

BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

*DEZVOLTAREA
SOCIAL-ECONOMICĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
în anul 2010*

CUPRINS

I. INFORMAȚIE SUCCINTĂ PRIVIND DEZVOLTAREA SOCIAL-ECONOMICĂ A REPUBLICII MOLDOVA în anul 2010	3
1.1. Principalii indicatori macroeconomici ai Republicii Moldova	5
II. PRODUSUL INTERN BRUT	6
III. PRODUCȚIA BUNURILOR ȘI SERVICIILOR	10
3.1. Industrie	10
3.2. Agricultură	16
3.3. Investiții în capital fix	18
3.4. Transporturi	22
3.5. Comunicații	24
3.6. Turism	25
3.7. Comerț cu amănuntul și servicii cu plată prestate populației	27
3.8. Comerț exterior	30
IV. PREȚURI	41
V. FINANȚE	44
5.1. Executarea bugetului public național	44
5.2. Credite, depozite și rulajul de casă	46
5.3. Asigurări	47
5.4. Piața valorilor mobiliare	48
VI. SITUAȚIA SOCIALĂ	49
6.1. Nivelul de trai al populației	49
6.2. Situația demografică	57
6.3. Ocrotirea sănătății	58
6.4. Învățământ	60
6.5. Infracțiuni	65
VII. INFORMAȚIE SUCCINTĂ CU PRIVIRE LA SITUAȚIA SOCIAL-ECONOMICĂ A UTA GĂGĂUZIA	67
PRECIZĂRI METODOLOGICE	69

I. INFORMAȚIE SUCCINTĂ PRIVIND DEZVOLTAREA SOCIAL-ECONOMICĂ A REPUBLICII MOLDOVA în anul 2010¹

Rezultatele activității economiei naționale, conform datelor preliminare, se prezintă astfel:

Produsul intern brut în anul 2010 în valoare nominală de 71,8 miliarde lei, prețuri curente de piață, a fost în creștere, în termeni reali, cu 6,9% față de anul 2009.

Întreprinderile industriale de toate formele de proprietate au fabricat în anul 2010 producție în valoare de 27,1 miliarde lei (în prețuri curente). Indicele volumului producției industriale față de anul 2009 a constituit 107,0% (în prețuri comparabile). Creșterea volumului producției industriale comparativ cu anul 2009, a fost determinată de majorarea volumului producției în întreprinderile din industria prelucrătoare – cu 8,0%, în cea extractivă – cu 5,6%, în sectorul energetic – cu 1,0%, ceea ce a determinat majorarea volumului total de producție, respectiv cu 6,8%, 0,1% și 0,1%.

Totodată, s-a diminuat volumul de producție la întreprinderile cu următoarele activități: fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale – cu 13,9%, fabricarea de articole din cauciuc și din material plastic – cu 6,7%, fabricarea sticlei și a articolelor din sticlă – cu 4,1%, ceea ce a cauzat reducerea pe total industrie, respectiv cu 0,6%, 0,2% și 0,1%.

Producția globală agricolă obținută în toate categoriile de gospodării în anul 2010, a însumat circa 19,7 miliarde lei prețuri curente, marcând o creștere cu 7,9% (în prețuri comparabile) față de anul 2009. Majorarea producției globale agricole a fost determinată de creșterea atât a producției animale (cu 13,6%), cât și a producției vegetale (cu 5,2%).

Investițiile în capital fix din contul tuturor surselor de finanțare realizate în economia națională în ianuarie-decembrie 2010 au fost însușite în valoare de 12,9 miliarde lei (în prețuri curente), din care lucrările de construcții-montaj au constituit 6,5 miliarde lei sau respectiv, 116,7% și 107,4% (în prețuri comparabile) în raport cu ianuarie-decembrie 2009. Darea în folosință a caselor de locuit a constituit 78,0% față de perioada respectivă din anul 2009.

Volumul mărfurilor transportate de către întreprinderile de transport feroviar, auto, fluvial și aerian în anul 2010 a constituit 8,4 milioane tone, nivel superior celui înregistrat în anul 2009 cu 4,1%, **parcursul mărfurilor** a totalizat 3136,1 milioane tone-km, cu 10,1% mai mult decât în anul 2009.

Vînzările de mărfuri cu amănuntul, prin unitățile comerciale, în anul 2010 au însumat 25,1 miliarde lei, marcând, în termeni reali, o creștere de 8,9% față de anul 2009.

Valoarea serviciilor cu plată prestate populației de către unitățile oficial înregistrate în anul 2010 a constituit 14,2 miliarde lei, înregistrînd în condiții comparabile de prețuri, o creștere de 5,3%, comparativ cu anul 2009.

Exporturile de mărfuri realizate în anul 2010 s-au cifrat la 1,6 miliarde dolari SUA, nivel superior celui înregistrat în anul 2009 cu 22,9%. **Importurile** de mărfuri au evoluat la 3,9 miliarde dolari SUA, cu 17,6% mai mult, comparativ cu anul 2009. **Balanța comercială** s-a soldat cu un **deficit** de 2,3 miliarde dolari SUA, sau cu 282,4 milioane dolari SUA (+14,2%) mai mare față de cel marcat în anul 2009.

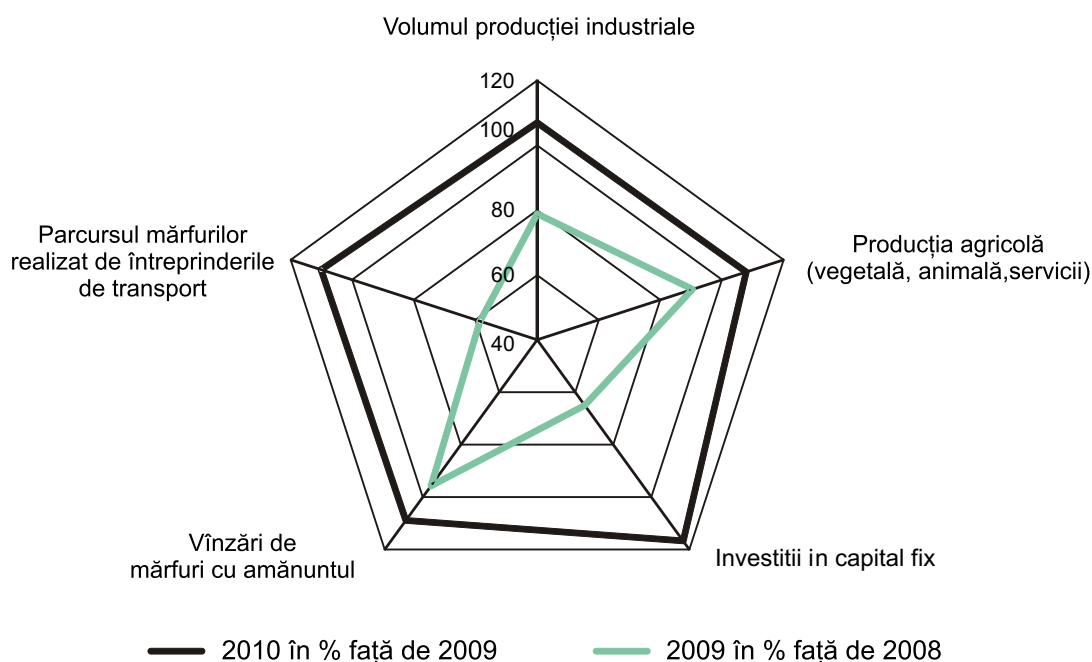
¹ Indicatorii economico-sociali sînt prezentați fără datele întreprinderilor și organizațiilor din partea stîngă a Nistrului și municipiul Bender

Salariul mediu lunar al unui salariat din economia națională în anul 2010 a constituit 2972 lei sau cu 8,2% mai mult față de anul precedent. În sfera bugetară salariul mediu a constituit 2549 lei, iar în sectorul real al economiei – 3214 lei, fiind în creștere, respectiv cu 6,0% și 9,1%.

Numărul șomerilor oficial înregistrați, conform datelor Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, la 1 ianuarie 2011 a fost de peste 40,7 mii persoane. Numărul șomerilor, determinat conform definiției Biroului Internațional al Muncii, în trimestrul III 2010 a fost de peste 85 mii persoane.

Indicele preturilor de consum (IPC) în luna decembrie 2010 fata de decembrie 2009 a constituit 108,1 la suta, iar în anul 2010 fata de anul 2009 – 107,4 la suta (IPC în luna decembrie 2009 fata de decembrie 2008 a constituit 100,4%, iar în anul 2009 fata de anul 2008 – 100,0%).

Evoluția principalilor indicatori ai producției mărfurilor și serviciilor

1.1. Principalii indicatori macroeconomici ai Republicii Moldova

	2005	2006	2007	2008	2009	2010*
Produsul intern brut, mil. lei	37652	44754	53430	62922	60430	71849
în % față de anul precedent	107,5	104,8	103,0	107,8	94,0	106,9
Volumul producției industriale¹, mil. lei	20770,2	22370,7	26173,5	29988,4	22643,9	27056,5
în % față de anul precedent	107,0	95,2	98,7	101,5	78,9	107,0
Producția agricolă, mil. lei	12688	13734	12825	16503	13300	19715
în % față de anul precedent	100,8	98,9	76,9	132,1	90,4	107,9
Investiții în capital fix din contul tuturor surselor de finanțare, mil. lei	7796,5	11012,3	15335,8	18224,8	10878,9	12927,4
în % față de anul precedent	121,0	124,0	121,9	102,3	65,0	116,7
inclusiv lucrări de construcții-montaj	3913,4	5908,3	8630,0	10233,3	5908,3	6479,3
în % față de anul precedent	124,3	126,0	121,3	98,8	64,5	107,4
Darea în folosință a caselor de locuit (suprafața totală) din contul tuturor surselor de finanțare, mii m ²	461,1	579,0	558,0	678,9	502,0	348,4
în % față de anul precedent	134,2	125,6	96,4	121,7	73,9	78,0
Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport – total, mil. tone-km	4263,6	5206,5 ²	4891,7 ²	4868,7 ²	2847,5 ²	3136,1 ²
în % față de anul precedent	102,1	115,8	94,0 ²	99,5 ²	58,5 ²	110,1 ²
din care:						
feroviar	3052,9	3673,2	3120,2	2872,7	1058,2	958,2
în % față de anul precedent	101,6	120,3	84,9	92,1	36,8	90,6
auto	1209,2	1531,4 ²	1769,6 ²	1994,0 ²	1787,6 ²	2175,9 ²
în % față de anul precedent	103,5	104,5	115,6 ²	112,7 ²	89,6 ²	121,7 ²
Mărfuri transportate de întreprinderile de transport – total, mii tone	15236,4	15483,7 ²	16982,6 ²	16537,2 ²	8049,2 ²	8380,8 ²
în % față de anul precedent	93,3	96,7	109,7 ²	97,4 ²	48,7 ²	104,1 ²
din care:						
feroviar	11704,1	11092,5	11846,8	11006,2	4414,9	3858,3
în % față de anul precedent	87,9	94,8	106,8	92,9	40,1	87,4
auto	3419,7	4248,7 ²	4968,3 ²	5328,2 ²	3451,5 ²	4394,0 ²
în % față de anul precedent	118,0	102,4	116,9 ²	107,2 ²	64,8 ²	127,3 ²
Vinzări de mărfuri cu amănuntul prin unitățile comerciale – total, mil. lei	11030,8	13620,7	16866,6	21387,2	19960,6	25085,2
în % față de anul precedent	113,9	110,1	110,3	112,2	95,7	108,9
Stocuri de mărfuri la unitățile de comerț (la sfârșitul anului), mil. lei	2021,1	2685,1	3740,9	4781,1	5276,1	6700,8
în % față de anul precedent	126,3	114,2	120,2	120,3	110,7	107,1
Servicii cu plată prestate populației prin unitățile oficial înregistrate, mil. lei	6663,6	8029,0	9616,4	11046,0	12327,5	14245,7
în % față de anul precedent	108,6	104,9	104,2	98,8	103,1	105,3
Export, mil. dolari SUA	1091,3	1051,6	1341,7	1591,2	1287,5	1582,1
în % față de anul precedent	110,8	96,4	127,6	118,6	80,9	122,9
Import, mil. dolari SUA	2292,3	2693,2	3689,5	4898,8	3278,3	3855,3
în % față de anul precedent	129,6	117,5	137,0	132,8	66,9	117,6
Deficitul balanței comerciale, mil. dolari SUA	-1201,0	-1641,6	-2347,8	-3307,6	-1990,8	-2273,2
în % față de anul precedent	153,3	136,7	143,0	140,9	60,2	114,2
Salariul mediu lunar al unui salariat din economia națională, lei	1318,7	1697,1	2065,0	2529,7	2747,6	2972,2
în % față de anul precedent	119,5	128,7	121,7	122,5	108,6	108,2
Salariul real al unui salariat,						
în % față de anul precedent	106,8	114,2	108,4	108,7	108,6	100,7
Numărul șomerilor oficial înregistrați (la sfârșitul anului), mii persoane	21,7	20,4	18,9	17,8	38,7	40,7
în % față de anul precedent	103,3	93,7	92,8	94,4	216,9	105,3
Indicele prețurilor de consum	111,9	112,7	112,3	112,7	100,0	107,4
mărfuri alimentare	113,7	109,1	111,0	115,6	94,4	105,7
mărfuri nealimentare	112,3	116,4	113,1	108,3	99,7	107,3
servicii	107,8	114,7	114,3	116,5	108,2	109,1

* Date preliminare

¹ Indicatorul include volumul producției întreprinderilor, care prezintă rapoarte statistice anuale, calculat estimativ

² Inclusiv datele pe întreprinderile cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate

II. PRODUSUL INTERN BRUT

Conform datelor operative, în anul 2010, **produsul intern brut** (PIB) în valoare nominală de 71849 milioane lei, prețuri curente de piață, a fost în creștere, în termeni reali, cu 6,9% față de anul 2009 și cu 64,8% față de anul 2000.

Valoarea adăugată brută produsă în sectorul de bunuri (VAB) a crescut cu 7,8% în raport cu anul anterior, influențând pozitiv (cu 1,7%) indicele de volum al produsului intern brut. Agricultură, economia vînatului, silvicultură, pescuitul, piscicultura și industria au înregistrat o creștere a valorii adăugate brute față de anul precedent, respectiv cu 7,2% și 8,1%, influențând creșterea produsului intern brut cu 0,6% și 1,1% respectiv.

Sectorul de bunuri a contribuit la formarea produsului intern brut în proporție de 25,2% față de 21,8% în anul 2009.

Valoarea adăugată brută produsă în sectorul de servicii s-a majorat comparativ cu anul precedent cu 6,2%, contribuind cu 4,0% la sporirea produsului intern brut. Creșterea a fost condiționată, în special, de majorarea valorii adăugate brute din transporturi și comunicații (cu 11,0%), urmată de creșterea valorii adăugate brute din comerț cu ridicata și cu amănuntul (cu 8,9%), din construcții (cu 7,3%) și din „alte activități de servicii” (cu 3,5%).

Contribuția sectorului de servicii la formarea produsului intern brut s-a diminuat de la 63,9% în anul 2009 la 60,2% în anul 2010.

În perioada de referință rata valorii adăugate brute (valoarea adăugată brută raportată la volumul de producție), total pe economie, s-a majorat cu 0,3 puncte procentuale comparativ cu anul 2009. Majorarea a fost condiționată de creșterea ratei valorii adăugate brute atât din sectorul de bunuri (cu 2,5 puncte procentuale), cât și din sectorul de servicii (cu 0,3 puncte procentuale).

Rata valorii adăugate brute

	procente	
	2009	2010
Total pe economie	39,8	40,1
din care:		
bunuri	28,9	31,4
servicii	47,0	47,3

Volumul impozitelor pe produse colectat la bugetul public național a depășit cu 9,9% nivelul anului precedent, influențând cu 1,6% creșterea produsului intern brut. Contribuția volumului impozitelor pe produse la formarea produsului intern brut a constituit, în perioada de referință, 17,2% față de 16,7% în anul precedent.

În anul 2010 indicele-deflator pentru produsul intern brut a constituit 111,2%; cel pentru valoarea adăugată brută produsă în sectoarele de bunuri și servicii – respectiv 127,6% și 105,5% și cel pentru impozitele nete pe produse – 111,3%, față de 102,2%, 109,8%, 103,3% și 90,1% în anul 2009 respectiv. Majorarea indicelui-deflator a PIB a fost influențată, în special, de creșterea indicelui-deflator a valorii adăugate brute din agricultură, economia vînatului, silvicultură, pescuit, piscicultură, care în anul 2010 a constituit 155,9% comparativ cu 102,8% în anul 2009.

Consumul final total s-a majorat cu 7,1% comparativ cu anul precedent, în special, pe seama creșterii cu 9,0% a consumului final al gospodăriilor populației, influențând cu 8,0% și 7,9% respectiv creșterea produsului intern brut. Formarea brută de capital fix a crescut cu 17,2% față de anul 2009, contribuind cu 3,9% la creșterea produsului intern brut.

Volumul total al cererii interne (consumul final și formarea brută de capital) a fost distribuit, în perioada de referință, în proporție de 82,9% pentru consumul final și 17,1% pentru acumulări față de 83,1% și 16,9% în anul 2009 respectiv. În termeni reali, volumul cererii interne a depășit cu 9,0% nivelul anului precedent.

Resursele și utilizările produsului intern brut

	Prețuri curente, mil. lei		Modificări față de anul precedent, %		Contribuția activităților / elementelor de utilizări la formarea PIB, %		Contribuția activităților / elementelor de utilizări la creșterea (+) / descreșterea (-) PIB, %		Indicii de preț în % față de anul precedent	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
RESURSE										
Valoarea adăugată brută – total	50809	59895	-6,4	6,1	84,1	83,4	-5,3	5,1	104,8	111,1
Bunuri	13165	18102	-16,0	7,8	21,8	25,2	-3,7	1,7	109,8	127,6
Agricultură, economia vînatului și silvicultură, pescuit și piscicultură	5134	8582	-9,9	7,2	8,5	11,9	-0,9	0,6	102,8	155,9
Industrie	8031	9520	-19,9	8,1	13,3	13,3	-2,8	1,1	114,7	109,7
Servicii	38629	43281	-3,6	6,2	63,9	60,2	-2,2	4,0	103,3	105,5
Construcții	2109	2300	-26,8	7,3	3,5	3,2	-1,3	0,3	92,4	101,7

	Prețuri curente, mil. lei		Modificări față de anul precedent, %		Contribuția activităților / elementelor de utilizări la formarea PIB, %		Contribuția activităților / elementelor de utilizări la creșterea (+) / descreșterea (-) PIB, %		Indicii de preț în % față de anul precedent	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; reparația autovehiculelor ...	7954	9253	-0,1	8,9	13,2	12,9	- 0,0	1,2	97,7	106,8
Transporturi și comunicații	7226	8216	-8,6	11,0	11,9	11,4	-1,0	1,3	104,1	102,5
Alte activități de servicii ¹	21340	23512	0,5	3,5	35,3	32,7	0,1	1,2	106,5	106,4
Serviciile intermediarilor financiarî indirect măsurate (SIFIM)	-985	-1.488	2)	2)	-1,6	-2,0	0,6	-0,6	107,0	111,3
Impozite nete pe produse (impozite pe produse minus subvenții pe produse)	9621	11954	-4,2	11,6	15,9	16,6	-0,7	1,8	90,1	111,3
din care, impozite pe produse (inclusiv cele de import)	10076	12349	-5,6	9,9	16,7	17,2	-1,0	1,6	90,2	111,6
PRODUSUL INTERN BRUT	60430	71849	-6,0	6,9	100,0	100,0	-6,0	6,9	102,2	111,2
UTILIZĂRI										
Consumul final – total	68574	82611	-6,9	7,1	113,5	115,0	-7,9	8,0	103,1	112,5
Consumul final al gospodăriilor populației	53353	65649	-8,1	9,0	88,3	91,4	-7,5	7,9	100,4	112,9
Consumul final al administrației publice și instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (APU și ILSGP)	15221	16962	-2,0	0,3	25,2	23,6	-0,4	0,1	113,8	111,1
Formarea brută de capital	13985	16997	-38,8	18,7	23,1	23,6	-15,2	4,3	92,6	102,4
Formarea brută de capital fix	13655	16306	-30,9	17,2	22,6	22,7	-10,5	3,9	92,3	101,9
Variația stocurilor	330	691	2)	81,0	0,5	0,9	-4,7	0,4	105,5	115,8
Exportul net de bunuri și servicii	-22129	-27759	2)	2)	-36,6	-38,6	17,1	-5,4	98,6	109,4
Exportul de bunuri și servicii	22282	28447	-12,1	12,8	36,9	39,6	-4,9	4,7	98,7	113,2
Importul de bunuri și servicii (-)	44411	56206	-23,6	13,7	73,5	78,2	-22,0	10,1	98,6	111,3

¹ Cuprind activitățile: hoteluri și restaurante, activități financiare, tranzacții imobiliare, administrația publică, învățământ, sănătate și asistență socială, alte activități de servicii colective, sociale și personale și activități ale personalului angajat în gospodării particulare.

² În cazul cînd volumul fizic al unui indicator pentru două perioade comparabile au semne opuse sau negative, indicele volumului fizic este irațional.

Eficacitatea operațiunilor de comerț exterior este reflectată de indicatorii caracteristici comerțului exterior. În perioada de referință, exporturile și importurile de bunuri și servicii s-au majorat respectiv cu 12,8% și 13,7% față de anul anterior. Efortul la exporturile de bunuri și servicii și rata de penetrare a importurilor de bunuri și servicii pe piața internă s-au majorat cu 1,6 puncte procentuale și 2,1 puncte procentuale respectiv comparativ cu anul precedent. Creștere s-a înregistrat și pentru integrarea de piață a bunurilor și serviciilor, de la 55,2% în anul 2009 la 58,9% în anul 2010. Ameliorare s-a produs și la decalajul export-import (rata de acoperire) care în perioada de referință a fost de 1 la 0,51 față de 1 la 0,50 în anul 2009.

Indicatorii caracteristici comerțului exterior

milioane lei

	2009	2010
Producția	127666	149283
Import	44411	56206
Export	22282	28447
Taxe asupra comerțului internațional	860	1033
Piața internă ¹	150655	178075
Efort la export ² , %	17,5	19,1
Rata de acoperire ³ , %	50,2	50,6
Rata de penetrare ⁴ , %	29,5	31,6
Integrarea de piață ⁵ (%)	55,2	58,9

¹ Piața internă = Producție + Import + Taxe asupra comerțului internațional – Export

² Efort la export = Export / Producție

³ Rata de acoperire = Export / Import

⁴ Rata de penetrare = Import / Piața internă

⁵ Integrarea de piață = Media aritmetică a valorii importurilor și exporturilor de bunuri și servicii / PIB

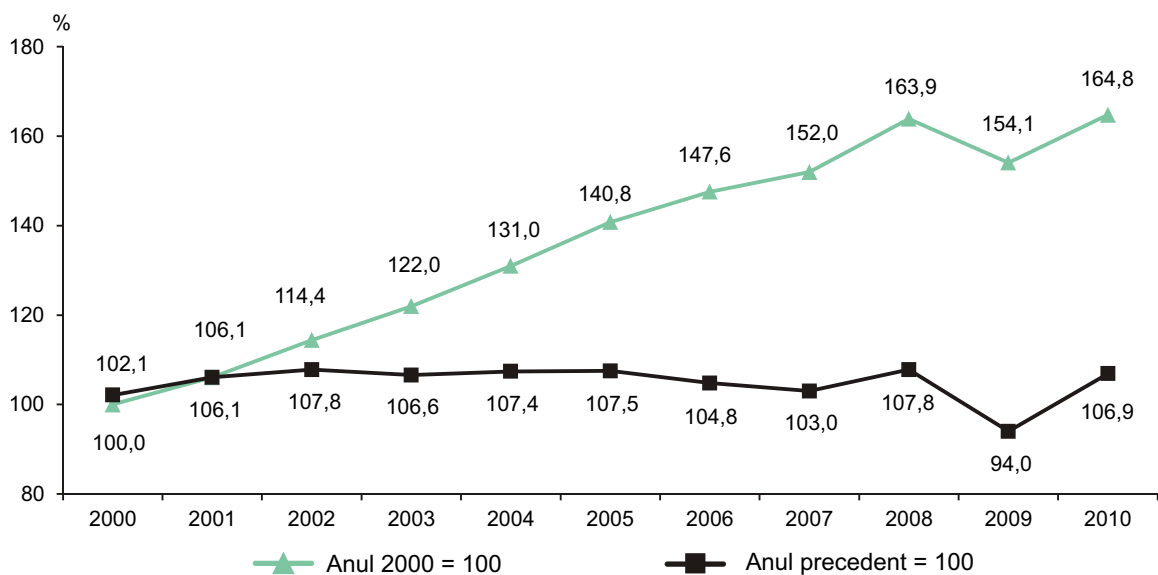
Conform estimărilor, în perioada de referință, elementele economiei neobservate au contribuit la formarea produsului intern brut în proporție de 23,2% față de 22,4% în anul precedent. Creșterea s-a produs pe seama producției gospodăriilor casnice pentru consum propriu care s-a majorat de la 8,0% în anul 2009 la 9,6% în anul 2010.

*Contribuția elementelor economiei neobservate la formarea produsului intern brut
pe activități economice*

procente

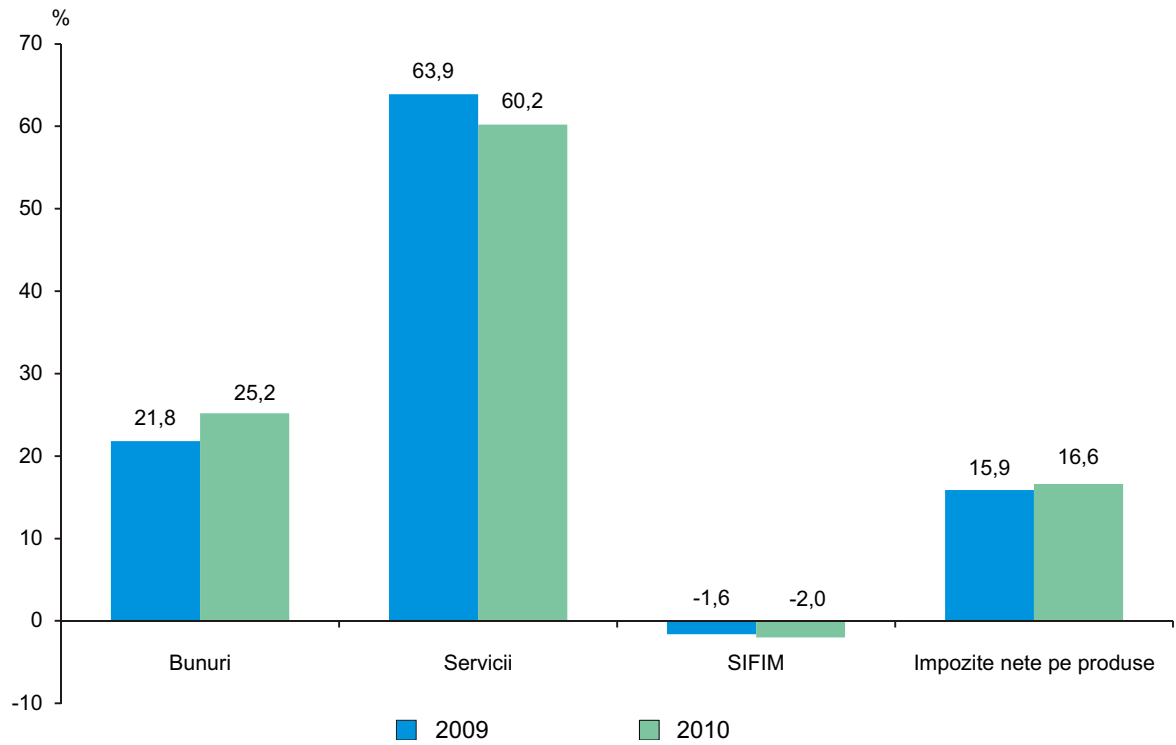
	Contribuția economiei neobservate la formarea VAB a activităților economice respective		Inclusiv contribuția:					
			sectorului formal		sectorului informal		producției gospodăriilor casnice pentru consum propriu	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Agricultura, economia vînatului, silvicultura, pescuitul și piscicultura	71,1	64,6	0,5	0,4	19,3	17,6	51,3	46,6
Industria	25,1	24,0	16,7	10,6	4,2	5,2	4,2	8,2
Construcții	48,4	46,3	15,2	6,5	29,9	34,7	3,3	5,1
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; reparația autovehiculelor ...	35,9	33,2	13,2	14,5	22,7	18,7	—	—
Hoteluri și restaurante	42,2	45,2	36,7	37,0	5,5	8,2	—	—
Transporturi și comunicații	12,8	11,7	7,7	7,5	5,1	4,2	—	—
Alte activități de servicii	13,2	14,7	3,1	4,6	1,3	1,2	8,8	8,9
PRODUSUL INTERN BRUT	22,4	23,2	7,0	6,3	7,4	7,3	8,0	9,6

Indicii de volum ai produsului intern brut

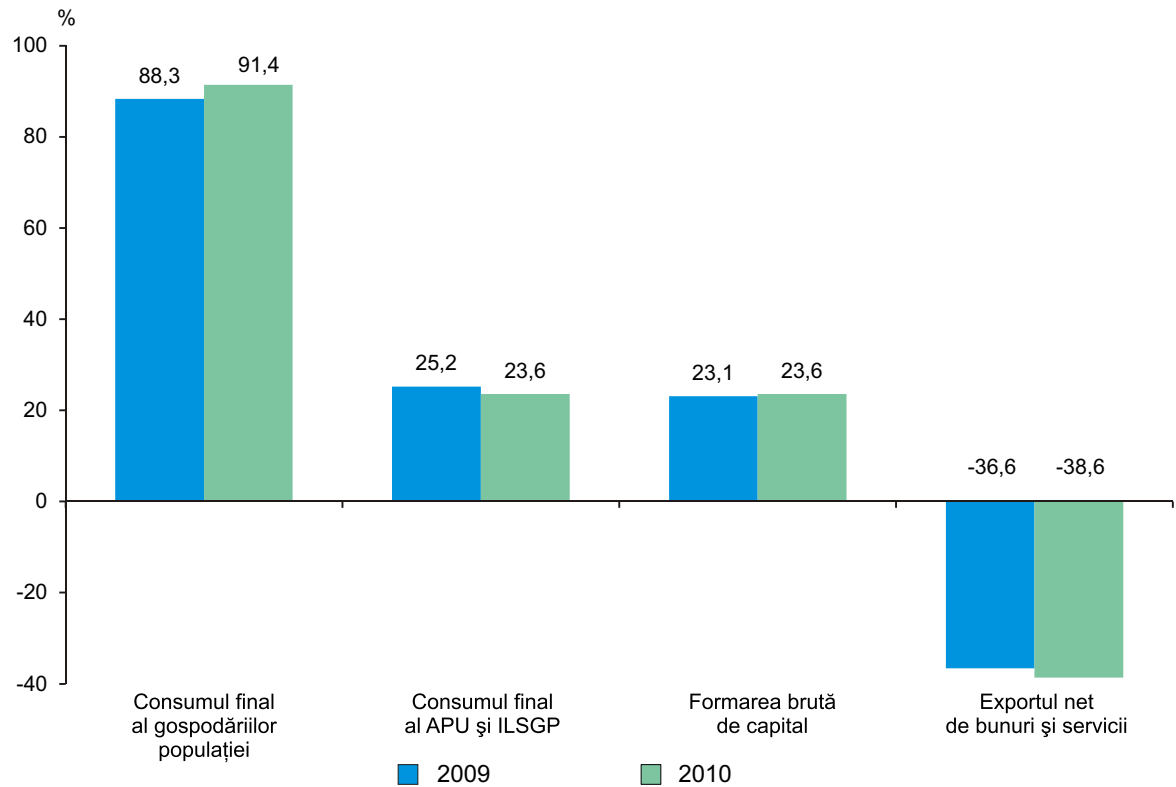

STRUCTURA PRODUSULUI INTERN BRUT

Resurse

Utilizări

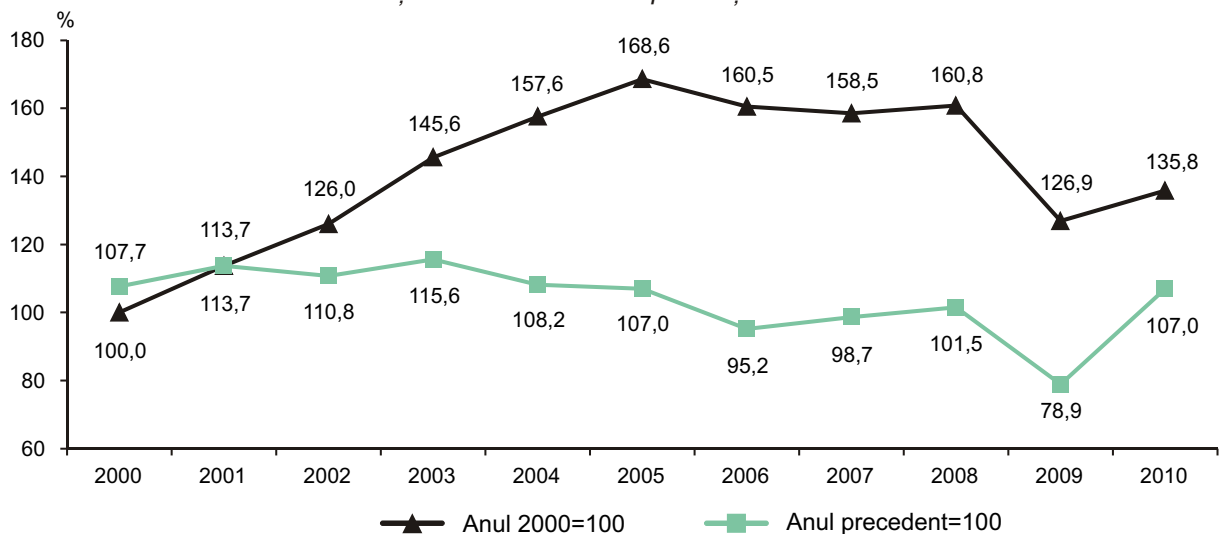

III. PRODUCȚIA BUNURILOR ȘI SERVICIILOR

3.1. Industrie

În anul 2010 întreprinderile industriale de toate formele de proprietate au fabricat producție în valoare de 27056,5 mil. lei (în prețuri curente). Indicele volumului producției industriale în raport cu anul 2009 a constituit 107,0% (în prețuri comparabile).

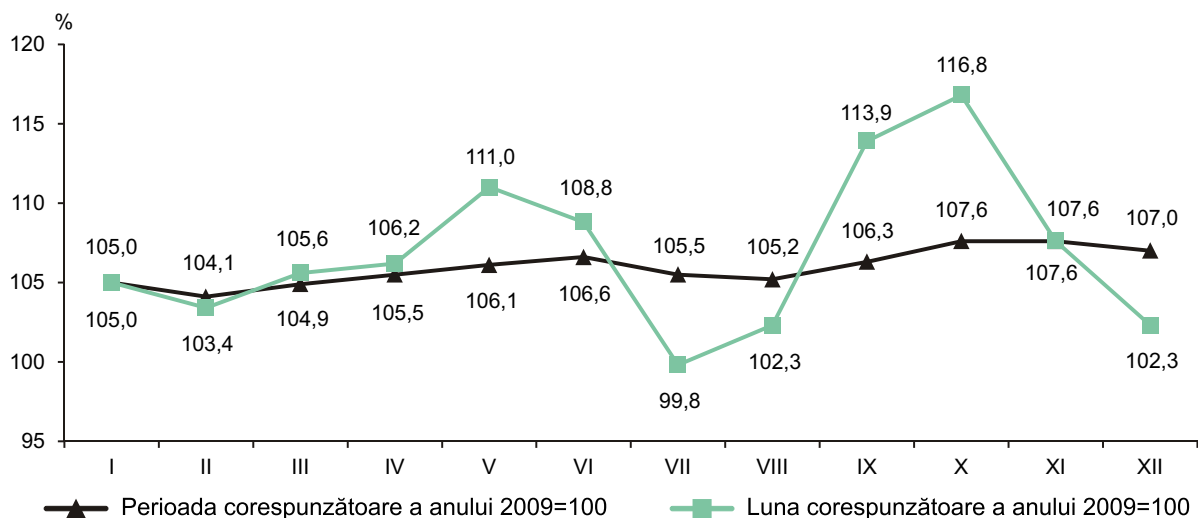
Evoluția indicilor volumului producției industriale

Pe termen scurt volumul producției industriale a evoluat în felul următor:

	2009 în % față de:		2010 în % față de:	
	luna corespunzătoare a anului 2008	perioada cumulată de la începutul anului	luna corespunzătoare a anului 2009	perioada cumulată de la începutul anului
Ianuarie	74,9	74,9	105,0	105,0
Februarie	72,9	73,7	103,4	104,1
Martie	79,5	75,8	105,6	104,9
Aprilie	69,9	74,3	106,2	105,5
Mai	76,7	74,7	111,0	106,1
Iunie	76,8	75,1	108,8	106,6
Iulie	76,5	75,3	99,8	105,5
August	76,9	75,4	102,3	105,2
Septembrie	77,5	75,7	113,9	106,3
Octombrie	77,4	75,9	116,8	107,6
Noiembrie	84,2	76,8	107,6	107,6
Decembrie	84,3	77,8	102,3	107,0

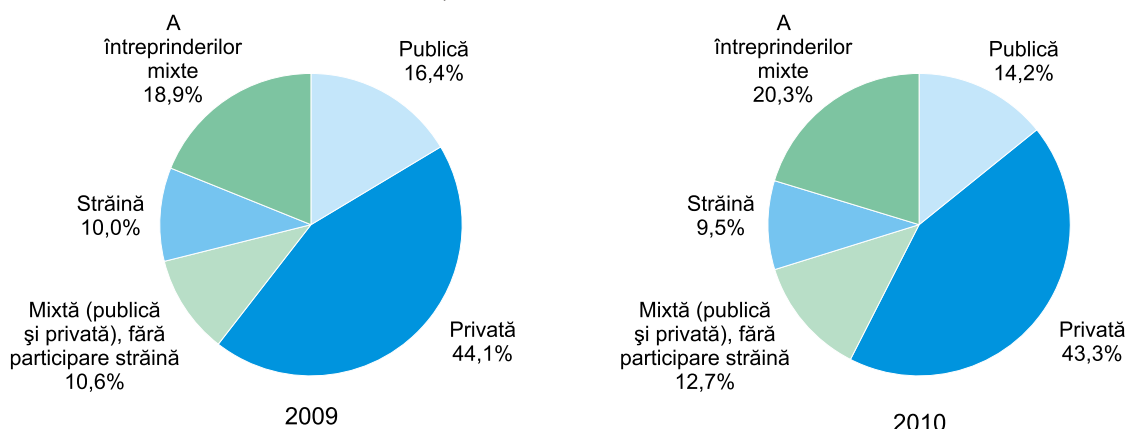
Evoluția indicilor producției industriale în anul 2010

Valoarea și indicii producției industriale în întreprinderile cu genul principal de activitate de industrie¹ după forme de proprietate se prezintă în tabelul de mai jos:

	2009		2010	
	în prețuri curente, mil. lei	în % față de 2008	în prețuri curente, mil. lei	în % față de 2009
Total	17751,2	77,8	21644,5	107,0
Publică	2899,0	93,5	3063,2	103,0
Privată	7831,8	78,1	9377,6	100,7
Mixtă (publică și privată), fără participare străină	1884,6	69,1	2745,0	118,7
Străină	1778,9	80,8	2060,6	105,0
A întreprinderilor mixte	3356,9	72,5	4398,1	120,6

Structura producției industriale pe forme de proprietate

Nivelul producției în întreprinderile cu genul principal de activitate de industrie după tipuri de activități se prezintă în tabelul ce urmează:

	Valoarea producției în 2010 (în prețuri curente), mil. lei	2010 în % față de 2009	Ponderea în volumul total de producție în 2010 (în prețuri com- parabile), %	Gradul de influență a creșterii (+) / descreșterii (-) producției asupra indicelui general de producție, %
Industrie – total	21644,5	107,0	100,0	+7,0
Industria extractivă	335,4	105,6	1,5	+0,1
Industria prelucrătoare	17895,4	108,0	85,3	+6,8
din care:				
Industria alimentară și a băuturilor	9847,3	108,8	40,2	+3,5
producția, prelucrarea și conservarea cărnii și a produselor din carne	1198,4	104,7	5,2	+0,2
prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor	806,1	100,3	3,0	+0,0
fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale	914,2	86,1	3,2	-0,6
fabricarea produselor lactate	1246,0	109,1	4,9	+0,4
fabricarea produselor de morărit	94,8	89,8	0,4	-0,0
fabricarea nutrețurilor gata pentru animale	38,5	119,3	0,1	+0,0
fabricarea pâinii și a produselor de patiserie proaspete	830,1	103,0	3,6	+0,1
fabricarea zahărului	909,8	de 2,5 ori	3,3	+2,1
fabricarea de cacao, ciocolată și produse zaharoase de cofetărie	480,5	102,0	1,8	+0,0
fabricarea macaroanelor, tăiețelilor și produselor făinoase analoage	14,5	92,6	0,1	-0,0
fabricarea băuturilor alcoolice distilate	487,0	111,0	2,7	+0,3
fabricarea vinului	1736,0	106,0	7,5	+0,5
fabricarea apei minerale și a băuturilor răcoritoare	215,4	103,9	0,9	+0,0

¹ Întreprinderile industriale cu numărul personalului industrial de 10 și mai multe persoane, cuprinse în cercetare statistică lunară (vezi precizările metodologice)

	Valoarea producției în 2010 (în prețuri curente), mil. lei	2010 în % față de 2009	Ponderea în volumul total de producție în 2010 (în prețuri com- parabile), %	Gradul de influență a creșterii (+) / descreșterii (-) producției asupra indicielui general de producție, %
Fabricarea produselor de tutun	613,2	130,1	2,6	+0,6
Fabricarea produselor textile	489,5	99,1	2,2	-0,0
Fabricarea de articole de îmbrăcăminte; prepararea și vopsirea blănurilor	738,3	108,9	9,9	+0,9
Producția de piei, de articole din piele și fabricarea încălțămintei	297,5	116,6	2,9	+0,4
fabricarea articolelor de voiaj și de marochinărie	73,1	122,2	0,8	+0,2
fabricarea încălțămintei	224,4	116,8	2,0	+0,3
Prelucrarea lemnului și fabricarea articolelor din lemn	45,9	78,9	0,2	-0,1
Fabricarea hârtiei și cartonului	292,5	95,7	1,5	-0,1
Edituri, poligrafie și reproducerea materialelor informative	297,3	110,4	1,4	+0,1
Industria chimică	524,2	115,2	2,2	+0,3
fabricarea lacurilor și vopselelor	271,4	117,3	1,2	+0,2
fabricarea de medicamente și produse farmaceutice	164,2	112,0	0,6	+0,1
Producția de articole din cauciuc și din material plastic	596,7	93,3	2,4	-0,2
Producția altor produse din minerale nemetallifere	1781,0	98,5	7,5	-0,1
fabricarea sticlei și a articolelor din sticlă	575,7	95,9	2,4	-0,1
fabricarea cărămizilor și țiglelor din lut ars	128,6	95,3	0,5	-0,0
fabricarea elementelor din beton, ipsos și ciment	354,1	103,6	1,6	+0,1
Industria metalurgică	169,5	119,5	0,7	+0,1
Fabricarea produselor finite din metal, exclusiv producția de mașini și utilaje	310,3	81,0	1,2	-0,3
Fabricarea de mașini și echipamente	368,7	134,8	1,5	+0,4
fabricarea de pompe, compresoare și sisteme hidraulice	110,1	186,5	0,4	+0,2
fabricarea de mașini agricole	83,0	102,2	0,3	+0,0
fabricarea aparatelor de uz casnic	25,7	138,5	0,1	+0,0
Producția de mașini și aparate electrice	202,5	96,7	4,1	-0,1
Producția de aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice	169,1	113,1	0,8	+0,1
Producția de mobilier și alte activități industriale	431,5	104,2	2,0	+0,1
producția de mobilier	400,5	103,4	1,8	+0,1
Producția și distribuția de energie electrică și termică	3413,8	101,0	13,2	+0,1
Producția și distribuția energiei electrice	2566,3	100,9	10,8	+0,1
Aprovizionarea cu aburi și apă caldă	847,4	101,2	2,4	+0,0

Situația din sectorul industrial al economiei este determinată preponderent de activitatea întreprinderilor din industria prelucrătoare, cărora în anul 2010 le-au revenit 85,3% din valoarea totală a producției (în prețuri comparabile), obținută la întreprinderile cu activități principale de industrie cuprinse în cercetare statistică lunară. Nivelul producției realizate de către aceste întreprinderi a crescut cu 8,0% față de anul 2009, determinând creșterea producției industriale în ansamblu cu 6,8%.

Industriei alimentare și a băuturilor îi revin 40,2% din valoarea producției industriale în ansamblu și 47,1% din valoarea producției industriei prelucrătoare. Întreprinderile din această ramură au obținut în anul 2010 un volum de producție cu 8,8% mai mare decât în anul 2009, determinând astfel majorarea producției pe total industrie cu 3,5%.

Întreprinderile de producere a vinului, deținând o pondere de 7,5% în structura producției industriale în ansamblu (în anul 2009 – 7,6%) au obținut producție cu 6,0% mai mult decât în anul 2009, ceea ce a determinat majorarea volumului total al producției industriale cu 0,5%.

La majorarea volumului producției industriale au contribuit în special întreprinderile cu următoarele activități principale de industrie: fabricarea de articole de îmbrăcăminte, producția cărora a crescut cu 8,9%, fabricarea produselor de tutun – cu 30,1%, fabricarea produselor lactate – cu 9,1%, fabricarea de mașini și echipamente – cu 34,8%, fabricarea băuturilor alcoolice distilate – cu 11,0%, fabricarea încălțămintei – cu 16,8%, industria chimică – cu 15,2%, care, deținând ponderea în total producție industrială, respectiv, de 9,9%, 2,6%, 4,9%, 1,5%, 2,7%, 2,0% și 2,2% au determinat creșterea volumului total de producție, respectiv cu 0,9%, 0,6%, 0,4%, 0,4%, 0,3%, 0,3% și 0,3%.

Totodată, diminuarea volumului de producție la întreprinderile cu următoarele activități principale: fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale – cu 13,9%, fabricarea produselor finite din metal, exclusiv producția de mașini și utilaje – cu 19,0%, producția de articole din cauciuc și din material plastic – cu 6,7%, fabricarea produselor din minerale nemetalifere (fabricarea sticlei, elementelor din beton, ipsos și ciment etc.) – cu 1,5%, producția de mașini și aparate electrice – cu 3,3%, prelucrarea lemnului și fabricarea articolelor din lemn – cu 21,1%, care, deținând ponderea în total producție industrială, respectiv de 3,2%, 1,2%, 2,4%, 7,5%, 4,1% și 0,2% a cauzat reducerea volumului total de producție, respectiv cu 0,6%, 0,3%, 0,2%, 0,1%, 0,1% și 0,1%.

Producția principalelor produse industriale în întreprinderile cu genul principal de activitate de industrie se prezintă în următorul tabel:

	Unitatea de măsură	Decembrie 2010		2010	
		cantitatea	în % față de decembrie 2009	cantitatea	în % față de 2009
Industria extractivă					
pietre calcaroase pentru cioplit sau pentru construcții	mii m ³	7,5	67,6	162,2	91,6
alte pietre pentru cioplit sau pentru construcții	- " -	1,4	42,4	125,2	80,1
ghips și anhidrit	mii tone	14,3	x	300,6	183,1
piatră de var	- " -	—	x	56,1	142,1
nisip	mii m ³	16,1	136,4	514,7	98,0
pietriș, prundiș, bolovani și silex	- " -	43,9	134,7	1078,5	113,4
Industria alimentară și a băuturilor					
carne, inclusiv subproduse de categoria I	tone	578,8	119,5	4695,6	150,3
carne de pasăre	- " -	929,6	122,4	8728,9	109,4
mezeluri	- " -	1100,5	87,9	11675,2	87,8
conserve din carne	- " -	192,2	de 3,8 ori	1441,7	144,9
sucuri de legume și fructe	- " -	1986,3	106,5	29252,6	104,7
conserve de legume	- " -	217,6	70,2	26446,6	113,2
fructe prelucrate și conservate	- " -	82,3	31,2	4182,7	126,7
lapte și frișcă cu conținut de grăsimi <6%	- " -	4302,8	102,8	65042,7	105,9
unt	- " -	219,7	98,3	4165,4	109,1
cașcaval și brânză grase	- " -	62,0	84,4	1682,0	134,3
lapte prins, cremă de lapte prins, iaurt, chefir, smântână și alte produse fermentate	- " -	2047,7	103,7	25593,0	104,7
înghețată	- " -	219,1	de 3,1 ori	7967,4	117,1
făină	- " -	4666,5	84,8	54825,8	97,7
crupe	- " -	380,5	121,3	3424,8	103,1
nutrețuri gata pentru hrana animalelor	- " -	1469,7	151,4	22686,7	de 2,4 ori
pâine proaspătă	- " -	8454,0	100,0	95255,6	96,2
produse de cofetărie făinoase	- " -	2162,8	111,1	21533,6	113,6
zahăr	- " -	8036,0	de 4,2 ori	90754,0	de 2,4 ori
produse de cofetărie zaharoase	- " -	1457,9	84,6	12764,5	101,4
paste făinoase	- " -	312,8	84,7	4200,1	97,5
divin	mii dal	27,2	87,7	445,0	103,2
rachiuri și lichioruri	- " -	154,2	138,3	944,0	107,2
vin spumant	- " -	93,1	127,5	537,2	109,5
vinuri naturale de struguri	- " -	1117,1	80,2	9375,7	91,5
vinuri de Porto, Madeira, Sheary, Tokay și altele	- " -	105,0	171,3	980,7	152,3
ape minerale și gazoase	- " -	715,0	115,8	10099,0	102,1
băuturi nealcoolice	- " -	286,9	124,3	4703,6	92,1
Fabricarea produselor de tutun					
tutun fermentat	tone	342,8	30,0	3859,4	127,2

	Unitatea de măsură	Decembrie 2010		2010	
		cantitatea	în % față de decembrie 2009	cantitatea	în % față de 2009
Fabricarea produselor textile					
articole de ciorăpărie	mii per.	113,5	111,3	1180,2	94,4
articole tricotate	mii buc.	1395,5	75,5	18965,4	122,2
Fabricarea de articole de îmbrăcăminte					
articole de îmbrăcăminte pentru lucru	mii buc.	462,8	124,7	4877,0	134,3
paltoane, impermeabile, canadiene, pelerine, hanorace	- " -	46,5	97,4	592,9	83,7
costume și completuri	- " -	15,2	136,7	89,3	75,2
sacouri, jachete și blazere	- " -	39,7	84,6	441,9	81,0
pantaloni lungi și scurți, salopete și șorturi	- " -	90,1	131,5	1010,9	104,7
rochii și sarafane	- " -	87,6	148,1	705,4	112,6
fuste și fuste-pantaloni	- " -	17,4	96,6	199,9	60,0
cămăși și bluze pentru femei și fete	- " -	248,4	de 2,0 ori	1652,8	100,4
Fabricarea de articole de voiaj și de marochinărie					
cufere, valize, geamantane și articole similare	mii buc.	10,6	116,6	99,2	89,0
genți pentru dame	- " -	6,6	71,3	91,0	82,4
Fabricarea încălțămintei					
încălțăminte	mii per.	203,2	157,1	2155,8	120,5
Prelucrarea lemnului și fabricarea articolelor din lemn					
cherestea	mii m ³	0,6	de 5,9 ori	5,0	74,2
ferestre, uși, rame, pervazuri și praguri	mii m ²	3,2	101,0	18,0	81,4
panouri pentru parchete	- " -	0,0	3,5	4,2	59,5
Fabricarea hîrtiei și cartonului					
hîrtii și cartoane ondulate	mil. m ²	0,5	de 2,3 ori	4,3	153,3
cutii și lăzi din hîrtie sau cartoane ondulate	- " -	3,3	93,3	30,3	101,5
ambalaje din hîrtie sau carton neondulat	tone	145,9	191,0	1393,2	133,8
Edituri, poligrafie și reproducerea materialelor informative					
editarea de cărți, broșuri și imprimate similare	mii buc.	360,1	48,0	6569,6	121,4
servicii de tipărire a ziarelor și publicațiilor, care apar cel puțin de 4 ori pe săptămînă	mil. ex.	1,5	93,9	16,3	87,9
caiete	mil. buc.	0,7	117,3	10,8	119,5
Industria chimică					
vopsele și lacuri	tone	377,6	54,0	12228,8	110,3
oxigen	mii m ³	16,0	35,9	192,3	39,9
dioxid de carbon	tone	160,3	170,4	1305,6	77,2
săpunuri	- " -	38,4	146,7	359,2	151,4
preparate pentru spălat și curățat	- " -	225,0	de 2,9 ori	174,4	de 2,4 ori
Producția de articole din cauciuc și din material plastic					
tuburi și țevi	tone	65,7	77,4	1151,2	110,8
cutii, lăzi, stelaje și articole similare	- " -	17,1	86,5	255,4	56,6
ferestre, uși, vitralii și cadrele acestora	mii m ²	10,8	121,5	75,8	87,9
Producția altor produse din minerale nemetalifere					
oglinzi din sticlă	mii m ²	0,5	114,7	5,2	86,3
borcane de sterilizat	mil. borc. echiv. 0,5 l	—	x	99,8	108,2
sticle și flacoane din sticlă	mil. buc.	23,8	137,7	186,9	92,9
cărămizi din ceramică pentru construcții	mil. cără- mizi conv.	2,9	de 2,9 ori	36,6	97,3
ipsos	mii tone	3,1	80,7	100,0	105,2
amestecuri uscate de ghips	- " -	3,8	128,7	123,1	103,9
elemente prefabricate pentru construcții din ciment, beton sau piatră artificială	mii m ³	10,0	190,5	106,7	134,7

	Unitatea de măsură	Decembrie 2010		2010	
		cantitatea	în % față de decembrie 2009	cantitatea	în % față de 2009
Industria metalurgică					
piese turnate din fontă cenușie	tone	62,0	94,3	851,8	111,1
piese turnate din oțel	- " -	10,5	de 8,4 ori	59,1	193,1
piese turnate din metale neferoase ușoare	- " -	0,4	81,0	5,6	101,5
Fabricarea produselor finite din metal, exclusiv producția de mașini și utilaje					
uși, ferestre și cadrele lor, praguri, pervazuri, din metale feroase	tone	44,9	de 3,9 ori	106,6	166,8
uși, ferestre și cadrele lor, praguri, pervazuri, din aluminiu	- " -	46,7	47,8	463,5	107,9
Producția și distribuția de energie electrică și termică					
energie electrică	mil. kWh	174,7	104,9	1049,3	102,5
energie termică	mii Gcal	424,1	101,5	2286,6	105,9

Volumul producției industriale divizat pe Principalele Grupe Industriale (conform recomandărilor UE) a evoluat în felul următor:

	Valoarea producției în 2010 (în prețuri curente), mil. lei	2010 în % față de 2009	Ponderea în total industrie, %
Industrie – total	21644,5	107,0	100,0
Industria bunurilor intermediare (excepție energie)	4743,8	103,8	21,9
Industria bunurilor de capital	811,6	107,4	3,8
Industria bunurilor de folosință îndelungată	417,1	101,7	1,9
Industria bunurilor de uz curent	12245,1	110,0	56,6
Activități și bunuri legate de energie	3426,9	100,5	15,8

Datele prezentate atestă că cea mai mare pondere în totalul producției industriale o dețin grupele „Industria bunurilor de uz curent” (56,6%) și „Industria bunurilor intermediare” (21,9%). Aceste grupe au înregistrat creșteri ale volumului de producție în raport cu perioada similară a anului precedent, respectiv cu 10,0% și 3,8%, motivînd în cea mai mare măsură majorarea producției pe ansamblul industriei.

Grupele „Industria bunurilor de capital”, cu ponderea de 3,8%, „Industria bunurilor de folosință îndelungată” cu ponderea de 1,9% și „Activități și bunuri legate de energie” cu ponderea de 15,8% au înregistrat creșterea volumului de producție, respectiv cu 7,4%, 1,7% și cu 0,5%.

Astfel, în industria țării continuă să prevaleze ramurile producătoare a bunurilor de consum curent, iar producția bunurilor investiționale deține o pondere neînsemnată.

Ponderea **producției livrate** pe piața externă de către întreprinderile cu genul principal de activitate de industrie în anul 2010 a constituit 30,5% din total producție industrială (în anul 2009 – 30,4%) și respectiv pe piața internă – 69,5% (în anul 2009 – 69,6%). **Veniturile din vânzări**, realizate în anul de raport s-au cifrat la 28823,6 mil. lei (în anul 2009 – 23617,6 mil. lei).

Producția industrială, fabricată de către întreprinderile cu genul principal de activitate de industrie, pe regiuni de dezvoltare a evoluat în felul următor:

	2009			2010		
	în prețuri curente, mil. lei	în % față de 2008	ponderea în total industrie, %	în prețuri curente, mil. lei	în % față de 2009	ponderea în total industrie, %
Industrie – total	17751,2	77,8	100,0	21644,5	107,0	100,0
Mun. Chișinău	10098,6	80,9	56,9	12345,8	107,3	57,0
Nord	4310,7	75,1	24,3	5351,5	108,3	24,7
Centru	2171,8	69,5	12,2	2764,7	107,2	12,8
Sud	645,1	84,1	3,6	660,7	105,8	3,1
UTA Găgăuzia	524,9	85,6	3,0	521,8	93,0	2,4

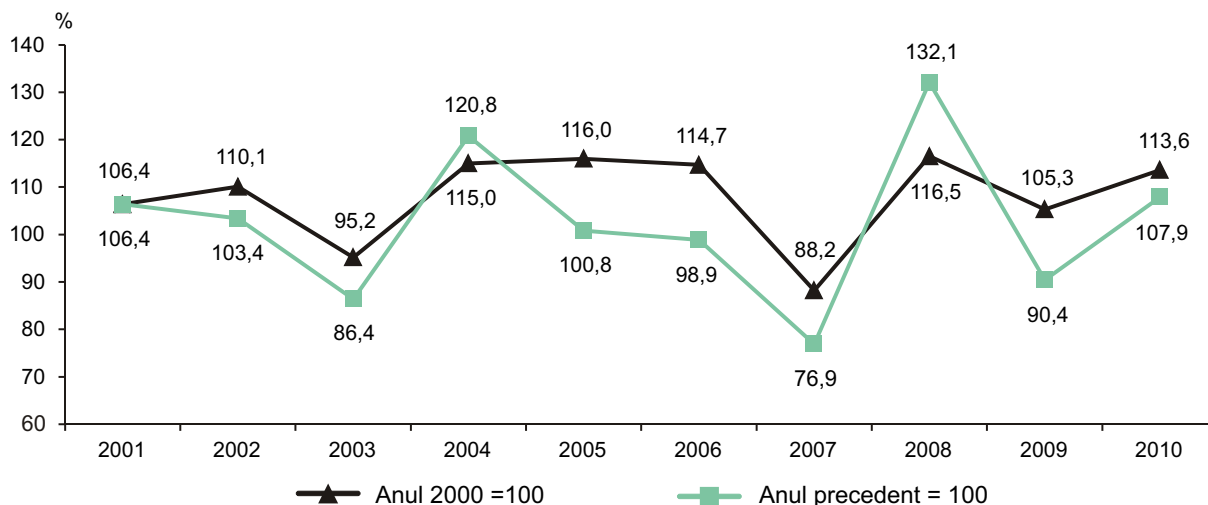
Datele în profil pe regiuni de dezvoltare atestă faptul concentrării activităților industriale în proporție de 57 la sută în municipiul Chișinău, 24,7% – Nord și 12,8% – Centru.

Regiunea de dezvoltare Sud și UTA Găgăuzia dețin cele mai mici ponderi în totalul producției pe țară: respectiv 3,1% și 2,4%. Nivelul producției industriale pe teritoriul UTA Găgăuzia s-a diminuat față de anul 2009 cu 7%, pe cînd toate celelalte regiuni de dezvoltare au depășit nivelul anului 2009.

3.2. Agricultură

Producția globală agricolă în gospodăriile de toate categoriile (întreprinderile agricole, gospodăriile țărănești (de fermier) și gospodăriile populației) în anul 2010, conform estimărilor preliminare, a constituit în prețuri curente 19715 mil. lei, marcînd o creștere cu 7,9% (în prețuri comparabile) față de anul 2009. Majorarea producției globale agricole a fost determinată de creșterea atît a producției animaliere cu 13,6%, cît și a producției vegetale cu 5,2% față de anul precedent.

Indicii volumului producției agricole

Producția principalelor produse agricole în gospodăriile de toate categoriile se prezintă astfel:

	Producția, mii tone			Producția agricolă în 2010 ^{1,2} în % față de 2009	Gradul de influență a producției asupra creșterii (+) / descreșterii (-) producției globale agricole în 2010 față de 2009 ¹ , %
	2008	2009	2010 ¹		
Total producția agricolă	x	x	x	107,9	7,9
Producția vegetală	x	x	x	105,2	3,5
din care, pe principalele tipuri:					
Cereale și leguminoase boabe – total ³	3169	2176	2428	110,8	2,0
din care:					
grâu ³	1286	737	748	101,5	0,1
porumb pentru boabe	1479	1141	1422	124,6	2,1
Floarea soarelui ³	372	284	383	134,1	2,0
Sfeclă de zahăr ³	961	337	824	de 2,4 ori	1,4
Tutun	3,9	4,4	6,9	155,2	0,2
Soia	58	49	111	de 2,3 ori	1,2
Cartofi	271	261	279	107,1	0,3
Legume – total	376	308	343	111,3	0,7
Plante de nutreț	11	8	12	144,4	0,3
Fructe, nuci și pomușoare – total	370	308	321	105,0	0,2
Struguri	635	685	481	70,0	-5,6
Producția animală	x	x	x	113,6	4,4
din care:					
Vite și păsări (în masă vie)	110	128	154	121,4	3,6
Lapte	543	575	585	102,0	0,2
Ouă, mil. buc.	562	640	725	113,1	0,5

¹ Conform estimărilor preliminare

² Reieșind din calculele producției agricole în prețurile comparabile ale anului 2005

³ În masă după finisare

Analiza impactului diferitor tipuri de producție asupra ritmului de creștere a volumului fizic al producției agricole în anul 2010 față de anul 2009 indică, că influență pozitivă mai semnificativă a avut-o creșterea producției de vite și păsări (în masă vie) (cu 21,4%), cereale și leguminoase boabe (cu 10,8%), floarea soarelui (cu 34,1%), sfeclă de zahăr (de 2,4 ori), legume (cu 11,3%), care a generat majorarea producției globale agricole, corespunzător cu 3,6%, cu 2,0%, cu 2,0%, cu 1,4% și cu 0,7%.

În anul 2010 ponderea producției vegetale în total producția agricolă a constituit 66% (în anul 2009 – 68%), din care de cereale și leguminoase boabe – 18,9% (18,4%), culturi tehnice – 12,8% (9,6%), cartofi, legume și bostănoase – 13,0% (12,9%), fructe și pomușoare – 3,9% (4,0%), struguri – 12,1% (18,7%). Producției animale i-a revenit 34% (în anul 2009 – 32%), din care de vite și păsări – 18,8% (16,7%), lapte – 10,1% (10,7%), ouă – 3,9% (3,8%).

Fitotehnie. Creșterea producției vegetale în anul 2010 față de anul precedent a fost generată atât de majorarea suprafețelor însămânțate, cât și de creșterea roadei medii a principalelor culturi agricole. Astfel, producția medie la un hectar a sfeclei de zahăr s-a majorat cu 84%, soiei – cu 70%, porumbului – cu 22%, floarei soarelui – cu 20%, grâului – cu 9%, legumelor – cu 4%.

În anul 2010, ca și în anii precedenți, întreprinderilor agricole le revine partea principală la producția de rapiță – 93%, sfeclă de zahăr – 86%, tutun – 82%, soia – 77%, floarea soarelui – 69%, cereale și leguminoase pentru boabe (exclusiv porumb) – 68%. Totodată, în gospodăriile populației sînt concentrate 73% din producția de legume, 66% – de cartofi, 48% – de struguri și 44% – de porumb, iar în gospodăriile țărănești (de fermier) 68% – de culturi bostănoase, circa 50% – de culturi furajere și 40% – de porumb.

Roada medie a principalelor culturi agricole în gospodăriile de toate categoriile se caracterizează prin următoarele date:

chintale la 1 hectar

	2008	2009	2010	2010 în % față de 2009
Cereale și leguminoase pentru boabe – total ¹	31,7	23,2	26,5	114
din care:				
grâu ¹	31,2	21,0	22,8	109
porumb pentru boabe	34,9	28,9	34,1	118
Floarea soarelui ¹	16,5	12,7	15,2	120
Sfeclă de zahăr ¹	390,9	170,9	315,2	184
Tutun	14,6	17,6	16,6	94
Soia	19,8	11,2	19,0	170
Rapiță – total ¹	18,9	12,3	9,7	79
Cartofi	86,9	92,7	101,0	109
Legume de cîmp	94,4	85,8	89,2	104
Fructe și pomușoare	35,5	31,7	33,5	106
Struguri	44,4	48,4	35,0	72

Analiza roadei medii la un hectar a principalelor culturi agricole în întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier)² în profil teritorial indică, că cea mai înaltă roadă medie față de cea pe țară la majoritatea culturilor a fost înregistrată în gospodăriile regiunii de dezvoltare Nord și anume: de cereale și leguminoase pentru boabe (cu excepția porumbului) – cu 18,5%, de grâu – cu 15,0%, de porumb pentru boabe – cu 13,8%, de floarea soarelui – cu 9,2%, de soia – cu 1,6%, de fructe și pomușoare – cu 20,9%. Totodată, cea mai înaltă roadă medie la un hectar de legume de cîmp (cu 22,7%) a fost înregistrată în regiunea de dezvoltare Sud, de struguri (cu 16,7%) și de cartofi (cu 18,3%) – în municipiul Chișinău, de tutun (cu 12,7%) – în UTA Găgăuzia, iar de sfeclă de zahăr (cu 2,4%) – în regiunea de dezvoltare Centru.

Sub roada anului 2010 în întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier)³ la un hectar de semănături au fost introduse cîte 24,5 kg de îngrășăminte chimice, recalculate la 100% substanțe nutritive, față de 21,3 kg în anul 2009 (sau cu 15% mai mult). Totodată, s-a mărit și suprafața îngrășată cu 7% față de anul precedent. Introducerea îngrășămintelor naturale la 1 hectar a constituit 0,02 tone la hectar, față de 0,01 tone la hectar în anul 2009.

Întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier)³ în toamna anului 2010 au efectuat aratul de toamnă pe o suprafață de 325 mii ha (cu 7% mai puțin față de toamna anului 2009) și aratul de zăble pe o suprafață de 338 mii ha (cu 2% mai mult față de anul 2009). Au fost semănate culturi de toamnă pe suprafața de 318 mii ha (cu 6% mai puțin față de anul precedent).

Zootehnie. În anul 2010, în comparație cu anul precedent, în gospodăriile de toate categoriile producția de creștere a vitelor și păsărilor s-a majorat cu 20,2%, de ouă – cu 13,2%, de lapte de toate tipurile – cu 1,9%.

Situația în sectorul zootehnic a fost determinată preponderent de situația în gospodăriile populației, în care este concentrată cea mai mare parte a producției animale (producția laptelui – 97,5%, creșterea vitelor și păsărilor – 73,5%, ouălor – 61,9%). La 1 ianuarie 2011 ponderea șeptelului de vite în această categorie de gospodării a constituit: la bovine – 94,7% din numărul total de animale (din care vaci – 97,1%), la porcine – 71,1%, la ovine și caprine – 97,6%.

¹ În masă după finisare

² Cu suprafața terenurilor agricole de 10 ha și peste

³ Cu suprafața terenurilor agricole de 50 ha și peste

Efectivul de animale pe principalele tipuri se prezintă astfel:

	La 1 ianuarie 2011		Ponderea (în % față de total)
	mii capete	în % față de 1 ianuarie 2010	
Bovine – total	218,4	98,5	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	11,6	88,0	5,3
gospodăriile populației	206,8	99,2	94,7
din acestea, vaci – total	159,4	98,9	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	4,6	93,1	2,9
gospodăriile populației	154,8	99,1	97,1
Porcine – total	480,6	127,4	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	138,9	147,0	28,9
gospodăriile populației	341,7	120,9	71,1
Ovine și caprine – total	887,2	97,0	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	21,1	88,1	2,4
gospodăriile populației	866,1	97,2	97,6
Păsări (întreprinderile agricole)	3412,3	101,7	x

Conform stării la 1 ianuarie 2011, față de 1 ianuarie 2010, în gospodăriile de toate categoriile a avut loc micșorarea efectivului de animale pe toate tipurile (cu excepția efectivului de porcine).

Majorarea esențială a producției (creșterii) vitelor și păsărilor (în special porcinelor – cu 35%, păsărilor – cu 16%) a fost generată atât de creșterea efectivului mediu anual, cât și a productivității lor. Creșterea producției de lapte de toate felurile a avut loc în exclusivitate datorită majorării producției în gospodăriile populației cu 2,2%, producția de lapte în întreprinderile agricole fiind în descreștere cu 8,0%.

În întreprinderile agricole producția (creșterea) de vite și păsări a crescut cu 22%. Volumul de creștere a vitelor și păsărilor s-a majorat în regiunile de dezvoltare: Sud – cu 35%, Centru – cu 24%, municipiul Chișinău – cu 22%, UTA Găgăuzia – cu 20%. Totodată, s-a înregistrat micșorarea volumului de creștere a vitelor și păsărilor cu 2% în întreprinderile agricole din regiunea de dezvoltare Nord.

Vînzarea animalelor și păsărilor pentru sacrificare în întreprinderile agricole de asemenea s-a majorat cu 22%. Volumul de vînzare a vitelor și păsărilor a crescut în regiunile de dezvoltare: Sud – cu 43%, municipiul Chișinău – cu 27%, Centru – cu 23%, Nord și UTA Găgăuzia – cu cîte 7%.

În anul 2010 în întreprinderile agricole s-a înrăutățit păstrarea efectivului de bovine, nivelul mortalității cărora a constituit 4,2% (în anul 2009 – 2,3%). Totodată, nivelul de mortalitate a porcinelor a scăzut, constituind 12,6% (în anul 2009 – 13,1%), a ovinelor și caprinelor – 4,8% (5,1%).

Volumul producției de lapte de vacă în întreprinderile agricole s-a micșorat cu 7,5% în rezultatul diminuării efectivului mediu de vaci cu 3,5% și productivității lor – cu 3,9%. Descreșterea producției de lapte de vacă s-a înregistrat în întreprinderile agricole din regiunile de dezvoltare: Centru – cu 16%, Sud – cu 13%, Nord – cu 9%. Totodată, producția de lapte de vacă s-a majorat în UTA Găgăuzia cu 35% și în municipiul Chișinău – cu 24%.

Creșterea efectivului găinilor ouătoare în întreprinderile agricole cu 3% și productivității lor cu 8%, a generat majorarea producției ouălor cu 12%.

La sfîrșitul anului de raport în întreprinderile agricole existența nutrețurilor (în unități nutritive) calculat la un cap convențional în vite mari a constituit 5,8 chintale (cu 11% mai puțin față de sfîrșitul anului 2009).

3.3. Investiții în capital fix

În ianuarie-decembrie 2010, întreprinderile și organizațiile de toate formele de proprietate, din contul tuturor surselor de finanțare, au realizat investiții în capital fix în valoare de 12927,4 mil. lei (în prețuri curente). Comparativ cu ianuarie-decembrie 2009, acest volum s-a majorat cu 16,7% (în prețuri comparabile).

Evoluția indicatorilor principali ai activității investiționale în ianuarie-decembrie 2010 pe elemente de structură tehnologică se prezintă astfel:

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie-decembrie 2009	total
Investiții în capital fix – total	12927,4	116,7	100,0
din care:			
lucrări de construcții-montaj	6479,3	107,4	50,1
utilaje și mașini, mijloace de transport	5571,4	129,1	43,1
alte lucrări și cheltuieli capitale	876,7	120,7	6,8

¹ Inclusiv gospodăriile țărănești (de fermier) care au la balanță animale

Analiza structurii tehnologice a investițiilor în capital fix arată, că volumul principal al investițiilor în capital fix a revenit lucrărilor de construcții-montaj, cota-parte a căroră, în totalul investițiilor a constituit 50,1% și s-a micșorat cu 4,2 puncte procentuale, comparativ cu ianuarie-decembrie 2009. Ponderea valorii utilajelor, mașinilor și mijloacelor de transport a constituit 43,1% sau cu 4 puncte procentuale mai mult față de perioada respectivă a anului precedent.

În structura investițiilor în capital fix 33,5% dețin entitățile cu forma de proprietate publică, cota preponderentă (66,5%) revenind agenților economici din sectorul nestatal al economiei naționale, care au realizat 62,6% din volumul total al lucrărilor de construcții-montaj și 100% din totalul caselor de locuit date în folosință.

Structura investițiilor în capital fix pe forme de proprietate în ianuarie-decembrie 2010 se prezintă după cum urmează:

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie-decembrie 2009	total
Investiții în capital fix – total	12927,4	116,7	100,0
din care:			
Publică	4327,9	134,9	33,5
Privată	4822,3	105,3	37,3
Mixtă (publică și privată), fără participare străină	196,6	86,6	1,5
Străină	1212,3	114,3	9,4
A întreprinderilor mixte	2368,3	118,4	18,3

În ianuarie-decembrie 2010 sursele principale de finanțare ale activității investiționale rămân a fi mijloacele proprii ale agenților economici și populației (59,5%, fiind în creștere față de perioada similară a anului precedent cu 5 puncte procentuale). Mijloacele investitorilor străini s-au micșorat cu 4,3 puncte procentuale față de perioada respectivă a anului precedent și au constituit 17,3% din volumul total al investițiilor utilizate.

Din contul mijloacelor bugetare au fost realizate 8,5% din volumul total al investițiilor în capital fix, sau cu 1,3 puncte procentuale mai puțin decât în perioada respectivă a anului precedent.

Structura investițiilor în capital fix pe surse de finanțare în ianuarie-decembrie 2010 se caracterizează prin următoarele date:

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie-decembrie 2009	total
Investiții în capital fix – total	12927,4	116,7	100,0
din care, finanțate din contul:			
bugetului de stat	646,5	87,8	5,0
bugetelor unităților administrativ-teritoriale	453,3	126,1	3,5
mijloacelor proprii ale agenților economici și populației	7682,9	120,0	59,5
mijloacelor investitorilor străini	2242,1	93,8	17,3
altor surse	1902,6	122,0	14,7

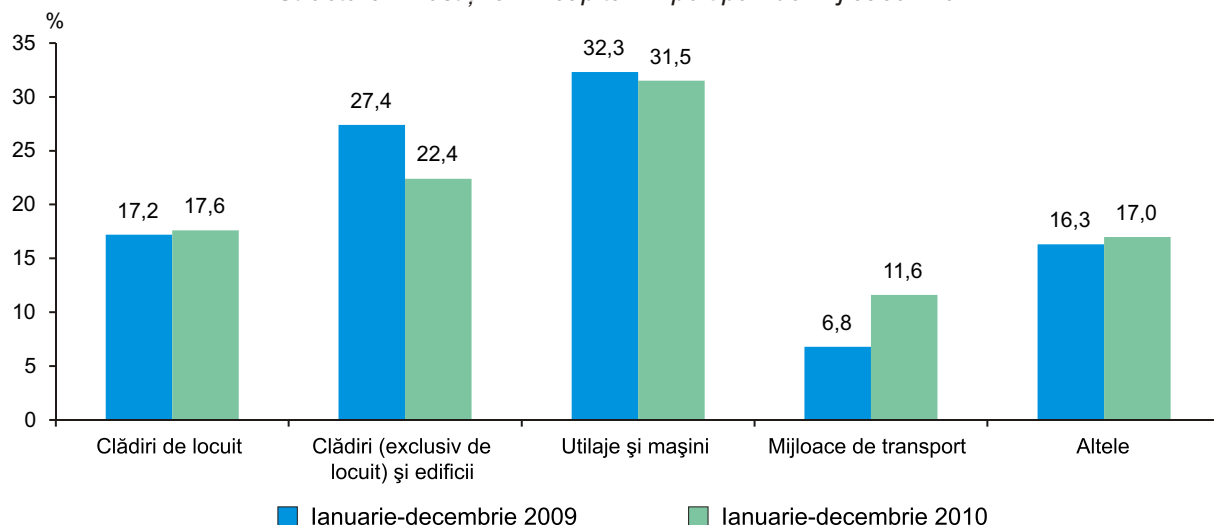
În structura investițiilor în capital fix pe tipuri de mijloace fixe o parte importantă a fost orientată la procurarea utilajului, mașinilor și mijloacelor de transport, care a constituit 43,1% din volumul total al mijloacelor utilizate, fiind în creștere cu 4 puncte procentuale în comparație cu perioada respectivă a anului precedent.

Cota-parte a investițiilor realizate la construcția clădirilor și edificiilor a constituit 40% din volumul total al investițiilor însușite (din care: 17,6% – clădirilor de locuit și 22,4% – altor clădiri și edificii) sau cu 4,6 puncte procentuale mai puțin decât în perioada respectivă a anului precedent. Cota-parte a investițiilor la construcția clădirilor de locuit s-a majorat cu 0,4 puncte procentuale, iar la construcția clădirilor cu altă destinație decât cea de locuit și edificiilor s-a micșorat cu 5 puncte procentuale.

Structura investițiilor în capital fix pe tipuri de mijloace fixe în ianuarie-decembrie 2010 se prezintă astfel:

	Realizări, mil. lei	În % față de:		Informativ: ianuarie-decembrie 2009 în % față de:	
		ianuarie-decembrie 2009	total	ianuarie-decembrie 2008	total
Investiții în capital fix – total	12927,4	116,7	100,0	65,0	100,0
din care:					
clădiri de locuit	2269,1	119,4	17,6	61,3	17,2
clădiri (exclusiv de locuit) și edificii	2892,3	95,2	22,4	57,4	27,4
utilaje și mașini	4077,4	114,3	31,5	69,7	32,3
mijloace de transport	1494,0	de 2,0 ori	11,6	47,9	6,8
altele	2194,7	121,8	17,0	83,3	16,3

Structura investițiilor în capital fix pe tipuri de mijloace fixe

În ianuarie-decembrie 2010 din volumul total al investițiilor în capital fix în construcția locativă au fost însușite 2269,1 mil. lei sau 17,6% din total investiții în capital fix și 119,4% față de perioada respectivă a anului precedent.

În perioada de raport din contul tuturor surselor de finanțare au fost date în folosință 2670 apartamente cu suprafața totală de 348,4 mii m², ceea ce reprezintă 78,0% față de nivelul înregistrat în ianuarie-decembrie 2009.

Construcția de locuințe a fost realizată de agenții economici din sectorul nestatal al economiei naționale, constituind 100% din volumul total al caselor de locuit date în folosință.

Darea în folosință a locuințelor pe forme de proprietate în ianuarie-decembrie 2010 se caracterizează prin următoarele date:

	Numărul apartamentelor construite, unități	Suprafața totală				
		mii m ²	în % față de:		Informativ: ianuarie-decembrie 2009 în % față de:	
			ianuarie-decembrie 2009	total	ianuarie-decembrie 2008	total
S-au construit – total	2670	348,4	78,0	100,0	73,8	100,0
din care:						
Privată	2231	306,3	73,1	87,9	89,6	93,2
din aceasta, beneficiari individuali	1650	254,8	103,1	73,1	81,3	50,9
Străină	160	14,0	–	4,0	36,0	1,4
A întreprinderilor mixte	279	28,1	139,4	8,1	69,1	3,3
Din total în:						
mediul urban	2045	273,6	72,6	78,5	73,1	85,2
mediul rural	625	74,8	106,7	21,5	78,0	14,8

Distribuția în profil regional arată, că cel mai mare volum al construcțiilor de locuințe s-a înregistrat în municipiul Chișinău, unde au fost date în folosință 1667 apartamente cu suprafața totală de 239,4 mii m² (68,7% din volumul total al locuințelor date în folosință în total pe țară), fiind în descreștere cu 25,3% față de perioada respectivă a anului precedent.

Volumul locuințelor date în folosință în ianuarie-decembrie 2010 pe regiuni de dezvoltare se caracterizează prin următoarele date:

	Numărul apartamentelor construite, unități	Suprafața totală				
		mii m ²	în % față de:		Informativ: ianuarie-decembrie 2009 în % față de:	
			ianuarie-decembrie 2009	total	ianuarie-decembrie 2008	total
Total	2670	348,4	78,0	100,0	73,8	100,0
din care:						
Mun. Chișinău	1667	239,4	74,7	68,7	70,5	75,2
Nord	346	39,2	76,0	11,2	87,2	9,5
Centru	338	31,3	93,2	9,0	63,7	6,9
Sud	204	22,6	93,3	6,5	125,5	5,1
UTA Găgăuzia	115	15,9	94,3	4,6	110,5	3,3

În ianuarie-decembrie 2010 au fost date în folosință: rețele de gaze naturale cu lungimea de 376,9 km, apeducte cu lungimea de 60 km, întreprinderi de comerț cu suprafața comercială de 13,3 mii m², întreprinderi de alimentație publică cu 676 locuri și altele.

Activitatea în antrepriză. În ianuarie-decembrie 2010 volumul lucrărilor executate de organizațiile cu gen principal de activitate „Construcții” a constituit 4011,8 mil. lei și s-a majorat cu 5,9% (în prețuri comparabile) față de nivelul înregistrat în ianuarie-decembrie 2009.

Volumul principal de lucrări a fost realizat de către agenții economici cu forma de proprietate privată, care au executat lucrări în antrepriză în sumă de 3353,5 mil. lei (83,6% din volumul total al lucrărilor în antrepriză executate) sau 101,3% față de ianuarie-decembrie 2009.

Evoluția și structura lucrărilor în antrepriză pe forme de proprietate ale organizațiilor-executante în ianuarie-decembrie 2010 se prezintă astfel:

	Numărul organizațiilor în antrepriză, unități	Realizări, mil. lei	În % față de:		Volumul lucrărilor în antrepriză executate în medie pe o organizație, mii lei
			ianuarie-decembrie 2009	total	
Total	998	4011,8	105,9	100,0	4019,9
din care:					
Publică	34	177,7	116,7	4,4	5226,1
Privată	902	3353,5	101,3	83,6	3717,8
Mixtă (publică și privată), fără participare străină	47	300,9	136,0	7,5	6401,5
Străină	4	70,0	de 2,3 ori	1,7	17488,8
A întreprinderilor mixte (cu participare străină)	11	109,8	151,1	2,7	9985,0

Datele privind structura lucrărilor în antrepriză executate în ianuarie-decembrie 2010 se prezintă după cum urmează:

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie-decembrie 2009	total
Volumul lucrărilor în antrepriză executate – total	4011,8	105,9	100,0
din care:			
Pe elemente de structură:			
construcții noi	2518,5	107,1	62,8
reparații capitale	745,9	102,3	18,6
lucrări de întreținere și reparații curente	668,4	98,8	16,7
alte lucrări în antrepriză	79,0	de 2,5 ori	2,0
Pe tipuri de obiecte:			
clădiri rezidențiale	1068,7	114,8	26,6
clădiri nerezidențiale	1299,3	85,4	32,4
construcții ingineresti	1564,7	119,9	39,0

Pe elemente de structură, s-au înregistrat creșteri la lucrările de construcții noi, la lucrările de reparații capitale și alte lucrări, respectiv cu 7,1%, cu 2,3% și de 2,5 ori. Scăderi s-au înregistrat la lucrările de întreținere și reparații curente (cu 1,2%).

Pe tipuri de obiecte, s-au înregistrat majorări la următoarele componente: clădiri rezidențiale (cu 14,8%) și construcții ingineresti (cu 19,9%). La clădiri nerezidențiale, volumul lucrărilor de construcții a scăzut cu 14,6%.

Datele privind volumul lucrărilor în antrepriză realizate în ianuarie-decembrie 2010 pe regiuni de dezvoltare, se prezintă după cum urmează:

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie-decembrie 2009	total
Total	4011,8	105,9	100,0
din care:			
Mun. Chișinău	2816,8	100,2	70,2
Nord	469,7	123,7	11,7
Centru	477,6	126,5	11,9
Sud	149,6	109,1	3,7
UTA Găgăuzia	98,2	115,8	2,5

Organizațiile în antrepriză din municipiul Chișinău au executat 70,2% din volumul total al lucrărilor de construcții-montaj efectuate în total pe țară.

3.4. Transporturi

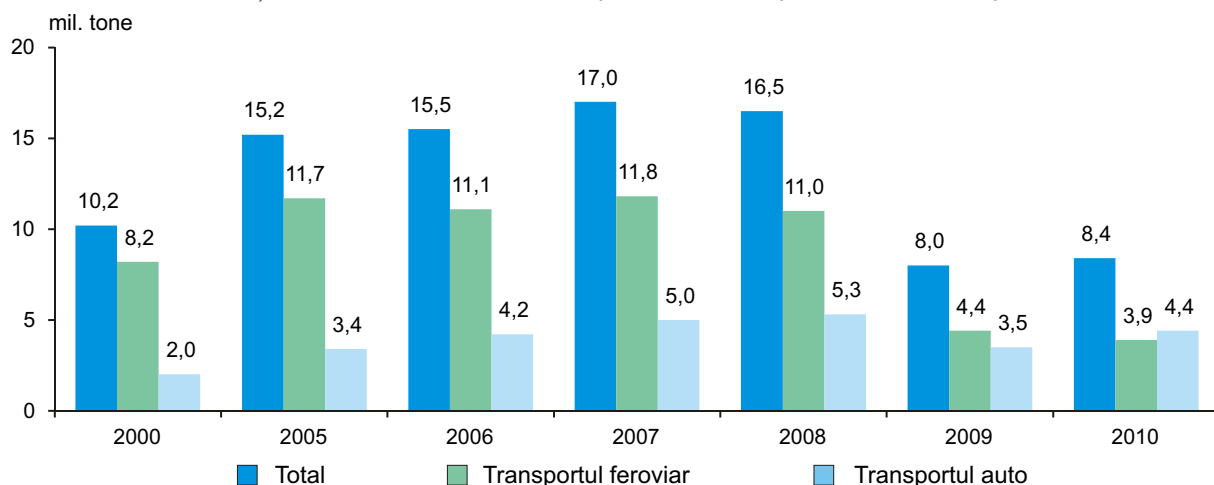
În anul 2010 **întreprinderile de transport feroviar, auto¹, fluvial și aerian au transportat mărfuri** în volum de 8380,8 mii tone, cu 4,1% mai mult față de anul 2009. Majorarea volumelor de mărfuri transportate a fost condiționată în principal, de creșterea acestora la întreprinderile de transport aerian (+55,9%) și auto¹ (+27,3%).

Parcursul mărfurilor în perioada de referință a totalizat 3136,1 mil. tone-km, cu 10,1% mai mult față de anul 2009. Majorarea parcursului mărfurilor a fost înregistrată în transportul aerian (+52,6%) și auto¹ (+21,7%), pe cînd în transportul fluvial și feroviar acesta s-a diminuat respectiv, cu 42,6% și 9,4%.

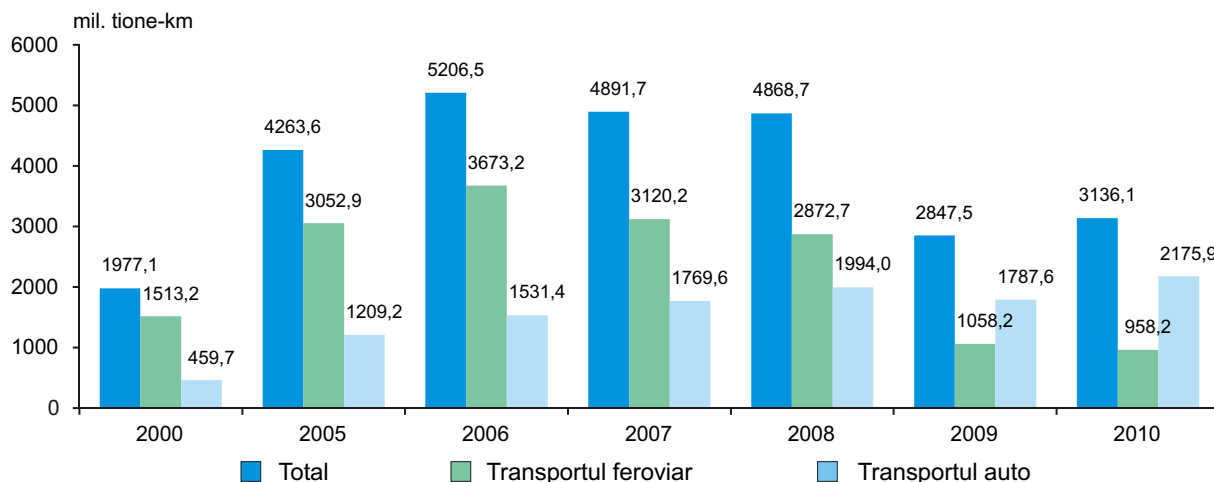
Volumul de mărfuri transportate și parcursul mărfurilor în anul 2010, pe moduri de transport, se prezintă după cum urmează:

	Mărfuri transportate		Parcursul mărfurilor	
	mii tone	în % față de 2009	mil. tone-km	în % față de 2009
Întreprinderi de transport – total	8380,8	104,1	3136,1	110,1
din care:				
feroviar	3858,3	87,4	958,2	90,6
auto ¹	4394,0	127,3	2175,9	121,7
fluvial	127,2	69,9	0,3	57,4
aerian	1,3	155,9	1,7	152,6

Evoluția volumului de mărfuri transportate de întreprinderile de transport

Evoluția parcursului mărfurilor realizat de întreprinderile de transport

În anul 2010 întreprinderile de transport auto¹ au transportat 4394,0 mii tone de mărfuri, cu 27,3% mai mult față de anul 2009.

¹ Inclusiv întreprinderile cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri contra plată și di spun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate

Volumul de mărfuri transportate cu transportul auto și parcursul mărfurilor în anul 2010, pe regiuni de dezvoltare, se prezintă astfel:

	Mărfuri transportate		Parcursul mărfurilor	
	mii tone	în % față de 2009	mil. tone-km	în % față de 2009
Întreprinderi de transport auto¹ – total	4394,0	127,3	2175,9	121,7
din care:				
Mun. Chișinău	2160,8	119,0	1314,4	118,1
Nord	1194,9	129,7	333,6	130,7
Centru	769,1	140,7	330,0	128,1
Sud	218,6	170,6	165,8	123,1
UTA Găgăuzia	50,6	124,6	32,1	117,5

Ponderi considerabile în volumul total de mărfuri transportate cu transportul auto revin întreprinderilor din municipiul Chișinău (49,2%), regiunile Nord (27,2%) și Centru (17,5%).

Cu mijloacele de transport feroviar în anul 2010 au fost transportate 3858,3 mii tone de mărfuri, sau 87,4% din volumul realizat în anul 2009. În structura mărfurilor încărcate în vagoane la stațiile de cale ferată din țară, ponderi mai mari s-au înregistrat la următoarele grupe de mărfuri: cereale și produse de panificație – 31,8% (în anul 2009 – 39,6%), metale feroase și fier vechi – 18,6% (în anul 2009 – 21,1%), materiale de construcție și ciment – 14,0% (în anul 2009 – 10,8%).

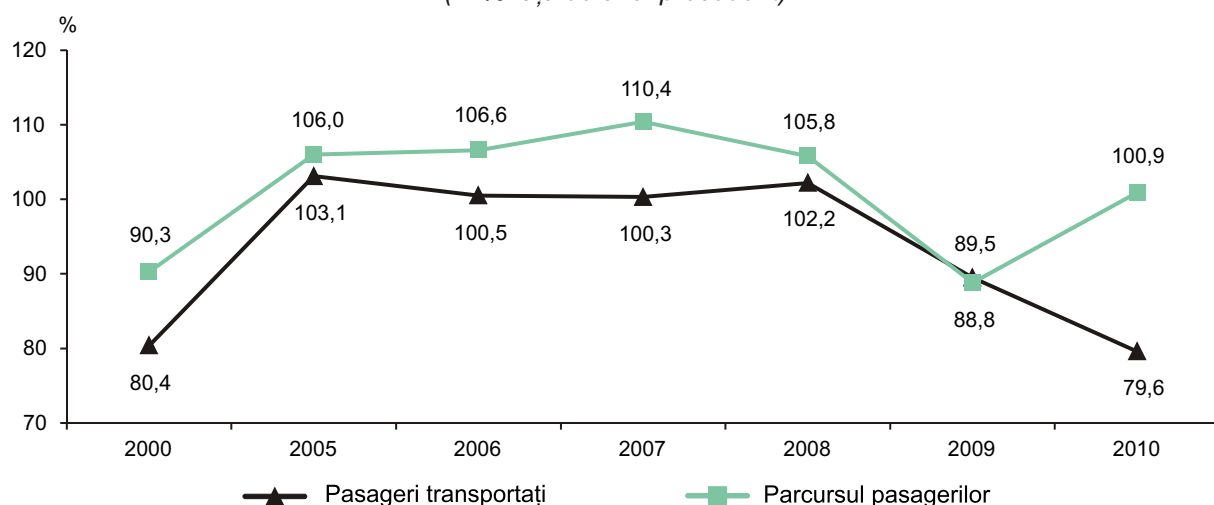
În transportul feroviar s-a micșorat durata medie de staționare în stațiile tehnice a vagoanelor de marfă în tranzit, de la 73,63 ore în anul 2009 la 60,84 ore în anul 2010, durata medie de rotație a vagoanelor de marfă, respectiv de la 15,49 zile la 12,84 zile, precum și durata medie de staționare a vagoanelor de marfă la operațiile de încărcare-descărcare – de la 41,02 ore la 37,86 ore.

În anul 2010, comparativ cu anul 2009 s-a diminuat numărul de pasageri transportați cu transportul public (-20,4%), în timp ce parcursul pasagerilor a înregistrat o creștere de 0,9%.

Numărul de pasageri transportați și parcursul pasagerilor în anul 2010, pe moduri de transport public, se prezintă astfel:

	Pasageri transportați		Parcursul pasagerilor	
	mii pasageri	în % față de 2009	mil. pasageri-km	în % față de 2009
Total	232257,9	79,6	3967,2	100,9
din care:				
transportul feroviar	4963,7	95,7	398,9	94,3
autobuze și microbuze	105964,2	100,1	2393,7	104,1
transportul fluvial	118,8	100,1	0,2	100,1
transportul aerian	649,2	141,3	750,8	124,3
taximetre	4085,4	106,5	76,8	105,9
troleibuze	116476,6	66,0	346,8	65,0

Evoluția indicilor numărului de pasageri transportați și parcursului pasagerilor pe total transport public (în % față de anul precedent)

Cu autobuze și microbuze în anul 2010 au fost transportați 106,0 mil. pasageri, cu 0,1% mai mult decât în anul 2009.

¹ Inclusiv întreprinderile cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri contra plată și di spun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate

Numărul de pasageri transportați cu autobuze și microbuze și parcursul pasagerilor în anul 2010, pe regiuni de dezvoltare, se prezintă astfel:

	Pasageri transportați		Parcursul pasagerilor	
	mii pasageri	în % față de 2009	mil. pasageri-km	în % față de 2009
Total	105964,2	100,1	2393,7	104,1
din care:				
Mun. Chișinău	66235,2	99,9	1323,0	101,0
Nord	15610,4	92,6	370,4	96,7
Centru	15031,9	111,4	468,3	109,6
Sud	7731,5	97,4	169,2	111,7
UTA Găgăuzia	1355,2	108,3	62,8	de 2,2 ori

Ponderi semnificative în numărul total de pasageri transportați cu autobuze și microbuze dețin agenții transportatori din municipiul Chișinău (62,5%), regiunile Nord (14,7%) și Centru (14,2%).

3.5. Comunicații

Servicii de comunicații. În anul 2010, comparativ cu anul 2009, a sporit numărul de colete expediate (de 2,3 ori), pensii, subvenții și indemnizații plătite prin intermediul oficiilor poștale (+4,3%), mandatelor poștale și telegrafice (+2,3%), corespondenței poștale (+1,2%). Totodată, s-a diminuat numărul de expedieri a telegramelor (-25,7%), ziarelor și revistelor (-5,0%).

Numărul de convorbiri telefonice, realizate prin rețeaua telefonică fixă, în anul 2010 s-a redus cu 13,9% față de anul 2009, pe seama diminuării numărului de convorbiri internaționale (-16,7%) și interurbane (-13,5%).

Evoluția volumului de servicii pe tipuri de comunicații se prezintă astfel:

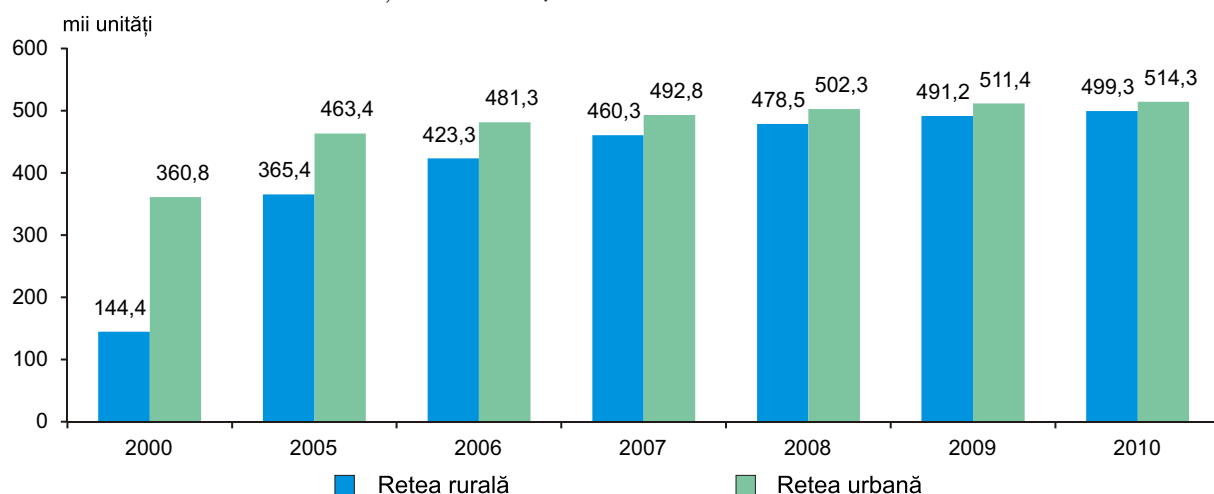
	2010		Informativ: 2009 în % față de 2008
	mii unități	în % față de 2009	
Expedieri poștale (trafic de ieșire):			
ziare și reviste (abonamente și vânzare cu bucată)	23845,2	95,0	93,5
corespondență	41665,7	101,2	101,0
colete	78,4	de 2,3 ori	102,1
mandate poștale și telegrafice	114,0	102,3	94,9
telegrame	40,3	74,3	66,6
Pensii, subvenții și indemnizații plătite	8661,5	104,3	102,9
Convorbiri telefonice prin rețeaua telefonică fixă:			
interurbane (naționale)	212867,0	86,5	83,7
internaționale	26338,0	83,3	68,4
Conectări telefonice prin rețeaua telefonică fixă, mii ore:			
interurbane (naționale)	8043,1	88,6	85,5
internaționale	1375,1	82,5	67,0

Mijloace de telefonie fixă. La 31 decembrie 2010 în rețeaua publică au fost în funcțiune 1123,6 mii posturi telefonice principale, din care 1013,3 mii – la domiciliu (respectiv, cu 1,2% și 1,1% mai mult decât la 31 decembrie 2009).

Numărul posturilor telefonice principale în rețeaua publică se prezintă după cum urmează:

	Existent la 31.12.2010	În % față de 31.12.2009	Informativ: 31.12.2009 în % față de 31.12.2008
Posturi telefonice principale în rețeaua publică – total, mii unități	1123,6	101,2	102,0
din care:			
rețeaua urbană	607,8	100,9	101,5
din acestea, la domiciliu	514,3	100,6	101,8
rețeaua rurală	515,8	101,5	102,6
din acestea, la domiciliu	499,0	101,6	102,7

Evoluția numărului posturilor telefonice la domiciliu

Pe parcursul anilor 2000-2010 s-a menținut tendința de creștere a numărului de posturi telefonice principale, în special în localitățile rurale.

3.6. Turism

3.6.1. FRECVENTAREA STRUCTURILOR DE PRIMIRE TURISTICĂ COLECTIVĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE

În ianuarie-septembrie 2010 capacitatea de cazare turistică în funcțiune a structurilor de primire turistică colective a constituit 3533,6 mii locuri-zile, majorându-se cu 13,6% față de perioada similară a anului 2009. În totalul capacității de cazare turistică în funcțiune taberele de vacanță pentru elevi dețineau o pondere de 34,2%, hotelurile și motelurile – 24,5%, vilele turistice, satele de vacanță și alte structuri de odihnă – 16,9%, structurile de întremare – 13,5%, căminele pentru vizitatori – 5,7%, pensiunile turistice și agroturistice – 5,2%.

Structurile de cazare turistică colective în ianuarie-septembrie 2010 au fost frecventate de 187,4 mii de turiști, din care 141,2 mii de turiști moldoveni (75,3% din total) și 46,2 mii de turiști străini (24,7%). Comparativ cu ianuarie-septembrie 2009, s-a diminuat numărul de turiști cazați în structurile de primire turistică colective (-1,3%), pe seama reducerii acestora la vile turistice, sate de vacanță și alte structuri de odihnă (-28,5%), structuri de întremare (-16,3%). Totodată, s-a majorat numărul de turiști cazați la pensiuni turistice și agroturistice (+24,2%), cămine pentru vizitatori (+23,7%), tabere de vacanță pentru elevi (+3,8%), hoteluri și moteluri (+1,9%).

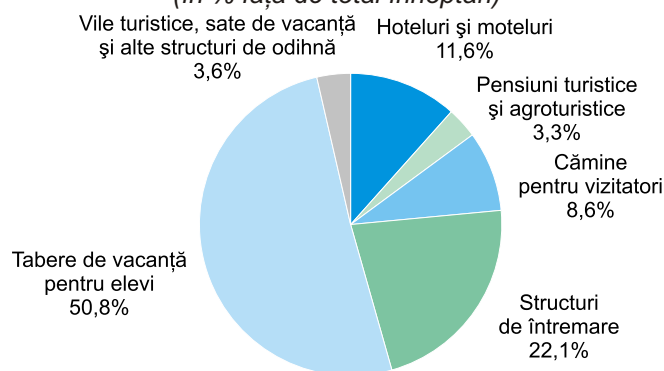
Numărul de turiști sosiți în structurile de cazare turistică colective se prezintă astfel:

	Ianuarie-septembrie 2010		Ianuarie-septembrie 2010 în % față de ianuarie-septembrie 2009	
	turiști	din care, nerezidenți	turiști	din care, nerezidenți
Total	187355	46210	98,7	106,2
din care:				
Hoteluri și moteluri	66989	40907	101,9	106,0
Pensiuni turistice și agroturistice	11619	2091	124,2	113,2
Cămine pentru vizitatori	10305	1171	123,7	87,6
Structuri de întremare	18594	392	83,7	124,8
Tabere de vacanță pentru elevi	63140	195	103,8	55,7
Vile turistice, sate de vacanță și alte structuri de odihnă	16708	1454	71,5	134,5

Ponderi mai însemnate în numărul total de turiști străini sosiți în structurile de primire turistică colective le-a revenit turiștilor din România (23,6%), Federația Rusă (10,1%), Ucraina (9,3%), Italia (6,2%), Germania (5,3%), Statele Unite ale Americii (5,0%), Turcia (3,6%), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (2,7%), Franța (2,4%), Israel (2,4%), Bulgaria (2,3%) și Polonia (2,3%).

În structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare în ianuarie-septembrie 2010 au fost înregistrate 1183,7 mii înnopțări ale turiștilor, cu 1,4% mai puțin față de perioada corespunzătoare din anul 2009. În numărul total de înnopțări, înregistrate în structurile de primire turistică, ponderea cea mai mare au deținut înnopțările cetățenilor moldoveni (89,9%).

*Înnoptări în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare,
pe tipuri de structuri, în ianuarie-septembrie 2010
(în % față de total înnoptări)*

În ianuarie-septembrie 2010 indicele total de utilizare netă al capacității de cazare turistică în funcțiune a constituit 33,5%, inclusiv la structuri de îngrijire – 54,6%, cămine pentru vizitatori – 50,4%, la tabere de vacanță pentru elevi – 49,7%, la pensiuni turistice și agroturistice – 21,7%, la hoteluri și moteluri – 15,8%, la vile turistice, sate de vacanță și alte structuri de odihnă – 7,2%.

3.6.2. TURISMUL ORGANIZAT DE AGENȚIILE DE TURISM ȘI TUROPERATORI

Agențiile de turism și turoperatorii au acordat în ianuarie-septembrie 2010 servicii turistice la 133,9 mii turiști și excursioniști, cu 16,9% mai mult decât în perioada corespunzătoare din anul 2009.

Numărul de turiști și excursioniști participanți la turismul organizat de agențiile de turism și turoperatorii, după scopul vizitelor, se prezintă după cum urmează:

	Ianuarie-septembrie 2010		Ianuarie-septembrie 2010 în % față de ianuarie-septembrie 2009	
	turiști și excursioniști	turiști-zile	turiști și excursioniști	turiști-zile
Total	133851	966785	116,9	111,5
Turism receptor (primirea cetățenilor străini în Republica Moldova) – total	6018	19199	95,3	85,3
din care, în scopuri:				
de odihnă, recreere și agrement	3351	7144	77,0	59,7
de afaceri și profesionale	2177	5626	136,7	105,9
de tratament	490	6429	141,6	126,5
Turism emițător (deplasarea rezidenților Republicii Moldova în străinătate) – total	101983	760574	126,0	122,5
din care, în scopuri:				
de odihnă, recreere și agrement	100404	746391	125,8	122,6
de afaceri și profesionale	417	1887	141,4	93,2
de tratament	894	10651	118,9	109,5
alte scopuri	268	1645	de 4,3 ori	de 4,4 ori
Turism intern (deplasarea rezidenților Republicii Moldova în interiorul țării, în scop turistic)	25850	187012	94,9	83,5

În ianuarie-septembrie 2010 numărul de turiști și excursioniști, participanți la turismul emițător a fost în creștere cu 26,0% față de perioada similară din anul 2009, în același timp la turismul intern și receptor numărul acestora s-a redus, respectiv cu 5,1% și 4,7%.

Din cei 6018 turiști și excursioniști străini, care au vizitat Republica Moldova în ianuarie-septembrie 2010 și au beneficiat de serviciile agențiilor de turism și turoperatorilor 55,7% au sosit în scopuri de odihnă, recreere și agrement, 36,2% – de afaceri și profesionale și 8,1% – de tratament.

Prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor în ianuarie-septembrie 2010 au plecat în străinătate 101983 turiști și excursioniști, cu 26,0% mai mult comparativ cu perioada corespunzătoare din anul 2009. Majoritatea cetățenilor moldoveni au plecat în străinătate în scopuri de odihnă, recreere și agrement (98,5%).

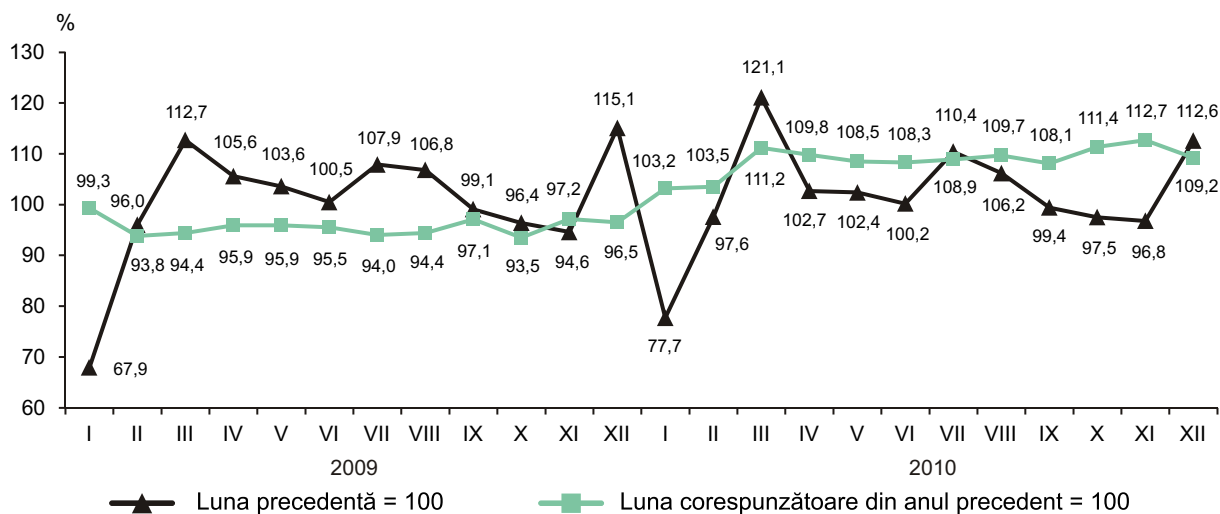
Numărul de turiști și excursionsiști străini care au vizitat Republica Moldova și turiști și excursionsiști moldoveni care au plecat în străinătate, prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, în ianuarie-septembrie 2010, se prezintă astfel:

	Turiști și excursionsiști străini sosiți în țară		Turiști și excursionsiști moldoveni plecați în străinătate	
	total	în % față de total	total	în % față de total
Total	6018	100,0	101983	100,0
din care:				
România	1242	20,6	4525	4,4
Federația Rusă	933	15,5	1254	1,2
Ucraina	455	7,6	10094	10,0
Italia	356	5,9	398	0,4
Statele Unite ale Americii	299	5,0	34	0,1
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	279	4,6	55	0,1
Franța	226	3,8	459	0,1
Germania	226	3,8	168	0,1
Turcia	220	3,7	47482	46,6
Bulgaria	197	3,3	28767	28,2
Israel	175	2,9	162	0,2
Polonia	158	2,6	186	0,2
Olanda	141	2,3	21	0,0
Elveția	99	1,6	53	0,1
Belgia	97	1,6	35	0,1
Austria	77	1,3	518	0,5
Letonia	72	1,2	22	0,1
Estonia	68	1,1	4	0,0
Japonia	64	1,1	4	0,0
Belarus	60	1,0	1	0,0
Alte țări	574	9,5	7741	7,6

3.7. Comerț cu amănuntul și servicii cu plată prestate populației

În luna decembrie 2010 **vânzările de mărfuri cu amănuntul prin unitățile comerciale** au însumat 2,6 mild. lei, marcînd, în termeni reali, o creștere de 12,6% față de luna precedentă și de 9,2% comparativ cu luna decembrie 2009.

Evoluția indicilor lunari ai volumului de vânzări cu amănuntul, prin unitățile comerciale

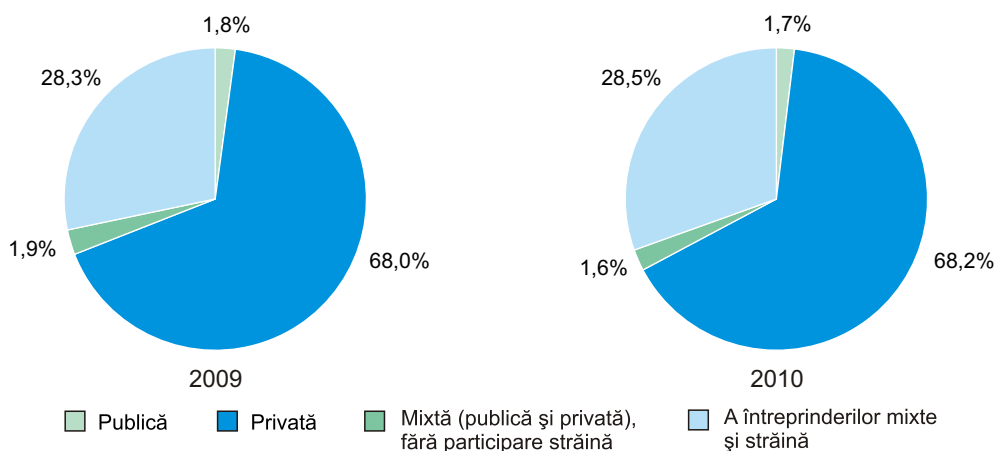
Evoluția vânzărilor de mărfuri cu amănuntul prin unitățile comerciale

	Decembrie 2010			2010		Structura, %		Informativ: 2009 în % față de 2008 ¹
	mil. lei	în % față de:		mil. lei	în % față de 2009 ¹			
		noiembrie 2010 ¹	decembrie 2009 ¹			2009	2010	
Valoarea vânzărilor de mărfuri cu amănuntul – total	2579,1	112,6	109,2	25085,2	108,9	100,0	100,0	95,7
din care:								
produse alimentare	832,9	118,9	101,4	8013,9	103,7	33,8	31,9	105,4
mărfuri nealimentare	1746,2	110,1	113,2	17071,3	111,2	66,2	68,1	90,4

În anul 2010 **unitățile comerciale au comercializat populației mărfuri de consum** în valoare de 25,1 mild. lei, înregistrând, în termeni reali, o creștere de 8,9% față de anul 2009, care a fost determinată de sporirea vânzărilor de mărfuri nealimentare (+11,2%) și produse alimentare (+3,7%).

Creșterea volumului de vânzări cu amănuntul s-a înregistrat la unitățile comerciale cu formă de proprietate mixtă (cu participarea capitalului străin) (+9,9%), privată (+9,2%) și publică (+5,1%). Totodată, s-au redus volumele de vânzări la unitățile comerciale cu formă de proprietate mixtă (publică + privată) (-11,6%). Această situație a determinat modificarea ponderii sectoarelor în totalul vânzărilor cu amănuntul, care este prezentată în următoarea diagramă:

Structura vânzărilor de mărfuri cu amănuntul prin unitățile comerciale, pe forme de proprietate

Stocurile de mărfuri existente în unitățile comerciale la 1 ianuarie 2011 s-au cifrat la 6,7 mild. lei, fiind în creștere cu 7,1% comparativ cu 1 ianuarie 2010.

Vânzările de mărfuri cu amănuntul prin unitățile comerciale, pe regiuni de dezvoltare

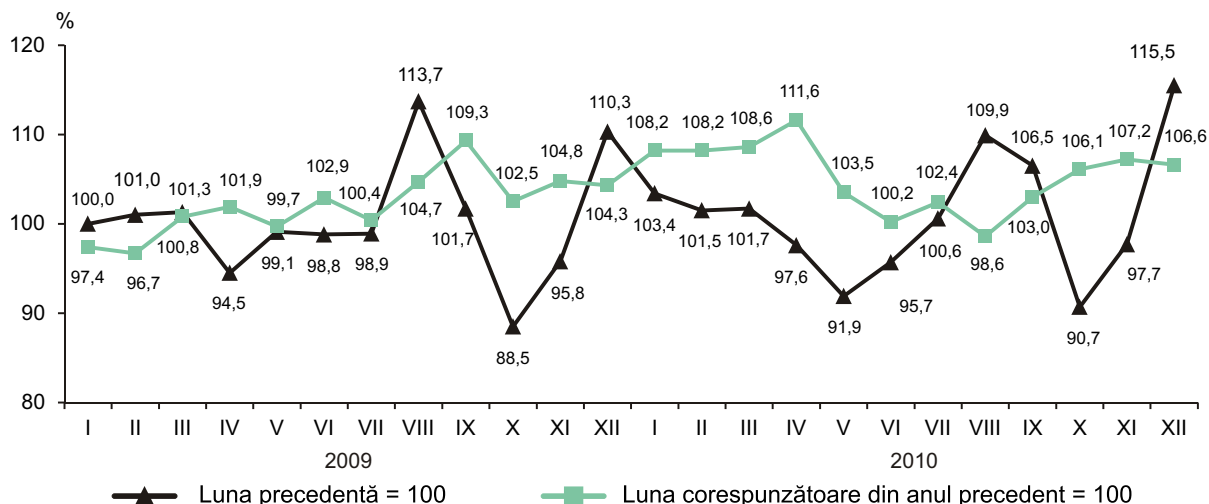
	2010		Structura, %		Informativ: 2009 în % față de 2008 ¹
	mil. lei	în % față de 2009 ¹	2009	2010	
Valoarea vânzărilor de mărfuri cu amănuntul – total	25085,2	108,9	100,0	100,0	95,7
din care:					
Mun. Chișinău	14568,8	106,8	59,2	58,1	95,1
NORD	5021,0	113,3	19,3	20,0	97,7
inclusiv:					
Mun. Bălți	1969,6	107,9	7,9	7,8	99,1
Edineț	451,8	116,3	1,7	1,8	102,5
Drochia	434,5	124,8	1,5	1,7	98,6
Soroca	415,2	116,8	1,5	1,6	101,1
CENTRU	3192,4	111,1	12,5	12,7	94,9
inclusiv:					
Orhei	476,3	101,1	2,0	1,9	108,1
Ungheni	433,5	112,8	1,7	1,7	87,5
SUD	1578,2	110,3	6,2	6,3	97,6
inclusiv:					
Cahul	523,5	111,4	2,0	2,1	99,1
Căușeni	284,9	107,6	1,1	1,1	93,8
UTA Găgăuzia	724,8	112,1	2,8	2,9	94,0

¹ În prețuri comparabile

Ponderi semnificative în totalul valoric al vânzărilor de mărfuri cu amănuntul revin municipiilor Chișinău – 58,1% și Bălți – 7,8%, UTA Gagauzia – 2,9%, raioanelor: Cahul – 2,1%, Orhei – 1,9%, Edineț – 1,8%, Drochia și Ungheni – câte 1,7%, Soroca – 1,6%.

Valoarea serviciilor cu plată prestate populației de către unitățile oficial înregistrate în luna decembrie 2010 a însumat 1,3 mild. lei, fiind mai mare cu 15,5% (în prețuri comparabile) față de luna precedentă și cu 6,6% comparativ cu luna decembrie 2009.

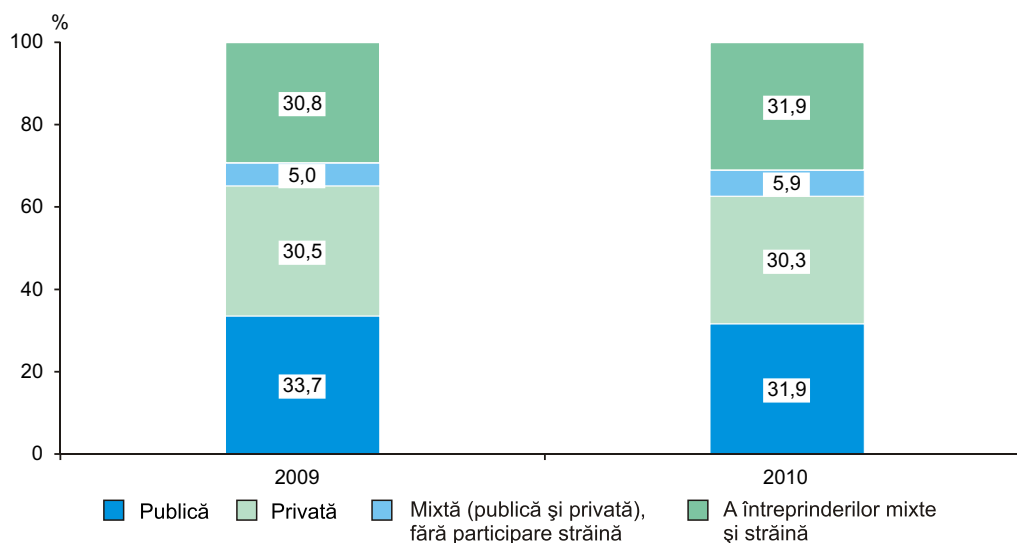
Evoluția indicilor lunari ai volumului de servicii cu plată prestate populației, prin unitățile oficial înregistrate

În anul 2010 **unitățile oficial înregistrate au acordat populației servicii cu plată** în sumă de 14,2 mild. lei, marcînd în condiții comparabile de prețuri, o creștere de 5,3% față de anul 2009.

Agenții economici cu formă de proprietate mixtă (publică + privată), mixtă (cu participarea capitalului străin) și privată au sporit volumele de servicii cu plată prestate populației, respectiv cu 23,4%, 9,4% și 4,5%. Totodată, la agenții economici din sectorul public s-a înregistrat o diminuare a volumului de servicii prestate (-0,3%).

Structura serviciilor cu plată prestate populației, prin unitățile oficial înregistrate, pe forme de proprietate

Serviciile cu plată prestate populației prin unitățile oficial înregistrate, pe regiuni de dezvoltare

	2010		Structura, %		Informativ: 2009 în % față de 2008 ¹
	mil. lei	în % față de 2009 ¹	2009	2010	
Valoarea serviciilor cu plată prestate populației – total	14245,7	105,3	100,0	100,0	103,1
din care:					
Mun. Chișinău	6982,4	106,3	48,6	49,0	86,4
NORD	2056,3	103,7	14,7	14,4	85,9

¹ În prețuri comparabile

	2010		Structura, %		Informativ: 2009 în % față de 2008 ¹
	mil. lei	în % față de 2009 ¹	2009	2010	
inclusiv:					
Mun. Bălți	766,7	108,7	5,2	5,4	78,2
Soroca	150,9	94,1	1,2	1,1	85,8
Briceni	146,6	99,3	1,1	1,0	84,5
CENTRU	1562,8	101,5	11,4	11,0	92,0
inclusiv:					
Orhei	206,9	101,6	1,5	1,4	88,5
Anenii Noi	186,9	101,1	1,4	1,3	99,1
Ungheni	173,9	100,7	1,3	1,2	88,9
SUD	814,5	102,4	5,9	5,7	90,0
inclusiv:					
Cahul	254,6	102,4	1,8	1,8	87,8
Căușeni	140,4	99,7	1,0	1,0	97,5
UTA Găgăuzia	370,1	106,6	2,6	2,6	86,8

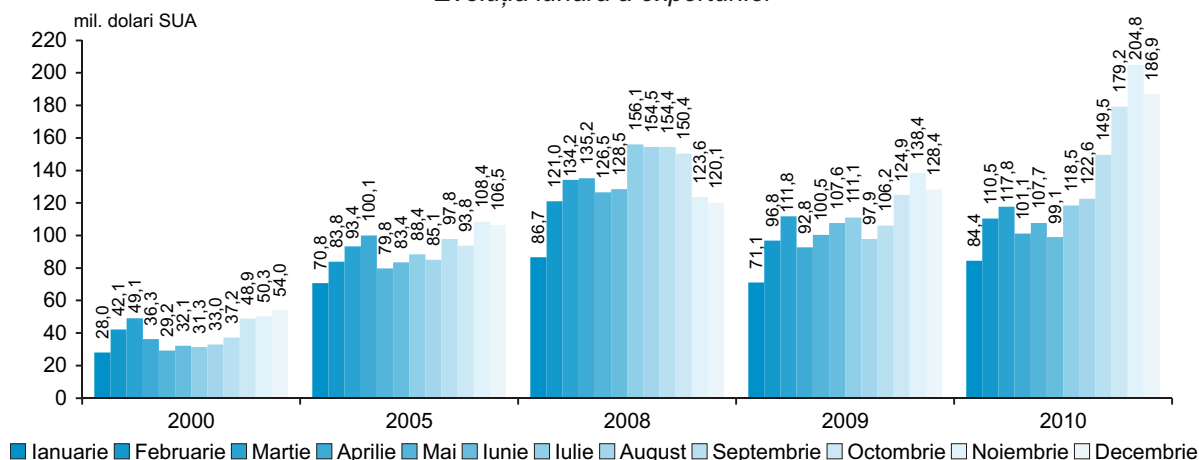
¹ În prețuri comparabile

Ponderi semnificative în totalul valoric al serviciilor cu plată prestate populației dețin municipiile Chișinău și Bălți, respectiv 49,0% și 5,4%, UTA Găgăuzia – 2,6%, raioanele: Cahul – 1,8%, Orhei – 1,4%, Anenii Noi – 1,3% și Ungheni – 1,2%.

3.8. Comerț exterior

Exporturile de mărfuri realizate în luna decembrie 2010 s-au cifrat la 186,9 mil. dolari SUA, cu 8,8% mai puțin față de luna precedentă și cu 45,5% mai mult comparativ cu luna decembrie 2009.

Evoluția lunară a exporturilor

În anul 2010 **exporturile** au totalizat 1582,1 mil. dolari SUA, volum superior celui realizat în anul 2009 cu 22,9%.

	2010		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de țări la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor și importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de 2009	2009	2010	2009	2010
EXPORT – total	1582,1	122,9	100,0	100,0	-19,1	22,9
din care:						
țările Uniunii Europene (UE-27)	746,5	111,7	51,9	47,2	-9,5	6,1
țările CSI	624,2	127,3	38,1	39,4	-8,0	10,4
alte țări	211,4	164,3	10,0	13,4	-1,6	6,4
IMPORT – total	3855,3	117,6	100,0	100,0	-33,1	17,6
din care:						
țările Uniunii Europene (UE-27)	1704,2	119,9	43,4	44,2	-14,0	8,6
țările CSI	1256,9	110,1	34,8	32,6	-12,1	3,5
alte țări	894,2	125,0	21,8	23,2	-7,0	5,5

	2010		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de țări la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor și importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de 2009	2009	2010	2009	2010
BALANȚA COMERCIALĂ – total	-2273,2	114,2	100,0	100,0	x	x
din care:						
țările Uniunii Europene (UE-27)	-957,7	127,2	37,8	42,1	x	x
țările CSI	-632,7	97,1	32,7	27,8	x	x
alte țări	-682,8	116,4	29,5	30,1	x	x

Exporturile de mărfuri destinate **țărilor Uniunii Europene** (UE-27) au însumat 746,5 mil. dolari SUA (cu 11,7% mai mult față de anul 2009), deținând o cotă de 47,2% în total exporturi (51,9% în anul 2009).

Țările CSI au fost prezente în **exporturile** Moldovei cu o pondere de 39,4% (în anul 2009 – 38,1%), ce corespunde unei valori de 624,2 mil. dolari SUA. Exporturile de mărfuri către aceste țări s-au majorat cu 27,3%, comparativ cu anul 2009.

Primele 31 de țări-partenere în derularea exporturilor, care dețineau 97,0% din volumul total, au fost:

	2010		Ponderea, %		Gradul de influență a țărilor la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de 2009	2009	2010	2009	2010
EXPORT – total	1582,1	122,9	100,0	100,0	-19,1	22,9
din care:						
Federația Rusă	404,2	141,1	22,3	25,5	-1,7	9,1
România	257,3	107,4	18,6	16,3	-6,0	1,4
Italia	148,1	109,1	10,5	9,4	-2,0	1,0
Ucraina	91,6	112,6	6,3	5,8	-3,9	0,8
Turcia	82,5	de 2,5 ori	2,6	5,2	0,0	3,8
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	82,1	136,1	4,7	5,2	0,5	1,7
Belarus	80,3	99,5	6,3	5,1	-0,8	0,0
Germania	75,4	99,9	5,9	4,8	0,7	0,0
Polonia	46,7	138,7	2,6	3,0	-1,4	1,0
Kazahstan	30,5	115,5	2,1	1,9	-1,1	0,3
Grecia	23,5	137,3	1,3	1,5	0,5	0,5
Franța	23,3	104,9	1,7	1,5	0,1	0,1
Statele Unite ale Americii	22,0	180,0	0,9	1,4	-0,2	0,8
Bulgaria	18,8	135,3	1,1	1,2	-0,5	0,4
Elveția	17,4	80,4	1,7	1,1	-1,1	-0,3
Georgia	12,4	144,0	0,7	0,8	0,1	0,3
Lituania	11,8	112,4	0,8	0,7	0,2	0,1
Siria	11,4	169,9	0,5	0,7	0,2	0,4
Olanda	10,9	99,4	0,9	0,7	-0,1	0,0
Austria	10,8	137,7	0,6	0,7	-0,3	0,2
Irak	10,2	184,4	0,4	0,6	0,1	0,4
Ungaria	8,1	61,6	1,0	0,5	-0,3	-0,4
Republica Cehă	7,8	149,4	0,4	0,5	0,0	0,2
Belgia	7,5	134,8	0,4	0,5	-0,3	0,2
Azerbaidjan	7,5	198,5	0,3	0,5	-0,2	0,3
Albania	6,6	de 5,4 ori	0,1	0,4	0,0	0,4
Slovacia	5,3	79,6	0,5	0,3	-0,1	-0,1
Egipt	5,0	de 2,3 ori	0,2	0,3	0,1	0,2
Liban	4,9	de 5,6 ori	0,1	0,3	0,0	0,3
Uzbekistan	4,4	67,5	0,5	0,3	-0,1	-0,2
Libia	4,0	de 11,2 ori	0,0	0,3	–	0,3

Analiza evoluției exporturilor pe țări relevă, că majorarea livrărilor către Federația Rusă (+41,1%), Turcia (de 2,5 ori), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (+36,1%), România (+7,4%), Italia (+9,1%), Polonia (+38,7%), Ucraina (+12,6%), Statele Unite ale Americii (+80,0%), Grecia (+37,3%), Bulgaria (+35,3%), Siria (+69,9%), Irak (+84,4%), Albania (de 5,4 ori), Kazahstan (+15,5%), Georgia (+44,0%), Azerbaidjan (+98,5%), Liban (de 5,6 ori), Libia (de 11,2 ori), Austria (+37,7%), Republica Cehă (+49,4%), Belgia (+34,8%), Egipt (de 2,3 ori), Franța (+4,9%) și Lituania (+12,4%), a contribuit la creșterea pe total exporturi cu 24,2%. Totodată, s-au diminuat exporturile către Ungaria (-38,4%), Elveția (-19,6%), Uzbekistan (-32,5%) și Slovacia (-20,4%), atenuând astfel creșterea pe total exporturi cu 1,0%.

Exporturile de mărfuri structurate, conform Clasificării Standard de Comerț Internațional, se prezintă astfel:

	2010		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de 2009	2009	2010	2009	2010
EXPORT – total	1582,1	122,9	100,0	100,0	-19,1	22,9
din care:						
Produse alimentare și animale vii	416,8	131,5	24,6	26,3	4,4	7,7
Animale vii	11,2	de 4,9 ori	0,2	0,7	0,1	0,7
Carne și preparate din carne	11,0	de 5,2 ori	0,2	0,7	0,0	0,7
Produse lactate și ouă de păsări	7,2	115,2	0,5	0,4	-0,2	0,1
Cereale și preparate pe bază de cereale	107,9	138,1	6,1	6,8	1,4	2,3
Legume și fructe	228,9	127,4	13,9	14,5	2,5	3,8
Zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere	30,6	86,3	2,7	1,9	1,2	-0,4
Cafea, ceai, cacao, condimente și înlocuitori ai acestora	3,2	112,5	0,2	0,2	0,0	0,0
Hrană destinată animalelor (exclusiv cereale nemăcinate)	15,2	173,7	0,7	1,0	-0,6	0,5
Produse și preparate alimentare diverse	1,6	120,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Băuturi și tutun	205,1	117,8	13,5	13,0	-2,5	2,4
Băuturi	178,0	112,3	12,3	11,3	-2,3	1,5
Tutun brut și prelucrat	27,1	173,5	1,2	1,7	-0,2	0,9
Materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili	156,0	178,0	6,8	9,9	-4,2	5,3
Piei crude, piei tăbăcite și blănuri brute	4,6	de 2,5 ori	0,1	0,3	-0,1	0,2
Semințe și fructe oleaginoase	100,0	153,7	5,1	6,3	-0,2	2,7
Cauciuc brut (inclusiv cauciuc sintetic și regenerat)	2,0	de 2,0 ori	0,1	0,1	0,0	0,1
Lemn și plută	1,2	108,7	0,1	0,1	-0,1	0,0
Pastă de hîrtie și deșeuri de hîrtie	1,6	179,7	0,1	0,1	0,0	0,1
Îngrășăminte naturale și minerale naturale (exclusiv cărbune, petrol și pietre prețioase)	9,4	105,4	0,7	0,6	-3,2	0,0
Minereuri metalifere și deșeuri de metale	33,5	de 4,8 ori	0,5	2,1	-0,6	2,1
Alte materii brute de origine animală sau vegetală	3,1	185,0	0,1	0,2	0,0	0,1
Combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate	7,7	141,4	0,4	0,5	0,1	0,2
Petrol, produse petroliere și produse înrudite	5,9	124,8	0,3	0,4	0,1	0,1
Gaz și produse industriale obținute din gaz	1,7	de 2,3 ori	0,1	0,1	–	0,1
Uleiuri, grăsimi și ceruri de origine animală sau vegetală	47,7	93,8	4,0	3,0	-0,8	-0,2
Grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau fracționate	47,6	93,8	3,9	3,0	-0,8	-0,2
Produse chimice și produse derivate nespecificate în altă parte	79,3	125,2	4,9	5,0	1,4	1,3
Produse chimice organice	1,3	68,4	0,1	0,1	0,1	0,0
Produse tanante sau colorante	1,1	147,4	0,1	0,1	0,0	0,0
Produse medicinale și farmaceutice	60,5	133,5	3,5	3,8	1,8	1,2
Uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare	9,6	110,9	0,7	0,6	-0,3	0,1
Materiale plastice sub forme primare	1,7	85,1	0,1	0,1	-0,1	0,0
Materiale plastice prelucrate	3,7	109,1	0,3	0,2	-0,1	0,0
Alte materiale și produse chimice	1,2	111,9	0,1	0,1	0,0	0,0
Mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă	117,4	118,6	7,7	7,4	-8,6	1,4
Piele, altă piele și blană prelucrate	1,4	25,0	0,4	0,1	-0,1	-0,3
Cauciuc prelucrat	6,3	106,3	0,5	0,4	-0,4	0,0
Articole din lemn (exclusiv mobilă)	4,5	161,3	0,2	0,3	0,0	0,1
Hîrtie, carton și articole din pastă de celuloză, din hîrtie sau din carton	7,3	de 2,1 ori	0,3	0,5	-0,5	0,3

	2010		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de 2009	2009	2010	2009	2010
Fire, țesături, articole textile necuprinse în altă parte și produse conexe	38,0	115,3	2,6	2,4	-1,0	0,4
Articole din minerale nemetalice	35,3	137,1	2,0	2,2	-1,7	0,7
Fier și oțel	3,7	145,8	0,2	0,2	-3,4	0,1
Articole prelucrate din metal	20,7	106,9	1,5	1,3	-1,4	0,1
Mașini și echipamente pentru transport	192,7	125,0	12,0	12,2	-1,8	3,0
Mașini generatoare de putere și echipamentele lor	6,1	169,6	0,3	0,4	-0,1	0,2
Mașini și aparate specializate pentru industriile specifice	22,0	de 2,5 ori	0,7	1,4	-0,4	1,0
Mașini și aparate pentru prelucrarea metalelor	3,2	141,8	0,2	0,2	-0,1	0,1
Mașini și aparate industriale cu aplicații generale; părți și piese detașate ale acestor mașini	30,2	166,4	1,4	1,9	-0,4	0,9
Mașini și aparate de birou sau pentru prelucrarea automată a datelor	0,8	69,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii	6,1	de 2,6 ori	0,2	0,4	0,0	0,3
Mașini și aparate electrice și părți ale acestora (inclusiv echivalente neelectrice ale mașinilor și aparatelor de uz casnic)	103,6	99,7	8,1	6,5	-0,7	0,0
Vehicule rutiere (inclusiv vehicule cu pernă de aer)	13,2	117,8	0,8	0,8	-0,1	0,2
Alte echipamente de transport	7,5	de 2,6 ori	0,2	0,5	0,0	0,3
Articole manufacturate diverse	359,0	107,0	26,1	22,7	-7,0	1,8
Construcții prefabricate; alte instalații și accesorii pentru instalații sanitare, de încălzire și de iluminat	2,6	90,6	0,2	0,2	-0,2	0,0
Mobilă și părțile ei	38,7	149,9	2,0	2,4	-1,2	1,0
Articole de voiaj; sacoșe și similare	15,1	105,4	1,1	1,0	-0,4	0,1
Îmbrăcăminte și accesorii	232,9	102,6	17,7	14,7	-2,5	0,5
Încălțăminte	30,4	116,5	2,0	1,9	-1,4	0,3
Instrumente și aparate profesionale, științifice și de control	12,0	116,6	0,8	0,8	-1,1	0,1
Aparate fotografice, echipamente și furnituri de optică; ceasuri și orologii	0,7	132,2	0,1	0,0	0,0	0,0
Alte articole diverse	26,6	93,0	2,2	1,7	-0,2	-0,2

Structura exporturilor de mărfuri, conform Clasificării Standard de Comerț Internațional, indică o continuă creștere a activităților tradiționale pentru economia țării noastre.

Exporturile de produse alimentare și animale vii s-au situat pe primul loc, cu o pondere de 26,3% în totalul valoric al exporturilor. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi importante au avut exporturile de legume și fructe (54,9% din total secțiune și 14,5% din total exporturi), cereale și preparate pe bază de cereale (25,9% din total secțiune și 6,8% din total exporturi), zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere (7,3% din total secțiune și 1,9% din total exporturi).

Exporturile de articole manufacturate diverse s-au clasat pe locul doi, reprezentând 22,7% din total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi însemnate au deținut exporturile de îmbrăcăminte și accesorii (64,9% din total secțiune și 14,7% din total exporturi), mobilă și părțile ei (10,8% din total secțiune și 2,4% din total exporturi), încălțăminte (8,5% din total secțiune și 1,9% din total exporturi).

Exporturile de băuturi și tutun s-au situat pe locul trei, deținând o cotă de 13,0% în total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri preponderente rămân a fi exporturile de băuturi alcoolice și nealcoolice (86,8% din total secțiune și 11,3% din total exporturi).

Exporturile de mașini și echipamente pentru transport s-au clasat pe locul patru, reprezentând 12,2% din total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri mașinile și aparatele electrice au deținut o pondere de 53,8% din total secțiune și 6,5% din total exporturi, mașinile și aparatele industriale cu aplicații generale (15,7% din total secțiune și 1,9% din total exporturi), mașinile și aparatele specializate pentru industriile specifice (11,4% din total secțiune și 1,4% din total exporturi).

Exporturile de materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili s-au situat pe locul cinci, cu o pondere de 9,9% în total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri semințelor și fructelor oleaginoase le-au revenit 64,1% din total secțiune și 6,3% din total exporturi, iar minereurilor metalifere și deșeurilor din metale respectiv 21,5% și 2,1%.

Exporturile de mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă s-au clasat pe locul șase, cu o pondere de 7,4% în totalul valoric al exporturilor. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi importante au avut exporturile de fire, țesături și articole textile (32,4% din total secțiune și 2,4% din total exporturi), articole din minerale nemetalice (30,1% din total secțiune și 2,2% din total exporturi), articole prelucrate din metal (17,6% din total secțiune și 1,3% din total exporturi).

Exporturile de produse chimice și produse derivate s-au clasat pe locul șapte, deținând o cotă de 5,0% în total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri produsele medicinale și farmaceutice reprezintă 76,3% din total secțiune și 3,8% din total exporturi. Cea mai mare parte din produsele medicinale și farmaceutice exportate au constituit reexporturile (80,2%).

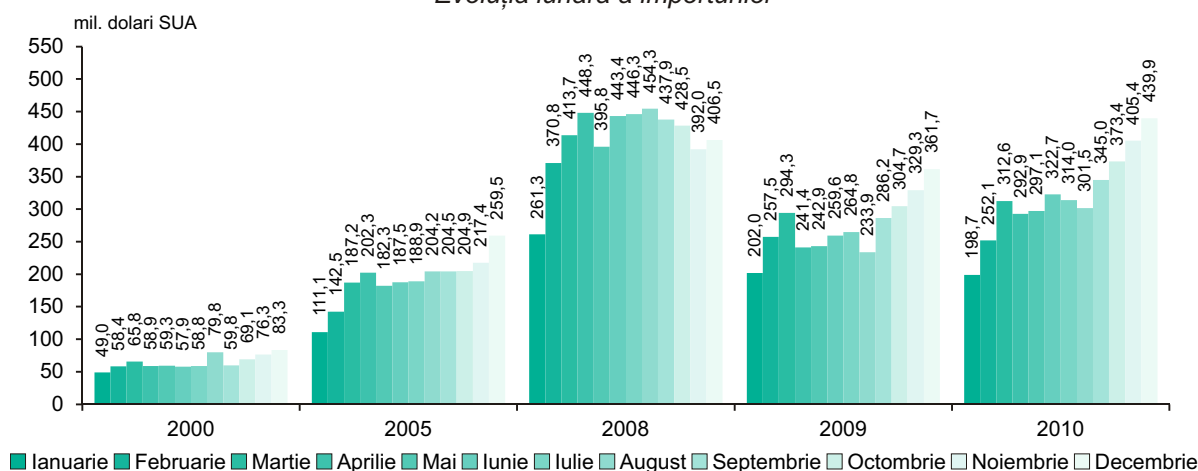
În continuare urmează secțiunea „Uleiuri, grăsimi și ceruri de origine animală sau vegetală”, cu o pondere de 3,0% în total exporturi.

Pe grupe de mărfuri creșteri substanțiale s-au marcat la exporturile de produse alimentare și animale vii (+31,5%), materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili (+78,0%), mașini și echipamente pentru transport (+25,0%), băuturi și tutun (+17,8%), articole manufacturate diverse (+7,0%), mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă (+18,6%), produse chimice și produse derivate (+25,2%), îndeosebi produse medicinale și farmaceutice (+33,5%), combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate (+41,4%), contribuind astfel la creșterea pe total exporturi cu 23,1%.

Totodată, s-au redus exporturile de piele, altă piele și blană prelucrate (-75,0%), produse chimice organice (-31,6%), materiale plastice sub forme primare (-14,9%), zahăr și preparate pe bază de zahăr (-13,7%), construcții prefabricate; alte instalații și accesorii pentru instalații sanitare, de încălzire și de iluminat (-9,4%), grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau fracționate (-6,2%).

Importurile de mărfuri realizate în luna decembrie 2010 au însumat 439,9 mil. dolari SUA, cu 8,5% mai mult față de luna anterioară și cu 21,6% – comparativ cu luna decembrie 2009.

Evoluția lunară a importurilor

În anul 2010 **importurile** au totalizat 3855,3 mil. dolari SUA, volum superior celui realizat în anul 2009 cu 17,6%.

Importurile din **țările Uniunii Europene** (UE-27) s-au cifrat la 1704,2 mil. dolari SUA (cu 19,9% mai mult decât în anul 2009), deținând o pondere de 44,2% în total importuri (43,4% în anul 2009).

Importurile de mărfuri provenite din **țările CSI** au avut o valoare de 1256,9 mil. dolari SUA (cu 10,1% mai mare decât în anul 2009), care echivalează cu o cotă de 32,6% în total importuri (34,8% în anul 2009).

Primele 35 de țări-partenere în derularea importurilor, care dețineau 96,4% din volumul total, au fost:

	2010		Ponderea, %		Gradul de influență a țărilor la creșterea (+), scăderea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de 2009	2009	2010	2009	2010
IMPORT – total	3855,3	117,6	100,0	100,0	-33,1	17,6
din care:						
Federația Rusă	586,5	156,6	11,4	15,2	-6,0	6,5
Ucraina	528,5	115,2	14,0	13,7	-7,8	2,1
România	386,7	124,1	9,5	10,0	-5,7	2,3
China	320,2	129,9	7,5	8,3	-1,6	2,2
Germania	294,7	116,8	7,7	7,6	-2,3	1,3
Italia	270,7	117,0	7,1	7,0	-1,5	1,2
Turcia	205,8	119,4	5,3	5,3	-1,2	1,0
Belarus	119,1	86,7	4,2	3,1	-1,3	-0,6
Polonia	105,1	120,0	2,7	2,7	-0,7	0,5

	2010		Ponderea, %		Gradul de influență a țărilor la creșterea (+), scăderea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de 2009	2009	2010	2009	2010
Grecia	93,3	177,2	1,6	2,4	0,4	1,2
Franța	68,3	111,5	1,9	1,8	-0,9	0,2
Ungaria	63,8	122,2	1,6	1,7	-0,3	0,4
Statele Unite ale Americii	61,8	137,5	1,4	1,6	-1,0	0,5
Austria	59,3	107,4	1,7	1,5	-0,4	0,1
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	52,6	104,2	1,5	1,4	-0,2	0,1
Brazilia	49,5	de 3,2 ori	0,5	1,3	-0,2	1,0
Bulgaria	48,9	120,0	1,2	1,3	-0,1	0,2
Republica Cehă	42,7	113,6	1,1	1,1	-0,4	0,2
Olanda	40,8	125,7	1,0	1,1	-0,3	0,3
Japonia	34,4	109,0	1,0	0,9	-1,1	0,1
Belgia	33,5	151,0	0,7	0,9	-0,2	0,3
Spania	28,5	92,8	0,9	0,7	-0,1	-0,1
India	26,0	112,2	0,7	0,7	0,0	0,1
Coreea de Sud	23,3	131,6	0,5	0,6	-0,5	0,2
Elveția	23,0	92,4	0,8	0,6	0,0	-0,1
Suedia	21,5	144,1	0,5	0,6	-0,5	0,2
Lituania	17,8	100,8	0,5	0,5	0,0	0,0
Slovacia	16,0	117,5	0,4	0,4	-0,2	0,1
Kazahstan	15,8	9,4	5,1	0,4	3,0	-4,6
Vietnam	15,4	97,4	0,5	0,4	0,0	0,0
Slovenia	14,9	96,0	0,5	0,4	0,0	0,0
Finlanda	12,7	97,0	0,4	0,3	-0,2	0,0
Taiwan, provincie a Chinei	11,9	120,9	0,3	0,3	-0,1	0,1
Israel	11,3	83,6	0,4	0,3	-0,5	-0,1
Danemarca	11,1	95,9	0,4	0,3	-0,1	0,0

Analiza evoluției importurilor pe țări relevă, că majorarea livrărilor din Federația Rusă (+56,6%), România (+24,1%), China (+29,9%), Ucraina (+15,2%), Germania (+16,8%), Italia (+17,0%), Grecia (+77,2%), Turcia (+19,4%), Brazilia (de 3,2 ori), Polonia (+20,0%), Statele Unite ale Americii (+37,5%), Ungaria (+22,2%), Olanda (+25,7%), Belgia (+51,0%), Franța (+11,5%), Bulgaria (+20,0%), Republica Cehă (+13,6%), Coreea de Sud (+31,6%), Suedia (+44,1%), Austria (+7,4%), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (+4,2%), Japonia (+9,0%), India (+12,2%), Slovacia (+17,5%), Taiwan, provincie a Chinei (+20,9%), a contribuit la creșterea pe total importuri cu 22,4%.

Importurile de mărfuri structurate, conform Clasificării Standard de Comerț Internațional, se prezintă astfel:

	2010		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de 2009	2009	2010	2009	2010
IMPORT – total	3855,3	117,6	100,0	100,0	-33,1	17,6
din care:						
Produse alimentare și animale vii	410,1	118,5	10,6	10,6	-1,7	2,0
Animale vii	6,9	69,1	0,3	0,2	0,1	-0,1
Carne și preparate din carne	29,4	de 2,1 ori	0,4	0,7	-0,5	0,5
Produse lactate și ouă de păsări	26,8	117,2	0,7	0,7	0,0	0,1
Pește, crustacee, moluște	41,3	107,9	1,2	1,1	-0,2	0,1
Cereale și preparate pe bază de cereale	57,8	106,6	1,7	1,5	-0,7	0,1
Legume și fructe	111,1	130,7	2,6	2,9	-0,1	0,8
Zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere	12,6	87,8	0,4	0,3	0,0	-0,1
Cafea, ceai, cacao, condimente și înlocuitori ai acestora	46,0	124,8	1,1	1,2	-0,1	0,3

	2010		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de 2009	2009	2010	2009	2010
Hrană destinată animalelor (exclusiv cereale nemăcinate)	18,1	109,8	0,5	0,5	-0,1	0,1
Produse și preparate alimentare diverse	60,1	111,6	1,7	1,5	-0,1	0,2
Băuturi și tutun	136,3	100,4	4,1	3,5	-0,4	0,0
Băuturi	44,9	94,1	1,4	1,1	-0,6	-0,1
Tutun brut și prelucrat	91,4	103,8	2,7	2,4	0,2	0,1
Materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili	86,5	131,8	2,0	2,2	-0,6	0,6
Semințe și fructe oleaginoase	19,6	182,3	0,3	0,5	0,0	0,3
Cauciuc brut (inclusiv cauciuc sintetic și regenerat)	2,4	141,8	0,1	0,1	0,0	0,0
Lemn și plută	23,3	102,3	0,7	0,6	-0,2	0,0
Fibre textile (cu excepția lînii în fuior și a lînii pieptănate) și deșeurile lor (neprelucrate în fire sau țesături)	9,8	113,2	0,3	0,3	0,0	0,0
Îngrășăminte naturale și minerale naturale (exclusiv cărbune, petrol și pietre prețioase)	9,2	126,7	0,2	0,2	-0,2	0,0
Minereuri metalifere și deșeuri de metale	6,0	de 8,5 ori	0,0	0,1	0,0	0,2
Alte materii brute de origine animală sau vegetală	16,0	118,1	0,4	0,4	-0,2	0,1
Combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate	791,1	112,6	21,4	20,5	-8,2	2,7
Cărbune, cocs și brichete	21,0	180,2	0,4	0,5	-0,4	0,3
Petrol, produse petroliere și produse înrudite	427,6	117,3	11,1	11,1	-4,8	1,9
Gaz și produse industriale obținute din gaz	340,4	104,4	9,9	8,8	-0,2	0,4
Energie electrică	2,1	de 5,8 ori	0,0	0,1	-2,8	0,1
Uleiuri, grăsimi și ceruri de origine animală sau vegetală	8,8	127,5	0,2	0,2	-0,1	0,1
Uleiuri și grăsimi de origine animală	1,5	de 3,1 ori	0,0	0,0	0,0	0,1
Grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau fracționate	5,0	102,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Alte uleiuri și grăsimi animale sau vegetale prelucrate; ceară de origine animală sau vegetală, amestecuri sau preparate necomestibile din uleiuri animale sau vegetale	2,3	149,0	0,1	0,1	-0,1	0,0
Produse chimice și produse derivate nespecificate în altă parte	520,7	112,8	14,1	13,5	-2,1	1,8
Produse chimice organice	10,2	115,7	0,3	0,3	0,0	0,0
Produse chimice anorganice	12,2	101,8	0,3	0,3	-0,1	0,0
Produse tanante și colorante	24,8	111,6	0,7	0,6	-0,2	0,1
Produse medicinale și farmaceutice	181,3	104,8	5,3	4,7	0,4	0,2
Uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare	88,4	107,6	2,5	2,3	-0,3	0,2
Îngrășăminte minerale sau chimice	20,4	158,7	0,4	0,5	-0,3	0,2
Materiale plastice sub forme primare	46,8	121,6	1,2	1,2	-0,5	0,3
Materiale plastice prelucrate	75,0	120,9	1,9	2,0	-0,6	0,4
Alte materiale și produse chimice	61,6	123,0	1,5	1,6	-0,5	0,4
Mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă	738,0	123,2	18,3	19,1	-6,8	4,2
Piele, altă piele și blană prelucrate	22,1	110,3	0,6	0,6	-0,1	0,0
Cauciuc prelucrat	52,4	133,3	1,2	1,4	-0,4	0,4
Articole din lemn (exclusiv mobilă)	49,6	118,2	1,3	1,3	-0,4	0,2
Hîrtie, carton și articole din pastă de celuloză, din hîrtie sau din carton	81,5	124,9	2,0	2,1	-0,5	0,5
Fire, țesături, articole textile necuprinse în altă parte și produse conexe	202,5	123,4	5,0	5,2	-0,7	1,2

	2010		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de 2009	2009	2010	2009	2010
Articole din minerale nemetalice	100,7	110,6	2,8	2,6	-1,0	0,3
Fier și oțel	98,3	134,6	2,2	2,5	-2,2	0,8
Metale neferoase	18,5	108,5	0,5	0,5	-0,1	0,0
Articole prelucrate din metal	112,4	129,2	2,7	2,9	-1,4	0,8
Mașini și echipamente pentru transport	805,3	128,9	19,1	20,9	-10,6	5,5
Mașini generatoare de putere și echipamentele lor	12,9	132,7	0,3	0,4	-0,2	0,1
Mașini și aparate specializate pentru industriile specifice	98,7	150,7	2,0	2,6	-1,9	1,0
Mașini și aparate pentru prelucrarea metalelor	4,4	79,1	0,2	0,1	-0,1	0,0
Mașini și aparate industriale cu aplicații generale; părți și piese detașate ale acestor mașini	110,9	143,5	2,4	2,9	-2,0	1,0
Mașini și aparate de birou sau pentru prelucrarea automată a datelor	31,5	142,3	0,7	0,8	-0,4	0,3
Aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii	112,5	112,7	3,0	2,9	-0,2	0,4
Mașini și aparate electrice și părți ale acestora (inclusiv echivalente neelectrice ale mașinilor și aparatelor de uz casnic)	213,2	108,4	6,0	5,5	-1,3	0,5
Vehicule rutiere (inclusiv vehicule cu pernă de aer)	178,2	125,1	4,3	4,6	-4,4	1,1
Alte echipamente de transport	43,0	de 8,1 ori	0,2	1,1	-0,1	1,1
Articole manufacturate diverse	358,5	106,6	10,3	9,3	-2,5	0,7
Construcții prefabricate; alte instalații și accesorii pentru instalații sanitare, de încălzire și de iluminat	35,3	132,4	0,8	0,9	-0,5	0,3
Mobilă și părțile ei	53,3	114,4	1,4	1,4	-0,6	0,2
Articole de voiaj; sacoșe și similare	3,4	96,0	0,1	0,1	0,0	0,0
Îmbrăcăminte și accesorii	75,4	98,1	2,4	2,0	-0,1	-0,1
Încălțăminte	20,5	100,8	0,6	0,5	-0,2	0,0
Instrumente și aparate, profesionale, științifice și de control	39,1	108,1	1,1	1,0	-0,4	0,1
Aparate fotografice, echipamente și furnituri de optică; ceasuri și orologii	7,3	96,0	0,3	0,2	-0,1	0,0
Alte articole diverse	124,2	104,9	3,6	3,2	-0,6	0,2

Structura importurilor de mărfuri, conform Clasificării Standard de Comerț Internațional, indică dominarea în continuare a produselor necesare pentru funcționarea economiei, precum și celor destinate consumului populației.

Importurile de mașini și echipamente pentru transport au avut o cotă de 20,9% în total importuri. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi importante au deținut importurile de mașini și aparate electrice (26,5% din total secțiune și 5,5% din total importuri), vehicule rutiere (22,1% din total secțiune și 4,6% din total importuri), aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii (14,0% din total secțiune și 2,9 % din total importuri), mașini și aparate industriale cu aplicații generale (13,8% din total secțiune și 2,9% din total importuri), mașini și aparate specializate pentru industriile specifice (12,3% din total secțiune și 2,6% din total importuri).

Importurile de combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate au deținut 20,5% din total importuri. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri petrolul și produsele petroliere reprezintă 54,0% din total secțiune și 11,1%, din total importuri, iar gazul și produsele industriale obținute din gaz respectiv 43,0% și 8,8%.

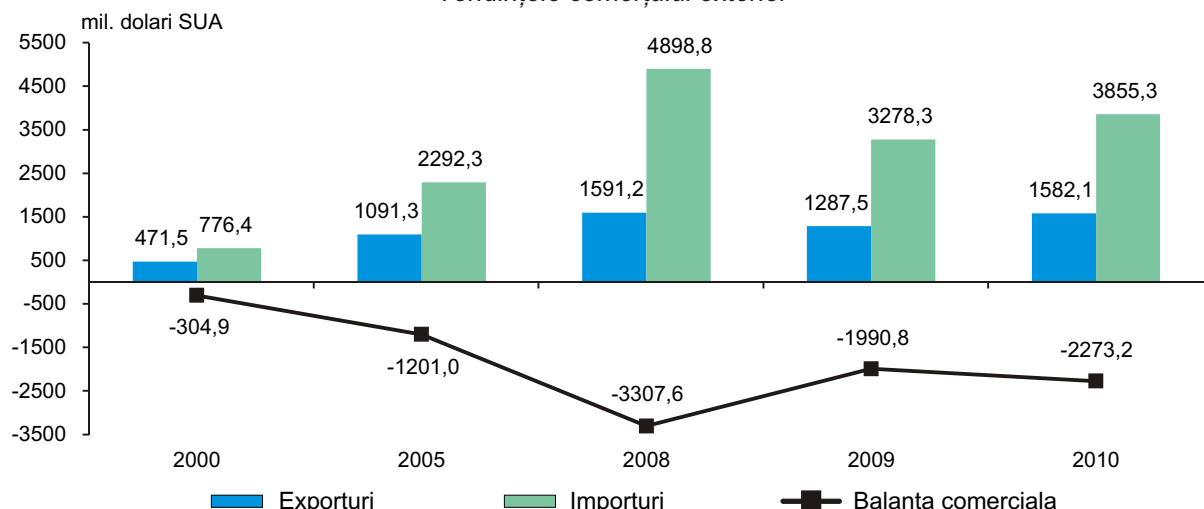
Importurile de mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă au deținut o pondere de 19,1% în total importuri, preponderente fiind firele, țesăturile și articolele textile (27,4% din total secțiune și 5,2% din total importuri), articolele prelucrate din metal (15,2% din total secțiune și 2,9% din total importuri), articolele din minerale nemetalice (13,6% din total secțiune și 2,6% din total importuri), fierul și oțelul (13,3% din total secțiune și 2,5% din total importuri), hîrtia, cartonul și articolele din pastă de celuloză, din hîrtie sau din carton (11,0% din total secțiune și 2,1% din total importuri).

Importurile de produse chimice și produse derivate au reprezentat 13,5% din total importuri. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi însemnate au deținut produsele medicinale și farmaceutice (34,8% din total secțiune și 4,7% din total importuri), uleiurile esențiale, rezinoidele și substanțele parfumate, preparatele pentru toaletă, produsele pentru înfrumusețare (17,0% din total secțiune și 2,3% din total importuri), materiale plastice prelucrate (14,4% din total secțiune și 2,0% din total importuri).

Importurile de produse alimentare și animale vii au înregistrat o pondere de 10,6% în total importuri. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri legumele și fructele reprezintă 27,1% din total secțiune și 2,9% din total importuri, cerealele și preparatele pe bază de cereale – 14,1% din total secțiune și 1,5% din total importuri, cafeaua, ceaiul, cacao și condimentele – 11,2% din total secțiune și 1,2% din total importuri, peștele, crustaceele și moluștele – 10,1% din total secțiune și 1,1% din total importuri.

Pe grupe de mărfuri au sporit importurile de materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili (+31,8%), mașini și echipamente pentru transport (+28,9%), mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă (+23,2%), produse alimentare și animale vii (+18,5%), produse chimice și produse derivate (+12,8%), combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate (+12,6%), articole manufacturate diverse (+6,6%), băuturi și tutun (+0,4%), uleiuri, grăsimi și ceruri de origine animală sau vegetală (+27,5%), favorizând astfel creșterea pe total importuri cu 17,6%.

Tendențele comerțului exterior

Decalajul considerabil în evoluția exporturilor și importurilor a determinat acumularea în anul 2010 a unui **deficit al balanței comerciale** în valoare de 2273,2 mil. dolari SUA, cu 282,4 mil. dolari SUA (+14,2%) mai mare față de cel înregistrat în anul 2009. Cu țările Uniunii Europene (UE-27) balanța comercială s-a încheiat cu un deficit de 957,7 mil. dolari SUA (în anul 2009 – 752,7 mil. dolari SUA), iar cu țările CSI – de 632,7 mil. dolari SUA (în anul 2009 – 651,3 mil. dolari SUA).

Balanța comercială cu principalele țări-partenere se prezintă astfel:

	2009	2010	2010 în % față de 2009
BALANȚA COMERCIALĂ – total, mil. dolari SUA	-1990,8	-2273,2	114,2
din care:			
Ucraina	-377,5	-436,9	115,8
China	-245,6	-317,9	129,4
Germania	-176,8	-219,3	124,0
Federația Rusă	-88,0	-182,3	de 2,1 ori
România	-72,0	-129,4	179,5
Turcia	-139,3	-123,3	88,6
Italia	-95,8	-122,6	128,1
Grecia	-35,5	-69,8	196,4
Polonia	-53,9	-58,4	108,3
Ungaria	-39,0	-55,7	142,7
Brazilia	-15,4	-49,4	de 3,2 ori
Austria	-47,4	-48,5	102,4
Franța	-39,1	-45,0	115,2
Statele Unite ale Americii	-32,8	-39,8	121,6
Belarus	-56,7	-38,8	68,4
Republica Cehă	-32,4	-34,9	107,9
Japonia	-31,0	-34,0	109,6
Bulgaria	-26,9	-30,1	112,1
Olanda	-21,5	-29,9	139,1
Spania	-29,5	-27,8	94,3
Belgia	-16,6	-26,0	156,5
Coreea de Sud	-17,6	-23,3	132,1
India	-22,7	-22,6	99,8

	2009	2010	2010 în % față de 2009
Suedia	-12,0	-20,7	171,9
Vietnam	-15,7	-14,9	94,9
Slovenia	-14,9	-14,1	95,0
Finlanda	-12,3	-12,0	97,8
Taiwan, provincie a Chinei	-9,8	-11,7	121,0
Danemarca	-11,3	-10,8	94,8
Slovacia	-6,9	-10,7	154,0
Israel	-9,1	-8,5	92,3
Lituania	-7,2	-6,0	83,9
Elveția	-3,1	-5,6	175,4
Egipt	-4,1	-2,5	61,2
Uzbekistan	5,3	0,8	16,4
Libia	0,4	4,0	de 11,1 ori
Liban	0,1	4,5	de 75,1 ori
Albania	1,2	6,6	de 5,6 ori
Azerbaidjan	3,6	7,3	de 2,1 ori
Siria	4,3	9,9	de 2,3 ori
Irak	5,5	10,2	184,4
Georgia	8,2	11,6	141,2
Kazahstan	-141,5	14,7	x
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	9,8	29,5	de 3,0 ori

Balanța comercială pe principalele grupe de mărfuri, conform Clasificării Standard de Comerț Internațional, se prezintă astfel:

	2009	2010	2010 în % față de 2009
BALANȚA COMERCIALĂ – total, mil. dolari SUA	-1990,8	-2273,2	114,2
din care:			
Produse alimentare și animale vii	-29,1	6,7	x
Animale vii	-7,7	4,3	x
Carne și preparate din carne	-12,1	-18,4	152,6
Produse lactate și ouă de păsări	-16,6	-19,6	118,0
Pește, crustacee, moluște	-38,1	-41,3	108,3
Cereale și preparate pe bază de cereale	24,0	50,1	de 2,1 ori
Legume și fructe	94,7	117,8	124,4
Zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere	21,1	18,0	85,3
Cafea, ceai, cacao, condimente și înlocuitori ai acestora	-34,0	-42,8	125,8
Hrană destinată animalelor (exclusiv cereale nemăcinate)	-7,8	-2,9	37,6
Produse și preparate alimentare diverse	-52,6	-58,5	111,4
Băuturi și tutun	38,4	68,8	179,3
Băuturi	110,9	133,1	120,1
Tutun brut și prelucrat	-72,5	-64,3	88,7
Materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili	22,0	69,5	de 3,2 ori
Piei crude, piei tăbăcite și blănuri brute	1,7	4,5	de 2,6 ori
Semințe și fructe oleaginoase	54,3	80,4	148,0
Cauciuc brut (inclusiv cauciuc sintetic și regenerat)	-0,7	-0,4	55,2
Lemn și plută	-21,7	-22,1	102,0
Pastă de hârtie și deșeuri de hârtie	0,8	1,5	185,3
Fibre textile (cu excepția lînii în fuior și a lînii pieptănate) și deșeurile lor (neprelucrate în fire sau țesături)	-8,4	-9,2	108,5
Îngrășăminte naturale și minerale naturale (exclusiv cărbune, petrol și pietre prețioase)	1,7	0,2	13,9
Minereuri metalifere și deșeuri de metale	6,2	27,5	de 4,4 ori
Alte materii brute de origine animală sau vegetală	-11,9	-12,9	108,9
Combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate	-697,0	-783,4	112,4
Cărbune, cocs și brichete	-11,7	-20,9	179,0
Petrol, produse petroliere și produse înrudite	-359,8	-421,7	117,2
Gaz și produse industriale obținute din gaz	-325,2	-338,7	104,1

	2009	2010	2010 în % față de 2009
Energie electrică	-0,3	-2,1	de 5,9 ori
Uleiuri, grăsimi și ceruri de origine animală sau vegetală	44,0	38,9	88,5
Uleiuri și grăsimi de origine animală	-0,5	-1,6	de 3,1 ori
Grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau fracționate	45,8	42,6	93,0
Alte uleiuri și grăsimi animale sau vegetale prelucrate; ceară de origine animală sau vegetală, amestecuri sau preparate necomestibile din uleiuri animale sau vegetale	-1,3	-2,1	159,0
Produse chimice și produse derivate nespecificate în altă parte	-398,3	-441,4	110,8
Produse chimice organice	-6,9	-8,9	128,7
Produse chimice anorganice	-11,8	-12,1	101,8
Produse tanante și colorante	-21,5	-23,7	110,3
Produse medicinale și farmaceutice	-127,7	-120,8	94,6
Uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare	-73,5	-78,8	107,2
Îngrășăminte minerale sau chimice	-12,8	-20,3	159,5
Materiale plastice sub forme primare	-36,4	-45,1	123,6
Materiale plastice prelucrate	-58,7	-71,3	121,6
Alte materiale și produse chimice	-49,0	-60,4	123,2
Mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă	-499,8	-620,6	124,2
Piele, altă piele și blană prelucrate	-14,4	-20,7	144,2
Cauciuc prelucrat	-33,4	-46,1	138,0
Articole din lemn (exclusiv mobilă)	-39,1	-45,1	115,1
Hârtie, carton și articole din pastă de celuloză, din hârtie sau din carton	-61,8	-74,2	120,0
Fire, țesături, articole textile necuprinse în altă parte și produse conexe	-131,2	-164,5	125,4
Articole din minerale nemetalice	-65,3	-65,4	100,1
Fier și oțel	-70,5	-94,6	134,2
Metale neferoase	-16,5	-18,3	110,9
Articole prelucrate din metal	-67,6	-91,7	135,6
Mașini și echipamente pentru transport	-470,4	-612,6	130,2
Mașini generatoare de putere și echipamentele lor	-6,1	-6,8	111,2
Mașini și aparate specializate pentru industriile specifice	-56,8	-76,7	134,9
Mașini și aparate pentru prelucrarea metalelor	-3,3	-1,2	36,5
Mașini și aparate industriale cu aplicații generale; părți și piese detașate ale acestor mașini	-59,1	-80,7	136,5
Mașini și aparate de birou sau pentru prelucrarea automată a datelor	-21,0	-30,7	146,5
Aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii	-97,5	-106,4	109,1
Mașini și aparate electrice și părți ale acestora (inclusiv echivalente neelectrice ale mașinilor și aparatelor de uz casnic)	-92,8	-109,6	118,1
Vehicule rutiere (inclusiv vehicule cu pernă de aer)	-131,3	-165,0	125,7
Alte echipamente de transport	-2,5	-35,5	de 14,4 ori
Articole manufacturate diverse	-0,7	0,5	x
Construcții prefabricate; alte instalații și accesorii pentru instalații sanitare, de încălzire și de iluminat	-23,8	-32,7	137,4
Mobilă și părțile ei	-20,8	-14,6	70,4
Articole de voiaj; sacoșe și similare	10,8	11,7	108,4
Îmbrăcăminte și accesorii	150,1	157,5	104,9
Încălțăminte	5,7	9,9	172,2
Instrumente și aparate, profesionale, științifice și de control	-25,9	-27,1	104,7
Aparate fotografice, echipamente și furnituri de optică; ceasuri și orologii	-7,0	-6,6	93,1
Alte articole diverse	-89,8	-97,6	108,7

Gradul de acoperire a importurilor cu exporturi în anul 2010 a fost de 41,0% față de 39,3% în anul 2009.

IV. PREȚURI

Evoluția prețurilor în economia națională se prezintă astfel (în medie pe an, anul precedent = 100):

	2006	2007	2008	2009	2010
Indicele prețurilor de consum	112,7	112,3	112,7	100,0	107,4
Indicele prețurilor producției industriale	112,2	113,4	110,4	97,0	107,9
Indicele prețurilor în construcții montaj	120,1	120,4	120,0	88,9	102,1

În anul 2010 **prețurile de consum** au crescut față de cele din anul 2009 în medie cu 7,4 la sută, iar față de decembrie 2009 – cu 8,1 la sută (informativ: în anul 2009 față de decembrie 2008 a fost o creștere de 0,4 la sută).

Pe parcursul anului 2010 față de decembrie 2009 prețurile la produsele alimentare s-au majorat în medie cu 7,1 la sută, inclusiv: la ulei vegetal – cu 41,7 la sută, struguri – cu 34,7 la sută, nuci – cu 27,9 la sută, lapte și produse lactate – cu 10,8 la sută (inclusiv: cașcaval și brânzeturi – cu 16,4 la sută), zahăr – cu 9,8 la sută, legume proaspete – cu 9,0 la sută (inclusiv: roșii de seră – cu 47,9%, usturoi – cu 18,2%, castraveți și morcov – cu câte 16,5%) și fructe proaspete – cu 7,5 la sută (inclusiv: mere – cu 30,7%).

La mărfurile nealimentare prețurile au crescut cu 7,7 la sută, inclusiv: la combustibili – cu 25,1 la sută (inclusiv: gaz ambalat în butelii – cu 29,8% și carburanți pentru autotransport – cu 25,7%), țigări – cu 22,9 la sută și la bijuteriile din aur – cu 9,4 la sută.

În perioada de referință prețurile și tarifele la serviciile prestate populației s-au majorat cu 9,7 la sută. Creșteri mai mari în perioada de raport a tarifelor au fost înregistrate la: serviciile prestate populației pentru distribuirea și aprovizionarea cu gaze naturale prin rețele centralizate – cu 26,2 la sută, încălzirea centralizată – cu 25,3 la sută, energia electrică pentru consumul de menaj – cu 20,4 la sută, serviciile pentru întreținerea copiilor la creșe și grădinițe – cu 14,7 la sută și biletele pentru spectacolele prezentate de teatre – cu 52,0 la sută.

Concomitent în perioada de referință au scăzut prețurile la: cartofi – cu 16,6 la sută, băuturi nealcoolice – cu 16,0 la sută, carne și preparate din carne – cu 0,8 la sută (inclusiv: carne de porc, bovine și ovine – cu câte 5,0%).

Rata inflației în anul 2010

	Lunar (+) / (-) față de luna precedentă (%)				În % față de luna decembrie 2009
	Total	Produse		Servicii	
		alimentare	nealimentare		
Ianuarie	2,4	3,4	1,4	2,7	2,4
Februarie	2,3	2,6	1,3	3,2	4,8
Martie	0,7	0,9	0,9	0,1	5,5
Aprilie	0,3	0,1	0,5	0,2	5,8
Mai	0,1	-1,0	0,3	1,2	5,9
Iunie	-0,5	-2,5	0,0	1,3	5,4
Iulie	-0,6	-1,9	-0,1	0,3	4,7
August	-0,9	-2,6	-0,1	0,1	3,7
Septembrie	0,8	2,0	0,3	0,0	4,5
Octombrie	1,5	3,1	0,9	0,1	6,1
Noiembrie	0,6	1,2	0,6	0,0	6,7
Decembrie	1,3	2,0	1,4	0,1	8,1

Prețurile producătorului în industrie în anul 2010 pe ansamblul activităților industriale s-au majorat cu 7,9% față de anul 2009, motivul fiind creșterea prețurilor de livrare pe piața internă cu 8,5% și pe piața externă cu 6,7%.

În luna decembrie 2010 în raport cu luna decembrie 2009 prețurile producției industriale s-au majorat cu 6,5%, iar față de noiembrie 2010 – cu 1,1%.

Evoluția indicilor prețurilor producției industriale pe principalele tipuri de activități și pe destinațiile de livrări se prezintă astfel:

	Decembrie 2010 în % față de:		2010 în % față de 2009
	noiembrie 2010	decembrie 2009	
Industrie – total	101,1	106,5	107,9
inclusiv livrat pe piața:			
internă	100,3	107,6	108,5
externă	102,5	104,7	106,7
Industria extractivă - total	102,6	104,9	100,7
inclusiv livrat pe piața:			
internă	102,7	102,3	98,2
externă	101,9	130,4	122,8

	Decembrie 2010 în % față de:		2010 în % față de 2009
	noiembrie 2010	decembrie 2009	
Industria prelucrătoare – total	101,3	104,4	106,2
inclusiv livrat pe piața:			
internă	100,3	104,3	105,9
externă	102,5	104,6	106,6
din care: industria alimentară și a băuturilor	102,3	106,2	107,4
inclusiv livrat pe piața:			
internă	101,0	106,3	108,6
externă	103,5	106,1	106,2
Producția și distribuția de energie electrică și termică	100,0	118,4	116,1
din care:			
producția și distribuția energiei electrice	100,0	117,6	116,3
aprovizionarea cu aburi și apă caldă	100,0	122,9	116,0

Industria extractivă în anul 2010 a marcat creșterea prețurilor cu 0,7% față de anul 2009, înregistrând o diminuare a prețurilor pe piața internă cu 1,8% și creșterea acestora pe piața externă cu 22,8%.

Industria prelucrătoare în ansamblu a marcat creșterea prețurilor cu 6,2% față de 2009. În special, în industria alimentară și a băuturilor prețurile s-au majorat cu 7,4%, iar în activitățile componente: fabricarea zahărului – cu 39,9%, fabricarea produselor de morărit – cu 20,9%, fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale – cu 14,3%, fabricarea de cacao, ciocolată și produselor zaharoase de cofetărie – cu 11,7%, fabricarea băuturilor alcoolice distilate – cu 6,3%, fabricarea vinului – cu 4,1% etc.

S-au majorat prețurile și în alte activități ale industriei prelucrătoare: fabricarea produselor textile (cu 19,8%), fabricarea produselor de tutun (cu 14,5%), edituri, poligrafie și reproducerea materialelor informative (cu 14,1%), fabricarea articolelor de voiaj și de marochinărie (cu 13,1%), fabricarea încălțămintei (cu 9,8%), producția de aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice (cu 6,8%), fabricarea bijuteriilor (cu 6,3%), fabricarea de articole de îmbrăcăminte (cu 5,4%), fabricarea de medicamente și produse farmaceutice (cu 5,0%), fabricarea ipsosului (cu 4,1%), fabricarea lacurilor și vopselelor (cu 3,3%), prelucrarea lemnului și fabricarea articolelor din lemn (cu 2,8%), fabricarea hîrtiei și cartonului (cu 2,8%) etc.

Totodată, în perioada de raport s-a înregistrat diminuarea prețurilor comparativ cu 2009 în următoarele activități: fabricarea săpunurilor, detergenților, a produselor de întreținere, de parfumerie și cosmetice (cu 11,4%), producția de mașini și aparate electrice (cu 3,7%), fabricarea elementelor din beton, ipsos și ciment (cu 3,1%), fabricarea de mașini și echipamente (cu 1,4%), fabricarea pîinii și a produselor de patiserie proaspete (cu 0,3%) etc.

În *sectorul energetic* pe parcursul anului 2010 prețurile au crescut cu 16,1%, inclusiv la producția și distribuția energiei electrice și aprovizionarea cu aburi și apă caldă, respectiv cu 16,3% și cu 16,0%.

Cu referință la *Principalele Grupe Industriale* (conform recomandărilor UE) prețurile au evoluat în felul următor.

În luna decembrie 2010 comparativ cu decembrie 2009 s-au înregistrat majorări ale prețurilor în grupele: activități și bunuri legate de energie – cu 18,4%, în industria bunurilor de uz curent – cu 5,4%, în industria bunurilor de capital – cu 5,1%, în industria bunurilor de folosință îndelungată – cu 3,8% și în industria bunurilor intermediare (exclusiv sectorul energetic) – cu 1,2%.

Față de luna noiembrie 2010 prețurile au crescut în industria bunurilor de uz curent cu 1,8% și în industria bunurilor de capital – cu 1,7%; în industria bunurilor de folosință îndelungată și în industria bunurilor intermediare (exclusiv sectorul energetic) prețurile s-au diminuat, respectiv cu 0,4% și 0,3%, iar la activități și bunuri legate de energie s-a păstrat nivelul prețurilor din luna noiembrie 2010.

Indicii prețurilor producției industriale pe *Principalele Grupe Industriale* în detaliu se prezintă în tabelul următor:

	Decembrie 2010 în % față de:	
	noiembrie 2010	decembrie 2009
Industrie – total	101,1	106,5
inclusiv livrat pe piața:		
internă	100,3	107,6
externă	102,5	104,7
Industria bunurilor intermediare (excepție energie)	99,7	101,2
inclusiv livrat pe piața:		
internă	99,4	99,3
externă	100,7	107,5

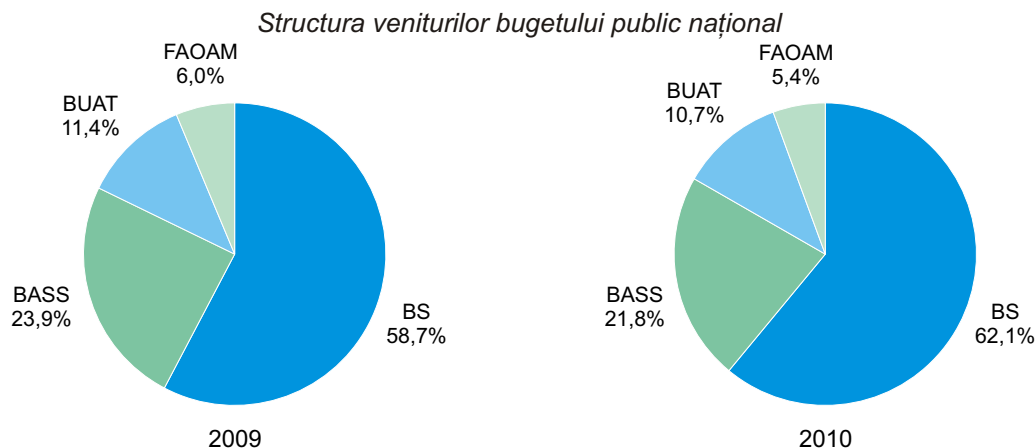
	Decembrie 2010 în % față de:	
	noiembrie 2010	decembrie 2009
Industria bunurilor de capital	101,7	105,1
inclusiv livrat pe piața:		
internă	102,0	104,3
externă	101,4	105,9
Industria bunurilor de folosință îndelungată	99,6	103,8
inclusiv livrat pe piața:		
internă	99,7	102,6
externă	99,5	107,2
Industria bunurilor de uz curent	101,8	105,4
inclusiv livrat pe piața:		
internă	100,8	106,7
externă	102,9	104,2
Activități și bunuri legate de energie	100,0	118,4

Prețurile în construcții. În trimestrul IV 2010 prețurile la lucrările de construcții-montaj s-au mărit cu 3,5% față de perioada respectivă a anului precedent. În profil pe sectoarele economiei naționale creșteri mai mari a prețurilor în trimestrul IV 2010 față de același trimestru din anul 2009 au fost marcate în telecomunicații (cu 17,4%), construcții (cu 9,7%), electroenergetică (cu 9,5%).

V. FINANȚE

5.1. Executarea bugetului public național¹

În anul 2010, la bugetul public național au fost acumulate venituri în sumă de 27550,9 mil. lei, depășind cu 2,4% prevederile anului de gestiune și cu 17,1% veniturile acumulate în anul 2009. Din suma totală a veniturilor bugetului public național 62,1% revin veniturilor administrate de bugetul de stat (BS), 21,8% – veniturilor administrate de bugetul asigurărilor sociale de stat (BASS), 10,7% – veniturilor administrate de bugetele unităților administrativ-teritoriale (BUAT) și 5,4% – veniturilor administrate de fondurile de asigurare obligatorie de asistență medicală (FAOAM), față de 58,7%, 23,9%, 11,4% și 6,0% în anul 2009 respectiv.

Veniturile fiscale au fost realizate în sumă de 22547,7 mil. lei, fiind în creștere cu 3,8% față de prevederile anuale și cu 15,4% față de realizările anului precedent. Sarcina de colectare a veniturilor fiscale pentru anul 2010 a fost depășită la încasarea impozitelor interne pe mărfuri și servicii (cu 6,8%), impozitelor pe venit (cu 5,7%) și impozitelor asupra comerțului internațional și operațiunilor externe (cu 3,2%). Nivelul prevăzut nu a fost atins la colectarea impozitelor pe proprietate (97,2%), primelor de asigurări obligatorii de asistență medicală (99,1%) și contribuțiilor de asigurări sociale obligatorii de stat (99,4%). Majorarea veniturilor executate în anul 2010 comparativ cu cele executate în anul 2009 a fost condiționată de creșterea tuturor componentelor veniturilor fiscale.

Încasările nefiscale au constituit 1416,0 mil. lei, depășind cu 10,6% nivelul prevăzut și de 1,7 ori realizările anului 2009. Din încasările nefiscale acumulate în anul 2010 cea mai mare creștere (față de veniturile colectate în anul 2009) revine încasărilor din alte venituri din activitatea de antreprenariat și din proprietate (de 2,5 ori), urmate de încasările din taxe și plăți administrative (cu 35,3%). Colectarea încasărilor din amenzi și sancțiuni administrative a fost cu 11,7% sub nivelul executat în anul 2009. Depășirea sarcinii anuale a fost înregistrată la toate componentele încasărilor nefiscale.

La colectarea altor venituri nu a fost atins nivelul prognozat (91,8%), pe când nivelul executat în anul 2009 a fost depășit cu 14,0%.

Cheltuielile bugetului public național au totalizat 29328,9 mil. lei reprezentând 94,3 la sută în raport cu prevederile anului de analiză și depășind cu 7,2% cheltuielile executate în anul 2009. Sub nivelul prevederilor anuale au fost cheltuielile pentru toate tipurile de bugete, devieri semnificative fiind înregistrate pentru cheltuielile bugetului de stat (-10,8%) și bugetelor unităților administrativ-teritoriale (-5,7%). Nivelul prevăzut pentru anul 2010 nu a fost atins și pe toate tipurile de cheltuieli.

Cheltuielile publice pe tipuri de bugete în anul 2010

	Prevăzut	Executat	Devieri	milioane lei În % față de prevăzut
Cheltuieli – total	31101,0	29328,9	-1772,1	94,3
Bugetul de stat	10958,6	9772,9	-1185,7	89,2
Bugetele unităților administrativ-teritoriale	8006,5	7550,6	-455,9	94,3
Bugetul asigurărilor sociale de stat	8701,5	8637,6	-63,9	99,3
Fondurile de asigurare obligatorie de asistență medicală	3434,4	3367,8	-66,6	98,1

În anul 2010 pentru realizarea acțiunilor social-culturale au fost direcționate 73,0% din cheltuielile publice, pentru domeniile economiei naționale – 10,9%, pentru apărarea națională, organele juridice, menținerea ordinii publice și protecția civilă – 6,4%, pentru serviciile de stat cu destinație generală – 4,6%; în anul 2009 distribuția a constituit respectiv 70,2%, 9,6%, 7,6% și 5,2%.

Depășirea cheltuielilor asupra veniturilor în anul 2010 s-a soldat cu formarea deficitului bugetar în sumă de 1778,0 mil. lei față de 4194,2 mil. lei deficit prevăzut.

¹ Conform datelor Ministerului Finanțelor

Veniturile și cheltuielile bugetului public național

	Prevăzut 2010, mil. lei	Executat, mil. lei		Executat 2010 în % față de:		Structura, %		
		2009	2010	prevăzut 2010	executat 2009	prevăzut 2010	executat	
							2009	2010
Venituri – total	26906,8	23517,7	27550,9	102,4	117,1	100,0	100,0	100,0
din care:								
Venituri fiscale	21720,0	19531,7	22547,7	103,8	115,4	80,7	83,1	81,8
impozite pe venit	1919,8	1907,8	2028,6	105,7	106,3	7,1	8,1	7,4
contribuții de asigurări sociale obligatorii de stat	6028,9	5595,2	5993,6	99,4	107,1	22,4	23,8	21,7
prime de asigurări obliga- torii de asistență medicală	1500,0	1376,6	1486,7	99,1	108,0	5,6	5,8	5,4
impozite pe proprietate	289,2	252,7	281,0	97,2	111,2	1,1	1,1	1,0
impozite interne pe mărfuri și servicii	10937,1	9491,8	11679,3	106,8	123,0	40,6	40,4	42,4
impozite asupra comerțului internațional și asupra operațiunilor externe	1045,0	907,6	1078,5	103,2	118,8	3,9	3,9	3,9
Încasări nefiscale	1280,3	839,1	1416,0	110,6	de 1,7 ori	4,8	3,5	5,2
alte venituri din activitatea de antreprenoriat și din proprietate	703,3	303,9	762,4	108,4	de 2,5 ori	2,6	1,3	2,8
taxe și plăți administrative	452,3	384,9	520,9	115,2	135,3	1,7	1,6	1,9
amenzi și sancțiuni administrative	124,7	150,3	132,7	106,4	88,3	0,5	0,6	0,5
alte încasări	–	–	–	–	–	–	–	–
Alte venituri	3906,5	3146,9	3587,2	91,8	114,0	14,5	13,4	13,0
Cheltuieli – total	31101,0	27354,3	29328,9	94,3	107,2	100,0	100,0	100,0
din care:								
pentru economie	3942,8	2619,4	3190,7	80,9	121,8	12,7	9,6	10,9
pentru acțiunile social-culturale – total	22031,0	19190,5	21415,1	97,2	111,6	70,9	70,2	73,0
inclusiv pentru:								
învățământ	6861,3	5665,9	6574,7	95,8	116,0	22,1	20,7	22,4
ocrotirea sănătății	4124,4	3846,9	3996,6	96,9	103,9	13,3	14,1	13,6
asigurare și asistență socială	10417,9	9092,1	10253,9	98,4	112,8	33,5	33,3	35,0
cultură, artă, sport și acțiuni pentru tineret	627,4	585,6	589,9	94,0	100,7	2,0	2,1	2,0
pentru apărarea națională, organele judiciare, menținerea ordinii publice, protecția civilă	1927,4	2080,0	1879,5	97,5	90,4	6,2	7,6	6,4
pentru servicii de stat cu destinație generală	1559,6	1412,6	1361,6	87,3	96,4	5,0	5,2	4,6
pentru activitatea economică externă	217,6	200,7	206,0	94,7	102,6	0,7	0,7	0,7
pentru deservirea datoriei de stat	568,5	834,2	547,6	96,3	65,6	1,8	3,0	1,9
alte cheltuieli	854,1	1016,9	728,4	85,3	71,6	2,7	3,7	2,5
Deficit (-), excedent (+)	-4194,2	-3836,6	-1778,0	x	x	x	x	x

5.2. Credite, depozite și rulajul de casă¹

Credite. Soldul total al creditelor în economie la 31 decembrie 2010 a însumat 26915,5 mil. lei, majorându-se cu 12,7% în comparație cu soldul creat la 31 decembrie 2009. Majorarea a fost condiționată atât de creșterea soldului creditelor pe termen mediu și lung (cu 15,0%) cât și a soldului creditelor pe termen scurt (cu 4,8%).

Depozite. Soldul depozitelor persoanelor fizice la 31 decembrie 2010 a totalizat 18464,9 mil. lei, depășind cu 11,2% soldul înregistrat la 31 decembrie 2009. Creșterea soldului total al depozitelor a fost generată de ambele componente, cea în monedă națională avînd o dinamică mai accelerată (cu 16,6%) comparativ cu cea în valută străină (cu 6,5%).

	Situația la 31 decembrie				
	milioane lei		structura, %		2010 în % față de 2009
	2009	2010	2009	2010	
Soldul creditelor – total	23884,1	26915,5	100,0	100,0	112,7
din care:					
credite pe termen scurt	5364,6	5624,5	22,5	20,9	104,8
credite pe termen mediu și lung	18519,5	21291,0	77,5	79,1	115,0
Soldul depozitelor persoanelor fizice – total	16609,9	18464,9	100,0	100,0	111,2
în monedă națională	7719,6	9000,5	46,5	48,7	116,6
în valută străină	8890,3	9464,4	53,5	51,3	106,5

Rulajul de casă. În anul 2010 încasările în numerar în instituțiile financiare au însumat 62418,2 mil. lei, depășind cu 7,7% încasările anului precedent. În mod deosebit s-au majorat încasările din plățile pentru chirie și servicii comunale (cu 26,5%), încasările de la întreprinderile care prestează alte servicii (cu 17,6%), și încasările de la comercializarea mărfurilor de consum, indiferent de canalul de desfacere (cu 11,6%).

În numerar s-au eliberat mijloace bănești în sumă de 62707,8 mil. lei fiind în creștere cu 6,7% față de eliberările anului 2009. Semnificativ s-au majorat eliberările pentru achiziționarea produselor agricole (de 1,6 ori), urmate de eliberările pentru alte scopuri (cu 16,2%) și de eliberările pentru cumpărarea valutei străine de la persoane fizice (cu 10,6%).

	Milioane lei		Structura, %		2010 în % față de 2009
	2009	2010	2009	2010	
Încasări – total	57930,5	62418,2	100,0	100,0	107,7
de la comercializarea mărfurilor de consum, indiferent de canalul de desfacere	30798,8	34382,3	53,2	55,1	111,6
din plățile pentru chirie și servicii comunale	1786,9	2259,6	3,1	3,6	126,5
de la transportul de pasageri	1499,8	1424,9	2,6	2,3	95,0
de la vânzarea valutei străine persoanelor fizice	6149,4	4444,9	10,6	7,1	72,3
din impozite și taxe	1281,6	1320,9	2,2	2,1	103,1
de la întreprinderile care prestează alte servicii	2661,4	3128,9	4,6	5,0	117,6
alte	13752,6	15456,7	23,7	24,8	112,4
Eliberări – total	58776,1	62707,8	100,0	100,0	106,7
pentru salarii, burse, plăți sociale, plata pensiilor, indemnizațiilor și despăgubirilor de asigurare	8961,4	9558,7	15,2	15,2	106,7
pentru achiziționarea produselor agricole	1516,2	2381,8	2,6	3,8	de 1,6 ori
pentru cumpărarea valutei străine de la persoane fizice	25258,3	27941,0	43,0	44,6	110,6
din conturi de depuneri ale cetățenilor	12991,0	11151,9	22,1	17,8	85,8
pentru alte scopuri	10049,2	11674,4	17,1	18,6	116,2

¹ Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei

5.3. Asigurări

În ianuarie-septembrie 2010 primele brute subscrise au constituit 682,5 mil. lei, depășind cu 15,9% primele brute subscrise în perioada respectivă a anului precedent.

Despăgubirile și indemnizațiile de asigurare plătite au însumat 221,4 mil. lei, fiind în creștere cu 4,4% față de achitățile perioadei corespunzătoare ale anului 2009.

Prime brute subscrise, despăgubiri și indemnizații de asigurare plătite în ianuarie-septembrie

	Prime brute subscrise					Despăgubiri și indemnizații de asigurare plătite				
	mil. lei		structura, %		2010 în % față de 2009	mil. lei		structura, %		2010 în % față de 2009
	2009	2010	2009	2010		2009	2010	2009	2010	
Total	588,8	682,5	100,0	100,0	115,9	212,0	221,4	100,0	100,0	104,4
inclusiv:										
Asigurări generale	554,8	647,1	94,2	94,8	116,6	201,3	211,9	95,0	95,7	105,3
din care:										
asigurări de vehicule terestre (altele decât feroviare) (CASCO)	118,9	123,3	20,2	18,1	103,7	96,8	95,7	45,7	43,2	98,9
asigurări de răspundere civilă auto	254,0	319,6	43,1	46,8	125,8	76,6	91,3	36,1	41,2	119,2
alte asigurări generale	181,9	204,2	30,9	29,9	112,3	27,9	24,9	13,2	11,3	89,2
Asigurări de viață	34,0	35,4	5,8	5,2	104,1	10,7	9,5	5,0	4,3	88,8
din care:										
asigurări de viață (fără asigurarea cu pensii și fără anuități)	31,6	32,9	5,4	4,8	104,1	5,4	3,8	2,5	1,7	70,4
alte asigurări de viață	2,4	2,5	0,4	0,4	104,2	5,3	5,7	2,5	2,6	107,5

În ianuarie-septembrie 2010 veniturile și cheltuielile societăților de asigurare au crescut în raport cu perioada respectivă a anului precedent cu 5,2% și cu 2,9% respectiv. Profitul acumulat până la impozitare a însumat 82,5 mil. lei, depășind cu 36,8% profitul înregistrat în ianuarie-septembrie 2009.

În perioada de raport 10 societăți de asigurare au suportat pierderi în sumă de 10,8 mil. lei.

Rezultatele financiare ale companiilor de asigurare

milioane lei

	Ianuarie-septembrie		
	2009	2010	2010 în % față de 2009
Venituri – total	902,1	948,8	105,2
Venituri din activitatea operațională	808,4	836,6	103,5
din care, din activitatea de asigurare	799,4	828,8	103,7
Cheltuieli – total	841,8	866,3	102,9
Cheltuieli ale activității operaționale	816,2	839,1	102,8
din care, din activitatea de asigurare	630,3	650,5	103,2
Profitul până la impozitare	60,3	82,5	136,8

5.4. Piața valorilor mobiliare¹

În anul 2010, în Registrul de stat al valorilor mobiliare (RSVM) au fost înregistrate 7 emisiuni de constituire a societății pe acțiuni în volum de 5,6 mil. lei și 77 emisiuni suplimentare de acțiuni în volum de 851,8 mil. lei. În aceeași perioadă din RSVM au fost excluse valorile mobiliare a 38 societăți pe acțiuni.

În anul 2010 au fost efectuate tranzacții cu valori mobiliare corporative (piața bursieră și extrabursieră) în sumă de 559,2 mil. lei fiind cu 62,7 mil. lei (-10,1%) inferioare tranzacțiilor efectuate pe parcursul anului 2009.

Tranzacții cu valori mobiliare corporative

	Volumul total al valorilor mobiliare tranzacționate, mil. lei		Modificări față de anul precedent (+) / (-)	
	2009	2010	mil. lei	%
Piața bursieră	141,2	267,9	126,7	89,7
Piața extrabursieră	480,7	291,3	-189,4	-39,4
Total	621,9	559,2	-62,7	-10,1

Pentru desfășurarea activităților profesionale pe piața valorilor mobiliare în anul 2010, au fost eliberate 28 licențe, din care 26 licențe noi și 2 licențe reperfectate. Din licențele noi 11 licențe au fost eliberate pentru activitatea de bază de dealer, cu activități conexe de brokeraj, de underwriting și consulting investițional; 5 licențe – pentru activitatea de bază de ținere a registrului, cu activitate conexă de consulting; 4 licențe - pentru activitatea de bază de brokeraj, cu activitate conexă de consulting investițional; 3 licențe – pentru activitatea de bază de administrare fiduciară a investițiilor, cu activitate conexă de consulting investițional; 2 licențe – pentru ținerea registrului de sine stătător; 1 licență – pentru activitățile de bază de depozitare, de clearing și decontare, de ținere a registrului, cu activitate conexă de consulting. Din licențele reperfectate 1 licență a fost eliberată pentru activitatea de bază de ținere a registrului, cu activitate conexă de consulting; 1 licență – pentru activitatea de bază de dealer, cu activități conexe de brokeraj, de underwriting și consulting investițional.

¹ Conform datelor Comisiei Naționale a Pieței Financiare

VI. SITUAȚIA SOCIALĂ

6.1. Nivelul de trai al populației

Veniturile disponibile ale populației. Conform datelor Cercetării Bugetelor Gospodăriilor Casnice, veniturile disponibile ale populației în trimestrul III 2010 au constituit 1337,3 lei lunar în medie pe o persoană, fiind în creștere cu 12,0% față de același trimestru din anul 2009. În termeni reali (cu ajustarea la indicii prețurilor de consum) veniturile au înregistrat o creștere de 3,9%¹.

Veniturile disponibile ale populației

	Trimestrul III 2009	Trimestrul III 2010
Venituri disponibile – total (medii lunare pe o persoană), lei	1193,7	1337,3
inclusiv în % pe surse de formare:		
Activitatea salariată	47,2	44,9
Activitatea individuală agricolă	8,5	9,4
Activitatea individuală non-agricolă	6,3	6,5
Venituri din proprietate	0,2	0,1
Prestații sociale	18,8	18,5
din care:		
pensii	16,5	15,6
indemnizații pentru copii	0,7	0,8
compensații	0,7	0,6
ajutor social	0,1	0,2
Alte venituri	19,0	20,6
din care, remitențe	14,5	16,8

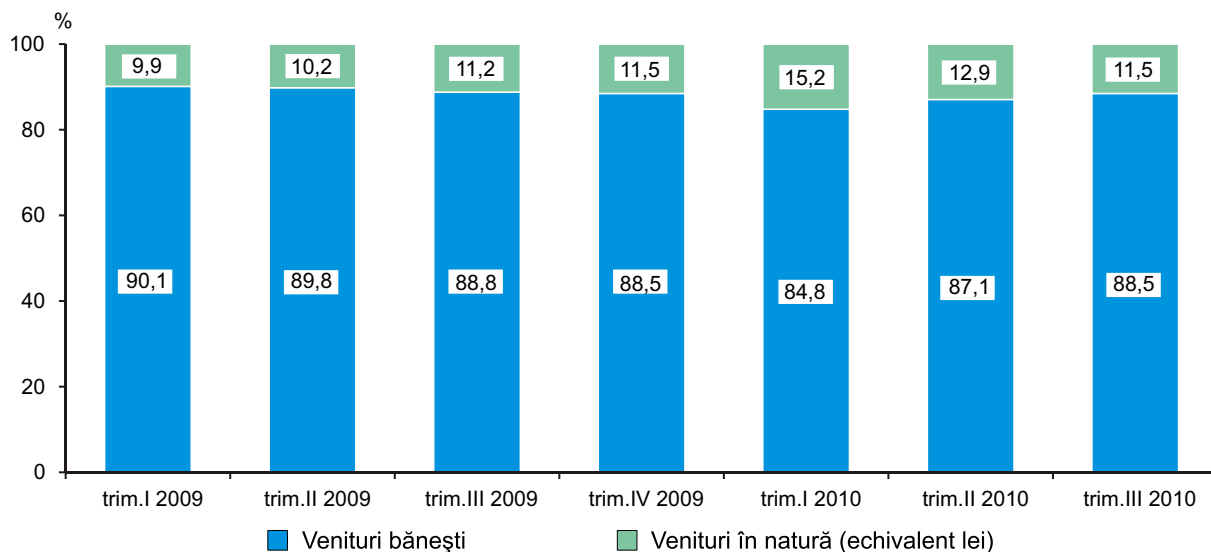
Plățile salariale reprezintă cea mai importantă sursă de venit, 44,9% din veniturile totale disponibile, contribuția acestora fiind în descreștere față de trimestrul III 2009 cu 2,3 puncte procentuale.

Veniturile din prestațiile sociale sînt a doua sursă de venit după importanță și au contribuit la formarea veniturilor populației în proporție de 18,5% sau cu 0,3 puncte procentuale mai puțin față de același trimestru din anul 2009.

Veniturile din activitatea individuală agricolă au înregistrat o pondere de 9,4% (+0,9 puncte procentuale), iar cele din activitatea individuală non-agricolă – 6,5% (+0,2 puncte procentuale). O sursă importantă în formarea veniturilor gospodăriilor rămîn a fi transferurile bănești din afara țării (remitențele), contribuția acestora fiind de 16,8% sau cu 2,3 puncte procentuale mai mult față de trimestrul III 2009.

În structura veniturilor disponibile predominante sînt *veniturile bănești*, ponderea cărora a constituit 88,5%, iar cele în natură – 11,5%. În termeni absoluți, valoarea veniturilor bănești a însumat 1183,6 lei lunar în medie pe o persoană, iar cele în natură – 153,7 lei.

Structura veniturilor disponibile, pe tipuri de venit

Veniturile bănești reprezintă 96,2% din veniturile populației din mediul urban, iar în cazul mediului rural contribuția acestora în formarea veniturilor disponibile a fost de 80,7%.

¹ Indicele prețurilor de consum în iulie-septembrie 2010 față de iulie-septembrie 2009 a constituit 107,8%

Cheltuielile medii lunare de consum ale populației în trimestrul III 2010 au constituit 1462,9 lei lunar în medie pe o persoană, fiind în creștere cu 12,5% față de același trimestru din anul 2009.

Cheltuielile de consum ale populației

	Trimestrul III 2009	Trimestrul III 2010
Cheltuieli de consum – total (medii lunare pe o persoană), lei	1300,7	1462,9
inclusiv în % pentru:		
Produse alimentare	40,9	37,5
Băuturi alcoolice, tutun	1,7	1,6
Îmbrăcăminte, încălțăminte	12,2	11,3
Întreținerea locuinței	16,8	19,8
Dotarea locuinței	3,8	4,2
Sănătate	5,3	6,5
Transport	4,9	5,0
Comunicații	4,8	4,5
Agrement	2,5	2,3
Educație	0,7	1,5
Hotel, restaurant, cantină etc.	2,4	2,1
Diverse	4,0	3,8

Cea mai mare parte a cheltuielilor a fost destinată acoperirii necesarului de consum alimentar – 37,5% (cu 3,4 puncte procentuale mai puțin față de trimestrul III 2009). Pentru întreținerea locuinței o persoană în medie a alocat 19,8% din cheltuielile totale de consum (+3 puncte procentuale), iar pentru îmbrăcăminte și încălțăminte – 11,3% (-0,9 puncte procentuale). Celelalte cheltuieli au revenit pentru sănătate (6,5% față de 5,3% în trimestrul III 2009), comunicații (4,5% față de 4,8%), transport (5,0% față de 4,9%), dotarea locuinței (4,2% față de 3,8%), învățămînt (1,5% față de 0,7%), etc.

Minimul de existență. Mărirea minimului de existență¹ în trimestrul III 2010 a constituit 1305,1 lei lunar în medie pe o persoană, fiind în creștere cu 20,2% față de trimestrul III 2009, dar în descreștere cu 5,8% față de trimestrul II 2010.

Valoarea minimului de existență pe categorii de populație

medii lunare pe o persoană, lei

	Total populație	Populația în vîrstă aptă de muncă	Bărbați în vîrstă aptă de muncă	Femei în vîrstă aptă de muncă	Pensio-nari	Copii	inclusiv în vîrstă de:		
							pîna la 1 an	1-6 ani	7-16 ani
Total									
Trimestrul III 2009	1085,4	1142,8	1212,5	1070,2	929,2	1021,4	427,5	888,6	1126,1
Trimestrul III 2010	1305,1	1377,2	1448,3	1302,6	1120,4	1210,8	501,8	1053,5	1355,0
Urban									
Trimestrul III 2009	1163,8	1208,8	1279,1	1140,7	986,8	1116,2	467,7	972,3	1236,2
Trimestrul III 2010	1450,3	1514,4	1586,4	1444,1	1232,1	1368,1	568,1	1192,3	1541,2
Rural									
Trimestrul III 2009	1030,3	1087,1	1156,8	1010,4	896,3	970,2	404,6	841,1	1069,4
Trimestrul III 2010	1202,3	1268,5	1345,6	1182,9	1052,0	1126,0	463,9	973,7	1258,6

Pe categorii de populație, valoarea maximă a minimului de existență revine populației în vîrstă aptă de muncă – 1377,2 lei, și în special bărbaților – 1448,3 lei. Pentru pensionari minimul de existență a constituit 1120,4 lei și reprezintă 85,8% din valoarea medie pentru total populație.

Minimul de existență pentru copii reprezintă în medie 1210,8 lei lunar, cu o diferențiere a acestui indicator în dependență de vîrsta copilului, de la 501,8 lei pentru un copil în vîrstă de pînă la 1 an pînă la 1355,0 lei pentru un copil în vîrstă de 7-16 ani.

Remunerarea muncii. Conform datelor preliminare, în anul 2010 *salariul mediu lunar* din economia națională a constituit 2972,2 lei și s-a mărit față de anul 2009 în valoare nominală cu 8,2%, salariul real (ajustat la indicele prețurilor de consum) rămînînd practic la nivelul anului trecut (100,7%).

În comparație cu anul 2005 salariul mediu a sporit de 2,3 ori, avînd un ritm mediu anual de creștere de 17,7%. În sectorul bugetar salariul mediu a înregistrat valoarea absoluta de 2549,3 lei, sporind față de anul 2005 de 2,6 ori, avînd un ritm mediu anual de creștere de 20,8%. În sectorul real salariul mediu a fost de 3213,5 lei. Față de anul 2005 în sectorul real salariul s-a majorat de 2,2 ori, ritmul anual de creștere fiind de 16,7%.

În luna decembrie 2010 salariul mediu a constituit 3553,4 lei, cu 7,0 la sută mai mult față de decembrie 2009. În sectorul bugetar salariul mediu a fost de 2661,8 lei, în sectorul real – 4069,5 lei.

¹ Valoarea minimului de existență este calculată în baza Regulamentului „Cu privire la modul de calculare a minimului de existență”, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 902, din 28 august 2000.

Evoluția salariului mediu lunar

	Salariul mediu lunar al unui salariat în economia națională, lei	În % față de:	
		perioada similară a anului precedent	perioada precedentă
2005			
Trimestrul I	1147,8	118,7	89,6
Trimestrul II	1296,1	119,1	112,9
<i>Semestrul I</i>	1219,0	118,9	x
Trimestrul III	1335,4	118,9	103,0
<i>Ianuarie-septembrie</i>	1253,4	119,1	x
Trimestrul IV	1532,0	119,6	114,7
Anual	1318,7	119,5	x
2006			
Trimestrul I	1454,3	126,7	94,9
Trimestrul II	1684,4	129,9	115,8
<i>Semestrul I</i>	1563,5	128,3	x
Trimestrul III	1773,7	132,9	105,3
<i>Ianuarie-septembrie</i>	1619,5	129,2	x
Trimestrul IV	1948,0	127,1	109,8
Anual	1697,1	128,7	x
2007			
Trimestrul I	1783,0	122,6	91,5
Trimestrul II	2069,0	122,9	116,0
<i>Semestrul I</i>	1926,4	123,2	x
Trimestrul III	2134,8	120,3	103,2
<i>Ianuarie-septembrie</i>	1971,0	121,7	x
Trimestrul IV	2353,0	120,8	110,2
Anual	2065,0	121,7	x
2008			
Trimestrul I	2286,1	128,2	97,2
Trimestrul II	2583,4	124,9	113,0
<i>Semestrul I</i>	2428,6	126,1	x
Trimestrul III	2601,8	121,9	100,7
<i>Ianuarie-septembrie</i>	2457,9	124,7	x
Trimestrul IV	2747,2	116,7	105,6
Anual	2529,7	122,5	x
2009			
Trimestrul I	2569,1	112,4	93,5
Trimestrul II	2792,5	108,1	108,7
<i>Semestrul I</i>	2673,5	110,1	x
Trimestrul III	2770,9	106,5	99,2
<i>Ianuarie-septembrie</i>	2701,5	109,9	x
Trimestrul IV	2917,1	106,2	105,3
Anual	2747,6	108,6	x

	Salariul mediu lunar al unui salariat în economia națională, lei	În % față de:	
		perioada similară a anului precedent	perioada precedentă
2010			
Ianuarie	2699,5	105,6	81,3
Februarie	2683,5	106,0	99,4
Martie	2857,5	108,1	106,5
Trimestrul I	2740,2	106,7	93,9
Aprilie	2860,2	102,6	100,1
Mai	2957,7	107,7	103,4
Iunie	3080,1	108,3	104,1
Trimestrul II	2966,0	106,2	108,2
Semestrul I	2850,2	106,6	x
Iulie	3054,3	108,5	99,2
August	3042,7	110,4	99,6
Septembrie	2993,2	109,2	98,4
Trimestrul III	3030,1	109,4	102,2
Ianuarie-septembrie	2908,8	107,7	x
Octombrie	2957,0	110,1	98,8
Noiembrie	3043,5	110,7	102,9
Decembrie	3553,4	107,0	116,8
Trimestrul IV	3182,8	109,1	105,0
Anual	2972,2	108,2	x

Salariul mediu pe activități, în luna decembrie 2010

	Lei	În % față de:		În % față de salariul mediu pe economie în decembrie 2010
		decembrie 2009	noiembrie 2010	
Total	3553,4	107,0	116,8	100,0
inclusiv:				
Agricultură, economia vînatului și silvicultură	2706,0	125,9	133,1	76,2
Pescuit, piscicultură	2835,1	92,8	179,6	79,8
Industrie	4236,0	119,1	120,2	119,2
industrie extractivă	3716,6	113,6	110,3	104,6
industrie prelucrătoare	3898,1	119,5	119,7	109,7
energie electrică și termică, gaze și apă	5635,7	118,6	121,7	158,6
Construcții	4040,0	103,4	114,4	113,7
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor, motocicletelor, a bunurilor casnice și personale	3151,8	111,0	112,0	88,7
Hoteluri și restaurante	2595,4	115,4	114,4	73,0
Transporturi și comunicații	4708,1	112,1	127,5	132,5
Activități financiare	8763,3	131,7	140,9	246,6
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate întreprinderilor	4283,9	105,7	110,1	120,6
Administrație publică	3717,9	107,0	111,7	104,6
Învățămînt	2375,1	81,6 ¹	99,0	66,8
Sănătate și asistență socială	3549,9	102,8	122,6	99,9
Alte activități de servicii colective, sociale și personale	2835,0	105,3	116,1	79,8
activități recreative, culturale și sportive	2477,0	104,5	114,3	69,7

¹ În luna decembrie 2009 au fost operate și incluse recalculările salariilor cadrelor didactice pentru lunile septembrie-decembrie 2009 (în baza majorărilor dispuse în conformitate cu modificările operate prin Legea nr. 83 din 3 decembrie 2009).

Salariul mediu în profil teritorial, în luna decembrie 2010

	Lei	În % față de:		În % față de salariul mediu pe economie în decembrie 2010
		decembrie 2009	noiembrie 2010	
Total	3553,4	107,0	116,8	100,0
din care:				
Mun. Chișinău	4520,3	107,8	120,6	127,2
Nord	2946,9	106,4	112,4	82,9
Mun. Bălți	3380,7	104,7	101,2	95,1
Briceni	2586,8	110,3	126,5	72,8
Dondușeni	3264,9	99,3	129,6	91,9
Drochia	3976,2	118,1	134,8	111,9
Edineț	2574,1	107,3	110,6	72,4
Fălești	2483,0	104,2	118,3	69,9
Florești	2707,7	103,4	113,2	76,2
Glodeni	2403,9	98,3	106,4	67,7
Ocnîța	2540,4	104,9	114,1	71,5
Rîșcani	2629,5	109,0	114,8	74,0
Sîngerei	2357,3	107,0	115,1	66,3
Soroca	2610,9	102,4	109,8	73,5
Centru	2649,9	103,8	110,6	74,6
Anenii Noi	2741,0	105,6	109,0	77,1
Călărași	2600,8	115,0	107,5	73,2
Criuleni	2358,3	94,8	115,5	66,4
Dubăsari	2381,0	102,1	99,9	67,0
Hîncești	2492,2	102,2	108,3	70,1
Ialoveni	2619,6	100,5	103,2	73,7
Nisporeni	2394,1	98,6	109,4	67,4
Orhei	2899,1	115,1	119,7	81,6
Rezina	3050,5	87,4	101,8	85,8
Strășeni	2747,9	102,9	119,6	77,3
Șoldănești	2236,8	119,7	100,1	62,9
Telenești	2304,4	104,2	118,0	64,9
Ungheni	2955,5	102,7	112,2	83,2
Sud	2399,9	102,9	109,6	67,5
Basarabeasca	2735,9	100,8	106,0	77,0
Cahul	2543,3	106,2	108,7	71,6
Cantemir	2504,4	99,8	132,0	70,5
Căușeni	2227,6	100,0	96,5	62,7
Cimișlia	2433,7	107,6	111,5	68,5
Leova	2165,7	100,7	106,7	60,9
Ștefan Vodă	2134,4	92,9	109,7	60,1
Taraclia	2372,4	111,3	115,3	66,8
UTA Găgăuzia	2312,4	96,8	103,3	65,1

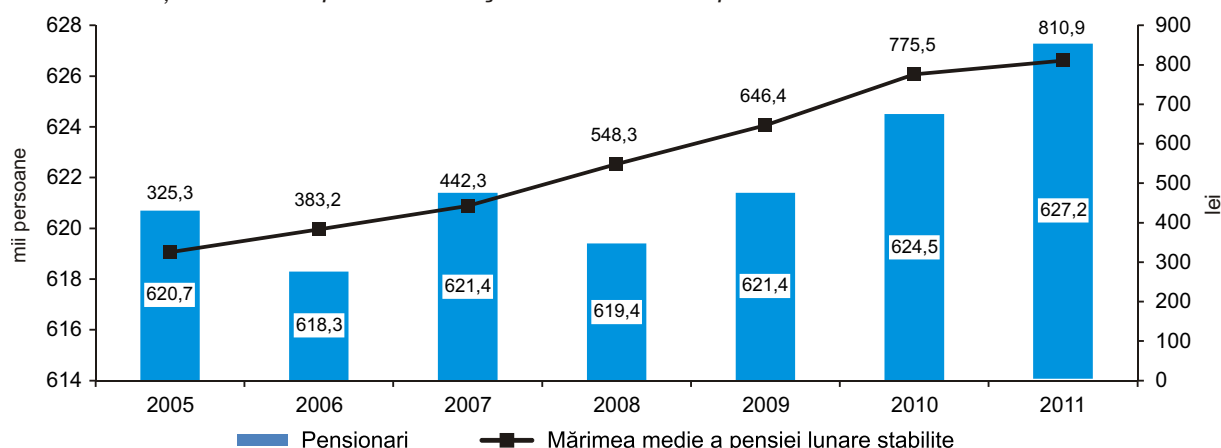
*Salariul mediu lunar al unui lucrător pe tipuri de activități economice și forme de proprietate
în ianuarie-decembrie 2010*

lei

	Total	din care, pe forme de proprietate:				
		publică	privată	mixtă (publică și privată), fără participare străină	străină	a întreprinderilor mixte
Total	2972,2	2905,5	2458,3	3806,8	4526,2	4599,4
inclusiv:						
Agricultură, economia vînatului și silvicultură	1645,8	2032,3	1528,3	2486,0	3029,2	2080,4
Pescuit, piscicultură	1621,3	1556,8	1647,3	1673,2	—	—
Industrie	3438,0	4367,1	2965,5	4273,2	3303,8	3533,2
industrie extractivă	3321,6	3197,0	3349,8	3272,5	—	—
industrie prelucrătoare	3096,0	4235,3	2736,6	4238,7	2782,5	3436,2
energie electrică și termică, gaze și apă	4841,6	4447,6	4861,1	4582,9	7790,4	8188,3
Construcții	3227,3	3527,5	3156,9	3150,7	8548,6	2935,3
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor, motocicletelor, a bunurilor casnice și personale	2718,0	3990,2	2156,5	3891,5	4666,0	3158,6
Hoteluri și restaurante	2391,6	2490,0	1992,8	1545,2	4061,4	3117,3
Transporturi și comunicații	3914,7	4196,2	2224,3	2478,7	5580,1	11037,4
Activități financiare	6365,8	7691,4	5422,3	3601,0	8177,3	6896,9
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate întreprinderilor	3625,7	3513,7	3056,0	3009,5	8378,2	3358,3
Administrație publică	3277,8	3277,8	—	—	—	—
Învățămînt	2358,3	2333,3	3685,1	—	—	2441,1
Sănătate și asistență socială	2883,5	2869,8	3403,6	—	5537,7	2426,9
Alte activități de servicii colective, sociale și personale	2378,0	2054,1	3636,2	—	6923,3	2506,9
activități recreative, culturale și sportive	2113,1	1945,4	2907,2	—	6864,1	2559,1

Pensii. Conform datelor preliminare a Casei Naționale de Asigurări Sociale, numărul pensionarilor aflați la evidența organelor de protecție socială la 1 ianuarie 2011 a constituit 627,2 mii persoane sau cu 2,7 mii persoane mai mult comparativ cu 1 ianuarie 2010.

Evoluția numărului pensionarilor și a mărimii medii a pensiei lunare stabilite la 1 ianuarie

Mărimea medie a pensiei lunare stabilite la 1 ianuarie 2011 a constituit 810,9 lei, fiind în creștere cu 4,6% față de 1 ianuarie 2010, iar comparativ cu 1 ianuarie 2005 mărimea medie a pensiei s-a mărit de 2,5 ori.

Piața forței de muncă. Conform datelor Anchetei Forței de Muncă în trimestrul III 2010 populația economic activă a Republicii Moldova a constituit circa 1314 mii persoane.

Rata de activitate a populației de 15 ani și peste (proportia populației active de 15 ani și peste în populația totală în vîrstă de 15 ani și peste) a constituit 44,3%, atîngînd valori mai înalte în rîndul populației masculine – 47,9%, în comparație cu rata pentru femei – 41,0%. Ratele de activitate pe medii au înregistrat următoarele valori: urban – 48,3%, rural – 41,3%. Cea mai înaltă rată de activitate (65,8%) s-a înregistrat în categoria de vîrstă 50-54 ani.

Populația ocupată a fost de circa 1228 mii persoane. Repartiția pe sexe relevă că ponderea bărbaților în total populație ocupată (50,9%) a fost practic egală cu cea a femeilor (49,1%). Mediului rural i-au revenit 54,7% și celui urban – 45,3%.

Rata de ocupare a populației de 15 ani și peste (proportia populației ocupate în populația de 15 ani și peste) a fost de 41,4%. La bărbați ea a fost mai înaltă decît la femei (respectiv 44,5% și 38,6%). Rata de ocupare în mediul rural (39,4%) a fost mică decît cea din mediul urban (44,1%). Cea mai înaltă rată de ocupare (63,7%) s-a înregistrat la persoanele de 40-44 ani.

Numărul șomerilor conform definiției Biroului Internațional al Muncii (BIM) a fost de peste 85 mii persoane.

Rata șomajului (proportia șomerilor BIM în populația activă) a înregistrat la nivel de țară valoarea de 6,5%. La bărbați ea a atins valoarea de 7,1% și la femei – 5,9%. Continuă să se mențină disparități semnificative între rata șomajului în mediul urban (8,6%) și cel rural (4,7%).

Raportul de dependență economică, exprimat prin numărul persoanelor neocupate (inactive sau în șomaj) ce revin la 1000 persoane ocupate a fost de 1901‰.

Populația după participarea la activitatea economică, pe sexe și medii

procente

	2009				2010		
	Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV	Trim. I	Trim. II	Trim. III
Total							
Rata de activitate ¹	39,9	45,9	44,8	40,4	37,9	45,5	44,3
Rata de ocupare ²	36,8	43,1	42,3	37,9	34,4	42,3	41,4
Rata șomajului ³	7,7	6,1	5,7	6,2	9,1	7,0	6,5
Masculin							
Rata de activitate ¹	43,1	49,7	48,7	43,3	41,0	49,9	47,9
Rata de ocupare ²	39,0	46,1	45,2	40,1	36,1	45,6	44,5
Rata șomajului ³	9,6	7,3	7,3	7,4	11,9	8,7	7,1
Feminin							
Rata de activitate ¹	37,0	42,5	41,4	37,8	35,1	41,5	41,0
Rata de ocupare ²	34,9	40,4	39,7	35,9	33,0	39,3	38,6
Rata șomajului ³	5,7	4,9	4,1	5,0	6,1	5,2	5,9
Urban							
Rata de activitate ¹	46,7	47,9	47,6	47,5	45,6	48,3	48,3
Rata de ocupare ²	42,7	44,0	44,1	43,7	40,6	43,5	44,1
Rata șomajului ³	8,6	8,0	7,5	7,9	11,0	10,0	8,6
Rural							
Rata de activitate ¹	34,8	44,5	42,8	40,4	32,2	43,3	41,3
Rata de ocupare ²	32,5	42,4	41,0	37,9	29,9	41,4	39,4
Rata șomajului ³	6,8	4,6	4,3	6,2	7,1	4,5	4,7

¹ Proportia populației active de 15 ani și peste în populația totală de 15 ani și peste

² Proportia populației ocupate de 15 ani și peste în populația totală de 15 ani și peste

³ Proportia șomerilor BIM în populația activă

Populația după situația economică, pe sexe, medii și grupe de vîrstă, în trimestrul III 2010

Sexe, medii, grupe de vîrstă	Persoane active, mii			Rata de activitate, %	Rata de ocupare, %	Rata șomajului BIM, %
	total	din care:				
		ocupate	șomeri BIM			
Total	1313,8	1228,4	85,4	44,3	41,4	6,5
		Inclusiv în %				
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	12,1	10,5	35,0	24,3	19,7	18,8
25-34 ani	23,8	23,6	26,7	53,2	49,3	7,3
35-49 ani	36,3	37,0	25,9	65,0	62,0	4,7
50 ani și peste	27,8	28,9	12,3	36,8	35,7	2,9
Masculin	673,2	625,6	47,6	47,9	44,5	7,1
		Inclusiv în %				
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	13,0	11,2	37,0	26,7	21,4	20,1
25-34 ani	25,2	25,3	23,5	56,5	52,8	6,6
35-49 ani	33,7	34,5	24,3	63,9	60,7	5,1
50 ani și peste	28,1	29,1	15,2	44,6	42,9	3,8
Feminin	640,6	602,8	37,8	41,0	38,6	5,9
		Inclusiv în %				
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	11,1	9,8	32,5	21,8	18,0	17,3
25-34 ani	22,4	21,8	30,8	49,8	45,8	8,1
35-49 ani	38,9	39,6	28,0	66,0	63,2	4,2
50 ani și peste	27,6	28,8	8,6	31,0	30,4	1,8
Urban	608,9	556,5	52,4	48,3	44,1	8,6
		Inclusiv în %				
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	11,5	9,5	32,1	26,5	20,1	24,1
25-34 ani	28,4	28,4	27,8	60,8	55,7	8,4
35-49 ani	35,0	36,0	25,3	71,0	66,6	6,2
50 ani și peste	25,1	26,1	14,7	37,0	35,1	5,0
Rural	705,0	672,0	33,0	41,3	39,4	4,7
		Inclusiv în %				
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	12,6	11,3	39,6	22,8	19,5	14,7
25-34 ani	19,9	19,6	24,9	46,1	43,4	5,9
35-49 ani	37,3	37,8	26,9	60,8	58,8	3,4
50 ani și peste	30,2	31,2	8,5	36,7	36,2	1,3

Șomajul înregistrat. Conform datelor Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, la 1 ianuarie 2011 în căutarea unui loc de muncă se aflau peste 40,7 mii *șomeri înregistrați*, fiecare al zecelea fiind disponibilizat de la unitățile economice. Din numărul total de șomeri, 54 la sută o constituie femeile. Peste 11% din șomerii înregistrați beneficiază de ajutor de șomaj, mărimea medie a căruia a fost de 876,7 lei în luna decembrie 2010. La un loc liber de muncă, anunțat de către întreprinderi, reveneau în medie 15 șomeri.

6.2. Situația demografică

Conform datelor preliminare, numărul populației stabile a Republicii Moldova la 1 ianuarie 2011 a constituit 3560,4 mii persoane, inclusiv populația urbană – 1482,3 mii persoane, populația rurală – 2078,1 mii persoane.

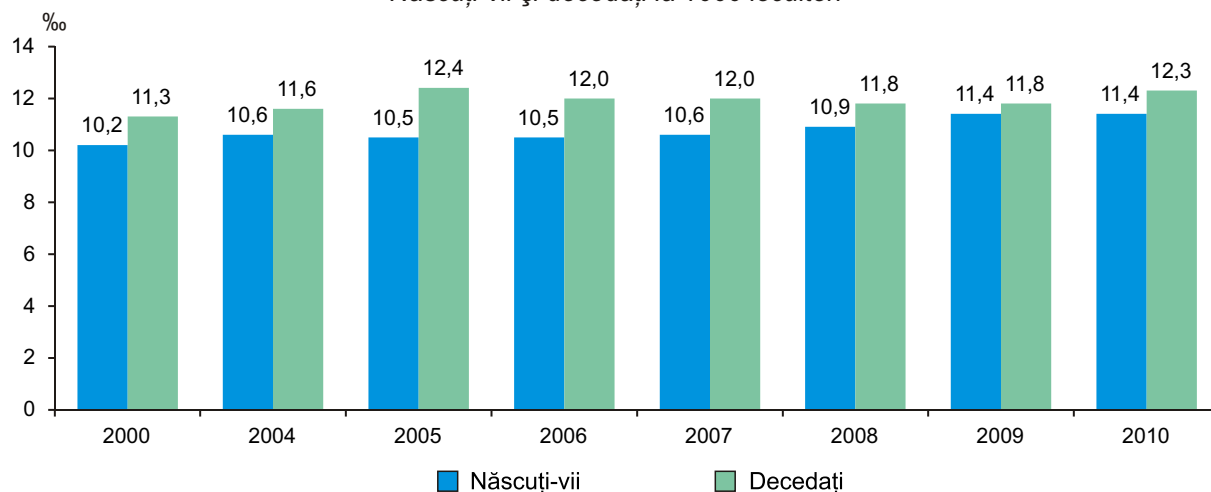
Evoluția proceselor demografice în ultimii ani se caracterizează prin următorii indicatori principali ai mișcării naturale a populației¹:

	2008	2009	2010	2010 în % față de 2009
Născuți-vii, persoane	39018	40803	40454	99,1
Decedați, persoane	41948	42139	43618	103,5
din care, copii sub 1 an	473	493	469	95,1
Scădere naturală	2930	1336	3164	de 2,4 ori
Numărul căsătoriilor	26666	26781	26474	98,9
Numărul divorțurilor	12601	11884	11459	96,4

Conform datelor preliminare, în anul 2010 s-a înregistrat o scădere a numărului născuților-vii cu 0,9%, rata natalității rămânând la nivelul anului trecut – 11,4 născuți-vii la 1000 locuitori. Mortalitatea generală s-a majorat comparativ cu anul trecut cu 3,5%, rata mortalității constituind 12,3 decedați la 1000 locuitori. Prin urmare, scăderea naturală a constituit 0,9 persoane la 1000 locuitori.

Numărul copiilor decedați în vîrstă sub 1 an a fost de 469 față de 493 în anul 2009, rata mortalității infantile micșorîndu-se de la 12,1 pînă la 11,6 decedați în vîrstă sub 1 an la 1000 născuți-vii.

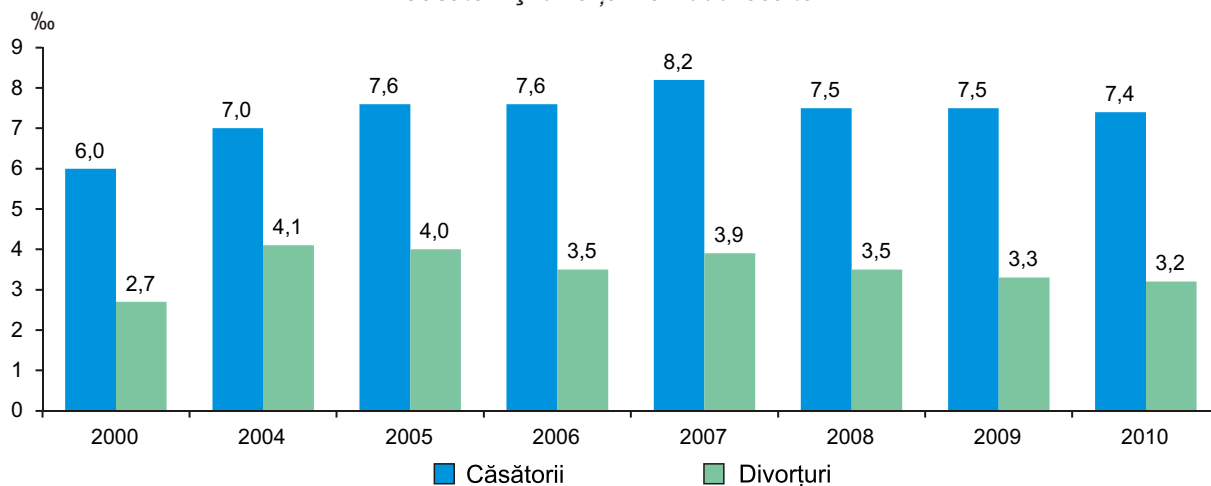
Născuți-vii și decedați la 1000 locuitori

Structura mortalității pe clase ale cauzelor de deces relevă, că cele mai multe decese (56,2%) au drept cauză bolile aparatului circulator, tumorile maligne constituie 12,9%, bolile aparatului digestiv – 10,0%, accidentele, intoxicațiile și traumele – 8,4%, bolile aparatului respirator – 5,6%, alte clase – 6,9%.

Rata nupțialității în anul 2010 a constituit 7,4 căsătorii la 1000 locuitori, numărul căsătoriilor fiind în scădere cu 1,1%; rata divorțialității a alcătuit 3,2 divorțuri la 1000 locuitori, numărul divorțurilor a fost în scădere cu 3,6% față de anul 2009.

Căsătorii și divorțuri la 1000 locuitori

¹ Inclusiv unele cazuri de înregistrare a actelor de stare civilă din partea stîngă a Nistrului și municipiul Bender

Conform datelor preliminare evoluția proceselor demografice pe regiuni de dezvoltare în anul 2010 se prezintă astfel:

	Mun. Chișinău	Nord	Centru	Sud	UTA Găgăuzia
<i>Date absolute</i>					
Născuți-vii, persoane	8536	10755	12893	6058	2029
Decedați, persoane	6403	14200	14209	6908	1865
din care, copii sub 1 an	81	121	177	64	24
Sporul natural	2133	-3445	-1316	-850	164
Numărul căsătoriilor	7004	6571	7936	3638	1251
Numărul divorțurilor	2992	2747	3338	1607	497
<i>Rate la 1000 locuitori</i>					
Născuți-vii	10,8	10,7	12,1	11,2	12,7
Decedați	8,1	14,1	13,4	12,8	11,6
Sporul natural	2,7	-3,4	-1,3	-1,6	1,1
Căsătorii	8,9	6,5	7,5	6,7	7,8
Divorțuri	3,8	2,7	3,1	3,0	3,1

Migrațiunea populației. Potrivit informației prezentate de Ministerul Afacerilor Interne, în anul 2010 în țară au sosit 2512 imigranți, dintre care 140 persoane au obținut permis de reședință permanentă, iar 2372 persoane – permis cu termen fixat.

Pe parcursul anului 2010 s-au repatriat 1678 persoane.

Caracteristica imigranților după țara de emigrare și scopul sosirii, în anul 2010

Țara	Numărul imigranților	Inclusiv sosiți la:					
		muncă		studii		imigrația de familie	
		persoane	%	persoane	%	persoane	%
Israel	482	7	1,4	465	96,5	10	2,1
Ucraina	375	50	13,3	54	14,4	271	72,3
România	309	202	65,4	9	2,9	98	31,7
Federația Rusă	294	49	16,7	19	6,4	226	76,9
Turcia	287	161	56,1	43	15,0	83	28,9
Italia	82	49	59,7	8	9,8	25	30,5
Statele Unite ale Americii	59	40	67,8	9	15,3	10	16,9
Germania	51	20	39,2	24	47,1	7	13,7
Bulgaria	43	18	41,9	23	53,5	2	4,6
Armenia	35	10	28,6	6	17,1	19	54,3
Siria	34	5	14,7	12	35,3	17	50,0
Azerbaidjan	33	9	27,3	8	24,2	16	48,5
Franța	32	10	31,2	19	59,4	3	9,4
Georgia	28	9	32,1	–	–	19	67,9
Polonia	24	13	54,2	9	37,5	2	8,3
Alte țări	344	161	46,8	86	25,0	97	28,2
Total	2512	813	32,4	794	31,6	905	36,0

6.3. Ocrotirea sănătății

Conform informației preliminare a Ministerului Sănătății, morbiditatea populației de unele boli infecțioase în anul 2010 se caracterizează prin menținerea unui nivel înalt a cazurilor de îmbolnăviri prin gripă – 12,5 mii cazuri, infecții intestinale acute – 16,6 mii cazuri și infecții acute ale căilor respiratorii – 151,4 mii cazuri.

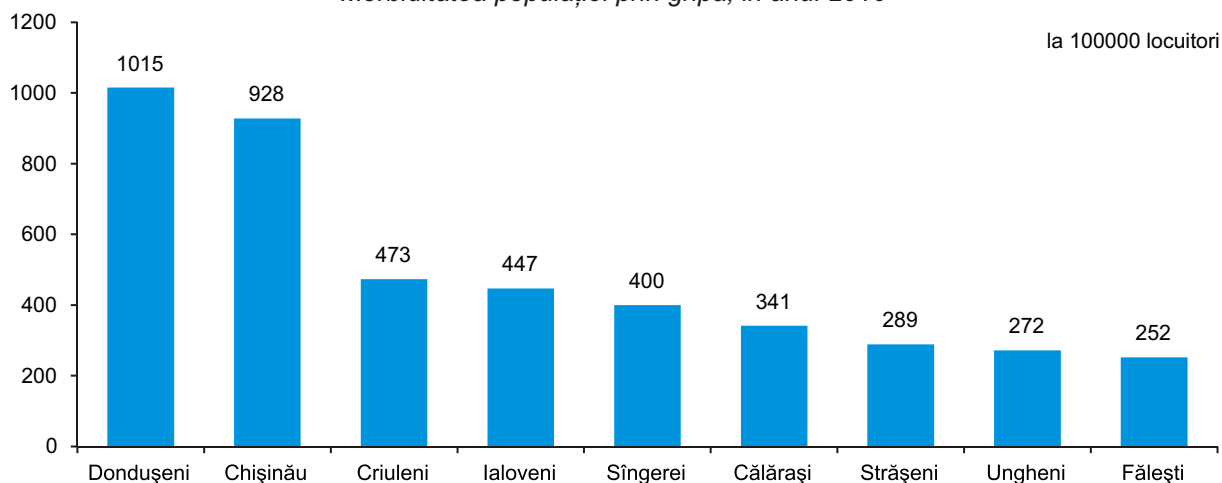
Morbiditatea populației, pe principalele boli infecțioase

	2006	2007	2008	2009	2010	2010 în % față de 2009
<i>Infecții intestinale</i>						
Infecții intestinale acute	15547	17008	15558	16589	16580	99,9
inclusiv dizenterie bacteriană	1655	1216	744	592	511	86,3
<i>Hepatite virale</i>						
Hepatite virale – total	771	574	379	250	214	85,6
din care:						
Hepatita A	355	198	101	29	16	55,2
Hepatita C	111	101	89	71	79	111,3

	2006	2007	2008	2009	2010	2010 în % față de 2009
Infecții imunodirijabile						
Tuse convulsivă	40	23	19	35	23	65,7
Hepatită virală B	269	238	168	124	94	75,8
Parotidită epidemică	232	1721	29377	234	124	53,0
Infecții respiratorii acute						
Infecții acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple sau nedeterminate	163708	172405	144680	280435	151362	53,9
Gripă	2450	7751	390	17938	12509	69,7
Boli infecțioase „social determinate”						
Tuberculoza organelor respiratorii	3623	3578	3399	3314	3121	94,2
Sifilis	2370	2678	2463	2446	2317	94,7
Infecție gonococică	1792	1725	1640	1555	1249	80,3
Pediculoză	7542	6476	5000	4280	3910	91,4

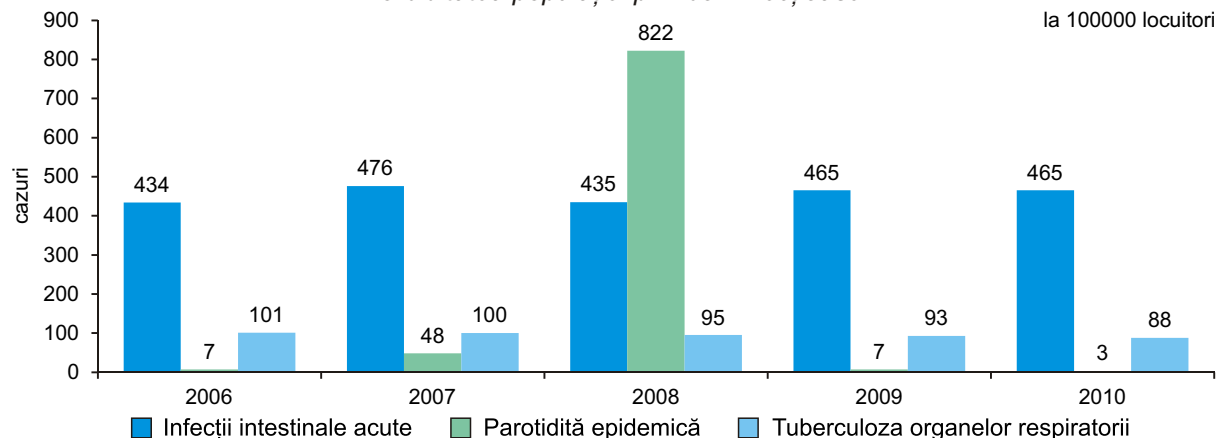
În anul 2010 la 100 mii locuitori revin 351 cazuri de îmbolnăviri prin gripă, cel mai mare nivel al incidenței, fiind înregistrat în raionul Dondușeni – 1015 cazuri, municipiul Chișinău – 928, în raioanele: Criuleni – 473, Ialoveni – 447, Sîngerei – 400 cazuri. În cazul copiilor îmbolnăvirea prin gripă s-a mărit de la 191 cazuri în anul 2008 pînă la 3,2 mii cazuri în anul 2010. Cele mai multe cazuri de îmbolnăviri prin gripă au fost înregistrate în municipiul Chișinău – 1921 cazuri, raioanele: Dondușeni – 146, Ungheni – 119, Ialoveni – 118 cazuri.

Morbiditatea populației prin gripă, în anul 2010

În anul 2010 la 100 mii locuitori revin în medie 4247 cazuri de infecții acute ale căilor respiratorii, 465 – de infecții intestinale acute, 297 – de boli „social determinate”, 88 – de tuberculoză a organelor respiratorii și 6 cazuri de hepatite virale.

Morbiditatea populației prin boli infecțioase

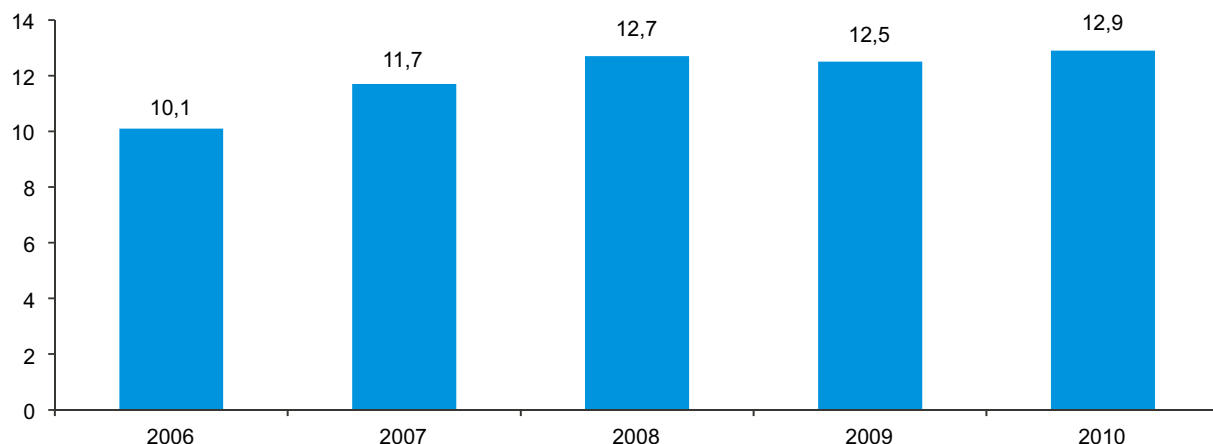
Totodată, pe parcursul ultimilor cinci ani s-a înregistrat o scădere semnificativă a cazurilor de dizenterie bacteriană de la 1655 cazuri în anul 2006 (46 cazuri la 100 mii populație) pînă la 511 cazuri în anul 2010 (14 cazuri la 100 mii populație), iar cazurile de hepatite virale s-au redus pînă la 214 cazuri în anul 2010 (6 cazuri la 100 mii populație) față de 771 cazuri în anul 2006 (22 cazuri la 100 mii populație)

Pe parcursul ultimilor ani se remarcă o diminuare a cazurilor morbidității de boli „social determinate” și în special a cazurilor de pediculoză. În anul 2010 la 100 mii locuitori revin în medie 110 cazuri de pediculoză, 35 cazuri de infecție gonococică, comparativ cu 210 și 50 cazuri, respectiv în anul 2006.

Numărul purtătorilor virusului imunodeficienței umane (VIH) în anul 2010 a constituit 458 persoane sau cu 13 cazuri mai mult comparativ cu anul 2009. Totodată, au fost înregistrate 152 cazuri de boală SIDA, iar la 100 mii locuitori revin în medie 12,9 cazuri de HIV.

Purtători ai virusului imunodeficienței umane (HIV)

numărul bolnavilor la 100000 locuitori

6.4. Învățământ

Învățământ primar și secundar general. La începutul anului de studii 2010/11, rețeaua instituțiilor de învățământ primar și secundar general cuprindea 1489 școli, gimnazii și licee. După forma de organizare a studiilor distingem 5 instituții de învățământ serale și 1484 – de zi. Învățământul de zi se desfășoară în 85 școli primare, 763 gimnazii, 495 licee, 108 școli medii de cultură generală și 33 școli pentru copii cu deficiențe în dezvoltarea intelectuală sau fizică.

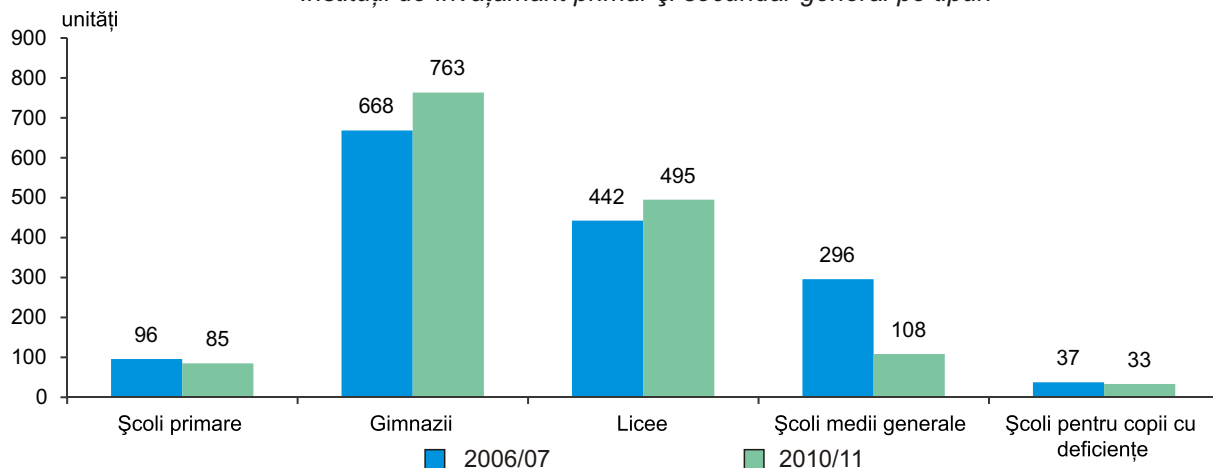
Școlile, gimnaziile, liceele care reprezintă proprietatea publică dețin o pondere majoritară – 98,8%. În țară funcționează 18 licee cu forma de proprietate nestatală, care sînt amplasate doar în mediul urban.

Instituții de învățământ primar și secundar general

	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2010/11 în % față de 2009/10
Total	1546	1541	1526	1512	1489	98,5
De zi	1539	1534	1519	1505	1484	98,6
școli primare	96	94	92	91	85	93,4
gimnazii	668	678	689	708	763	107,8
licee	442	471	489	492	495	100,6
școli medii de cultură generală	296	254	214	179	108	60,3
școli pentru copii cu deficiențe în dezvoltarea intelectuală sau fizică	37	37	35	35	33	94,3
Serale	7	7	7	7	5	71,4

Învățământ de zi. Numărul instituțiilor de învățământ de zi în anul de studii 2010/11 s-a micșorat cu 21 unități comparativ cu anul precedent de studii. Comparativ cu anul de studii 2006/07 numărul școlilor medii generale s-a diminuat cu 188 unități, dar s-a majorat numărul liceelor cu 53 unități, iar numărul gimnaziilor cu 95 unități.

Instituții de învățământ primar și secundar general pe tipuri

Contingentul de elevi. În învățământul primar și secundar general în anul de studii 2010/11 au fost cuprinși 395,1 mii elevi sau cu 4,5% mai puțin decât în anul de studii precedent. Comparativ cu anul de studii 2006/07 acest indicator s-a diminuat cu 19,6%.

Din totalul elevilor cuprinși în învățământul primar și secundar general, 2,1 mii (0,5%) studiază în clase pregătitoare pe lângă școli, 138,4 mii (35,0%) reprezintă elevii din învățământul primar, 193,1 mii (48,9%) – elevii din învățământul gimnazial și 61,4 mii (15,5%) elevii, care au urmat cursurile de studii liceale. Pe parcursul ultimilor 5 ani, ponderea elevilor din învățământul primar s-a majorat cu 2,3 puncte procentuale, iar a celor din învățământul gimnazial s-a diminuat cu 2,8 puncte procentuale.

Elevi în instituții de învățământ primar și secundar general pe clase

	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11
Total, mii	491,5	461,0	434,3	413,7	395,1
Clasele pregătitoare	2,3	2,3	2,0	2,2	2,1
Clasele 1-4	160,5	151,7	145,4	141,2	138,4
Clasele 5-9	254,2	239,5	222,9	207,5	193,1
Clasele 10-12	74,4	67,4	64,0	62,8	61,4
Structura, în %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Clasele pregătitoare	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Clasele 1-4	32,7	32,9	33,5	34,1	35,0
Clasele 5-9	51,7	52,0	51,3	50,2	48,9
Clasele 10-12	15,1	14,6	14,7	15,2	15,5

Ponderea elevilor înscriși în clasa 1, care au fost încadrați în programe de educație preșcolară a constituit 97,7% în anul de studii 2010/11. Acest indicator a înregistrat o majorare de 6,2 puncte procentuale comparativ cu anul de studii precedent.

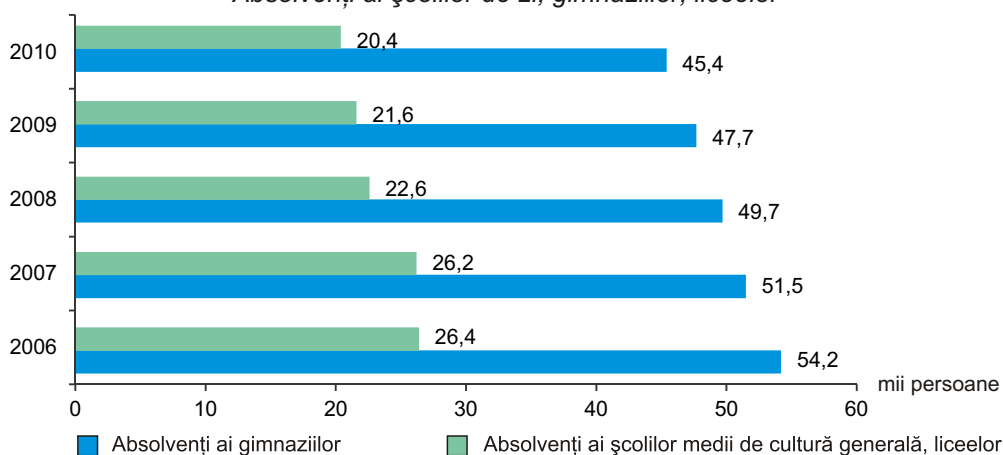
Actualmente, în țară funcționează 96 școli, în care procesul educațional se desfășoară în două schimburi. Este necesar de menționat, că numărul elevilor ce studiază în schimbul doi este în continuă descreștere, constituind 6,8 mii persoane în anul de studii 2010/11 sau 1,7% din numărul total de elevi.

Rata elev/profesor în învățământul primar constituie 16 persoane, în învățământul gimnazial – 9 persoane și în învățământul liceal – 12 persoane.

Rețeaua instituțiilor de *învățământ special* din țară, organizat pentru copiii cu deficiențe în dezvoltarea intelectuală sau fizică cuprinde 33 unități. Numărul elevilor înscriși în învățământul special, în anul de studii 2010/11 a înregistrat o scădere cu 11,3% comparativ cu anul școlar anterior și a constituit 3148 persoane. Majoritatea elevilor din instituțiile nominalizate sînt cu deficiențe în dezvoltarea intelectuală – 81,1%, cu auz slab – 7,5%, cu restanțe poliomielitice și paralizii cerebrale – 5,1%, cu vederea slabă – 3,6%, surzi – 2,7%.

Absolvenți. În anul 2010 numărul absolvenților din învățământul gimnazial a fost de 45,4 mii elevi sau cu 4,8% mai puțin față de anul precedent, iar comparativ cu anul 2006 – cu 16,2%. Numărul de absolvenți ai liceelor și școlilor medii de cultură generală a constituit 20,4 mii elevi, înregistrînd o micșorare de 5,5% față de anul precedent și cu 22,7% mai puțin față de anul 2006.

Absolvenți ai școlilor de zi, gimnaziilor, liceelor

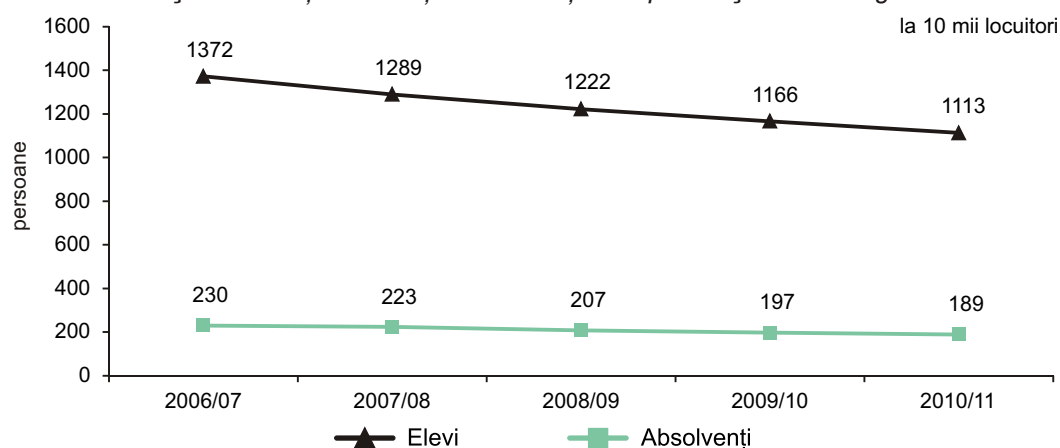

Învățământul seral. În anul de studii 2010/11, elevii din *învățământul seral* studiau în 5 școli, toate fiind amplasate în mediul urban. Numărul elevilor din învățământul seral s-a micșorat cu 22,0% comparativ cu anul de studii precedent și constituie 1409 persoane, reprezentînd 0,3% din numărul total al elevilor din instituțiile de învățământ de zi.

Numărul absolvenților, care au primit certificat de studii gimnaziale în anul 2010 a constituit 251 persoane, iar numărul celor care au primit atestat de studii medii generale a înregistrat cifra de 1262 persoane.

În anul de studii 2010/11 la 10 mii locuitori revin în medie 1113 elevi față de 1166 elevi în anul de studii 2009/10 și 1372 elevi în anul de studii 2006/07.

Elevi și absolvenți ai instituțiilor de învățământ primar și secundar general

Învățământul secundar profesional. Pe parcursul ultimilor patru ani numărul instituțiilor de învățământ secundar profesional nu s-a schimbat – 75 unități, pe când numărul de elevi a fost în descreștere de la 24,5 mii în anul de studii 2007/08 la 21,4 mii în anul de studii 2010/11.

Indicatorii principali din învățământul secundar profesional

	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2010/11 în % față de 2009/10
Numărul de instituții	78	75	75	75	75	100
școli de meserii	26	23	23	23	23	100
școli profesionale	52	52	52	52	52	100
Numărul de elevi	23656	24506	24270	22161	21419	96,7
școli de meserii	3962	3284	3270	2536	2634	103,9
școli profesionale	19694	21222	21000	19625	18785	95,7
Înmatriculați	15494	16242	15320	13390	14168	105,8
școli de meserii	3725	3221	3200	2465	2587	104,9
școli profesionale	11769	13021	12120	10925	11581	106,0
Absolvenți	14486	12916	12993	12854	13238	103,0
școli de meserii	3646	2945	2986	2831	2297	81,1
școli profesionale	10840	9971	10007	10023	10941	109,2

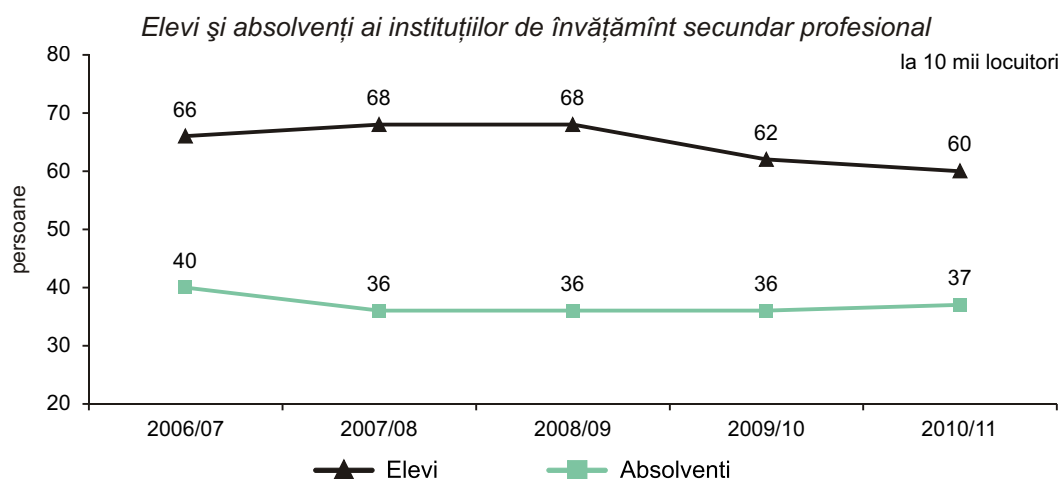
Majoritatea elevilor din învățământul secundar profesional urmează studiile în școlile profesionale (87,7% din numărul total de elevi). Învățământul secundar profesional reprezintă nivelul de învățământ cu cea mai mare diferență în funcție de criteriul sex, ponderea băieților fiind de peste 65% pe parcursul întregului interval analizat.

Înmatricularea în instituțiile de învățământ secundar profesional înregistrează în perioada anilor 2007-2009 o reducere de la 16,2 mii persoane la 13,4 mii persoane, după care se înregistrează o creștere de pînă la 14,2 mii persoane în anul de studii 2010/11. Majoritatea elevilor au fost înmatriculați în baza studiilor gimnaziale – 11,4 mii (80,3% din total înmatriculați). Persoanele cu studii medii de cultură generală și liceale mai puțin se orientează spre acest nivel de educație (14,8% din total înmatriculați).

Cele mai solicitate profesii/meserii sînt: lăcătuș la repararea automobilelor (11,4% din total înmatriculați în anul de studii 2010/11 față de 7,8% în anul de studii 2009/10), tencuitor (8,7% față de 9,5%), bucătar (8,3% față de 6,0%), cusătoreasă (8,3% față de 10,1%), electrogazosudor-montator (6,4% față de 5,5%), operator la calculatoare (5,4% la nivelul anului de studii 2009/10), tîmplar (4,2% față de 4,9%), tractorist-mașinist în producția agricolă (4,1% față de 5,1%), etc.

În anul 2010, numărul absolvenților din învățământul secundar profesional a constituit 13,2 mii persoane, prezentînd o creștere cu 3,0% față de anul precedent, iar față de anul 2006 fiind în descreștere cu 8,6%. Din numărul total de absolvenți, 68,3% au urmat cursurile de instruire profesională, iar 31,7% au urmat paralel și studiile generale.

La începutul anului de studii 2010/11, la 10 mii locuitori reveneau în medie 60 elevi și 37 absolvenți ai învățământului secundar profesional, față de 66 elevi și 40 absolvenți în anul de studii 2006/07.

Învățământul mediu de specialitate. În anul de studii 2010/11 funcționează 48 instituții de învățământ mediu de specialitate (colegii), numărul acestora fiind în creștere cu 1 unitate¹ comparativ cu anul de studii precedent.

Perioada anilor de studii 2006/07-2008/09 marchează o creștere a numărului de elevi de pînă la 32,7 mii, după care numărul de elevi se menține la nivelul de 32,2 mii persoane. Pe parcursul ultimilor patru ani funcționează 6 colegii nestatale în care studiază 2,4 mii elevi. La începutul anului de studii 2010/11 în colegiile de stat studiau 29,8 mii persoane, din care 37,2% urmează studii în bază de contract.

Indicatorii principali din învățământul mediu de specialitate

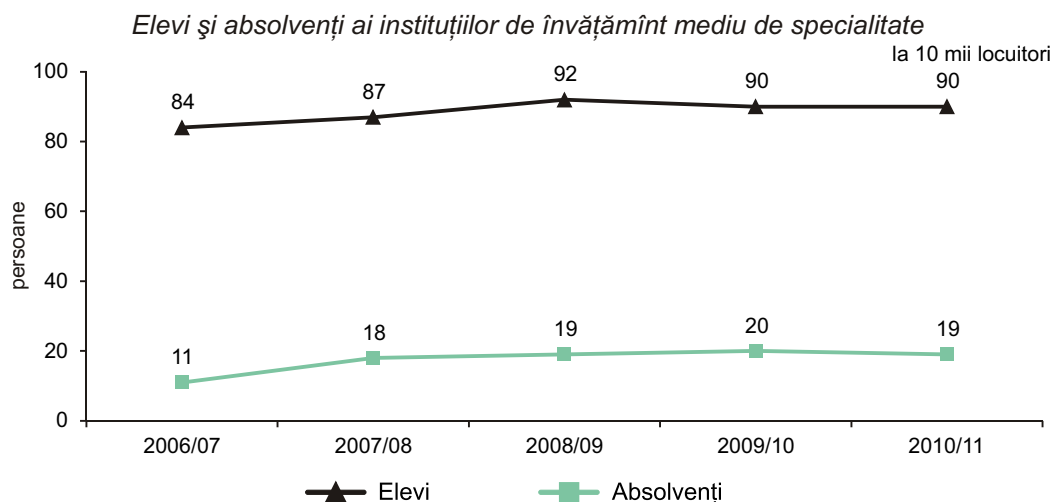
	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2010/11 în % față de 2009/10
Numărul de instituții	49	49	47	47	48	102,1
Numărul de elevi	30223	31307	32683	32249	32164	99,7
Înmatriculați	9892	10135	10702	9454	9121	96,5
Absolvenți	3789	6433	6619	7075	6794	96,0

În anul de studii 2010/11 în colegii au fost înmatriculate 9,1 mii persoane, prezentînd o scădere cu 3,5% față de anul de studii precedent și cu 14,8% față de anul de studii 2008/09. În funcție de nivelul de studii al persoanelor înmatriculate, se constată că 81,0% au fost înmatriculate în baza studiilor gimnaziale, 18,5% – în baza studiilor medii de cultură generală și liceale, iar 0,5% – în baza studiilor secundare profesionale.

Cele mai solicitate grupe de specialități sînt: economia (13,4% din total înmatriculați), medicina (11,4%), transporturi (8,2%), pedagogia (7,5%), servicii (6,6%), construcții (5,1%), mecanica (4,9%), informatica (4,1%), etc. Pentru aceste grupe de specialități au fost înregistrate ponderi mai mari pentru elevii înmatriculați pe bază de contract: servicii (76,7% din elevii înmatriculați în această grupă), transporturi (64,4%), economie (54,9%), informatică (53,6%).

Numărul de absolvenți ai colegiilor a înregistrat în perioada anilor 2006-2010 o evoluție oscilantă, anul 2007 marcînd o majorare accentuată față de anul precedent (cu 69,8%). În anul 2010 numărul de absolvenți a constituit 6,8 mii persoane, prezentînd o micșorare cu 4,0% față de anul precedent.

La începutul anului de studii 2010/11, la 10 mii locuitori reveneau în medie 90 elevi și 19 absolvenți ai învățământului mediu de specialitate, față de 84 elevi și 11 absolvenți în anul de studii 2006/07.

¹ Colegiul Academiei Ștefan cel Mare

Învățământul superior. În anul de studii 2010/11, rețeaua învățământului superior cuprinde 33 unități, din care 19 instituții de stat (cu 2 unități mai mult decât în anii 2006-2008)¹ și 14 instituții nestatale. Numărul de studenți în învățământul superior (exclusiv cei străini), la începutul anului de studii 2010/11, a constituit 107,8 mii persoane sau cu 1,9% mai puțin față de anul de studii 2009/10. În instituțiile de stat erau înscriși 88,8 mii studenți (82,4% din numărul total al studenților), iar în instituțiile nestatale – 19,0 mii (17,6%). Totodată, 65,2% din numărul de studenți din instituțiile de stat urmează studii în bază de contract.

La începutul anului de studii 2010/11, distribuția studenților din învățământul superior pe cicluri s-a prezentat astfel: 84,1% din total studenți sînt înscriși la studii superioare de licență (Ciclul I), 11,9% – la studii de masterat (Ciclul II) și 3,9% – la studii superioare medicale și farmaceutice. Comparativ cu anul de studii 2009/10, această structură s-a modificat, în special s-a majorat ponderea studenților la Ciclul II cu 1,9 puncte procentuale.

Indicatorii principali din învățământul superior

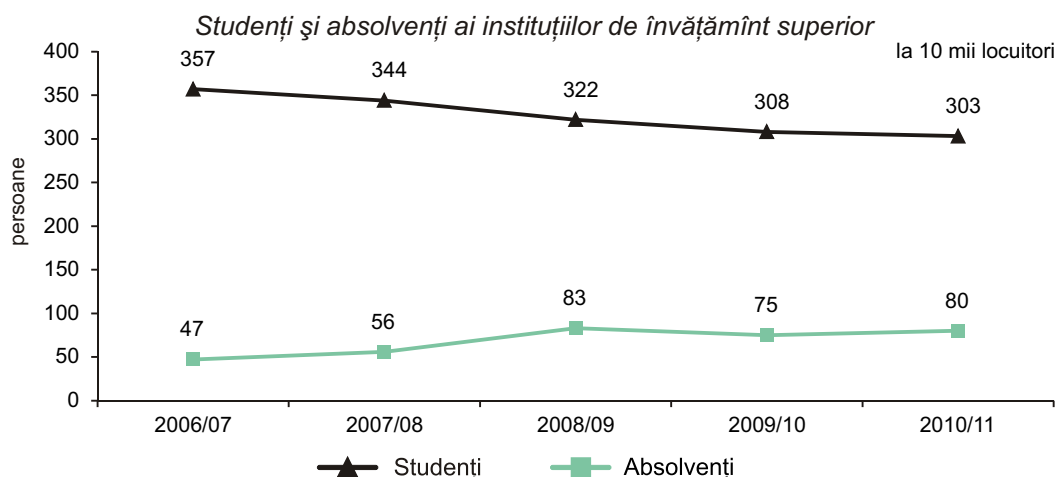
	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2010/11 în % față de 2009/10
Numărul de instituții	31	31	31	33	33	100
Numărul total de studenți	127997	122939	114865	109892	107813	98,1
inclusiv:						
Ciclul I	67563	86274	95480	93404	90702	97,1
Ciclul II	–	–	5242	10973	12855	117,2
Medicina și farmacia	3628	3886	4157	4106	4186	101,9
PreBologna	56806	32779	9986	1409	70	5,0
Înmaticulați – total	25854	23767	29122	27075	27895	103,0
inclusiv:						
Ciclul I, medicina și farmacia	25854	23767	23889	21243	21150	99,6
Ciclul II	–	–	5233	5832	6745	115,7
Absolvenți – total	16984	19972	29614	26611	28408	106,8
inclusiv:						
Ciclul I	–	–	8598	18164	21989	121,1
Medicina și farmacia	484	493	539	562	608	108,2
PreBologna	16500	19479	20477	7885	1187	15,1
Ciclul II	–	–	–	–	4624	–

În anul de studii 2010/11, în instituțiile de învățământ superior au fost înmatriculați 21,2 mii studenți la Ciclul I² (practic la nivelul anului de studii precedent) și 6,7 mii persoane la Ciclul II (în creștere cu 15,7% față de anul de studii precedent). Ponderea persoanelor înmatriculate la Ciclul II din total înmatriculați este în creștere și a constituit 24,2% în anul de studii 2010/11, față de 18,0% în anul de studii 2008/09. Trei pătrimi din cei înmatriculați la Ciclul I posedă diploma de bacalaureat.

În perioada anilor 2006-2010 asistăm la o creștere semnificativă a numărului absolvenților de învățământ superior, în special de la 20,0 mii în anul 2007 pînă la 29,6 mii în anul 2008. Această situație se datorează în principal schimbării structurii învățământului superior ca urmare a implementării procesului Bologna. Astfel, în anul 2008 numărul absolvenților învățământului superior cuprinde atît absolvenții studiilor superioare PreBologna, cît și absolvenții Ciclului I.

În anul 2010, numărul absolvenților constituie 28,4 mii persoane și se află în creștere cu 6,8% față de anul precedent. Din numărul total al absolvenților, 22,0 mii persoane (77,4%) au finalizat Ciclul I, 4,6 mii persoane (16,3%) – Ciclul II și 1,8 mii persoane (6,3%) – studiile superioare medicale/farmaceutice și PreBologna.

La începutul anului de studii 2010/11, la 10 mii locuitori reveneau în medie 303 studenți și 80 absolvenți ai învățământului superior, față de 357 studenți și 47 absolvenți în anul de studii 2006/07.

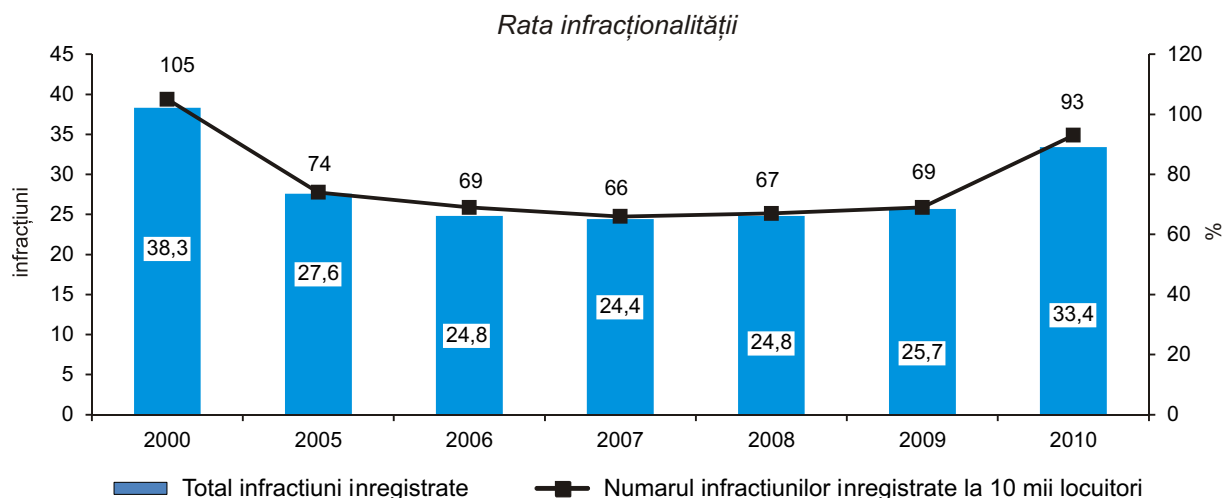

¹ Au fost incluse Universitatea Academiei de Științe a Moldovei și Institutul de Științe ale Educației (studiile de masterat)

² Inclusiv studii medicale și farmaceutice

6.5. Infrațiuni

Conform informației Ministerului Afacerilor Interne, în anul 2010 au fost înregistrate 33,4 mii infracțiuni sau cu 30,2% mai mult față de anul precedent, iar față de anul 2006 – cu 34,9%. În localitățile urbane au fost înregistrate 67% din total infracțiuni. Numărul infracțiunilor înregistrate la 10 mii locuitori a constituit 93 crime în anul 2010 față de 74 crime în anul 2005 și 105 crime în anul 2000.

Cel mai mare nivel de criminalitate în anul 2010 a fost înregistrat în municipiul Chișinău – 147 crime la 10 mii locuitori, ce respectiv depășește nivelul mediu pe țară de 1,6 ori. Un nivel înalt al criminalității a fost înregistrat de asemenea și în municipiul Bălți – 126 crime la 10 mii locuitori.

Numărul infracțiunilor înregistrate

	2006	2007	2008	2009	2010	2010 în % față de 2009
Infracțiuni înregistrate – total	24767	24362	24788	25655	33402	130,2
din care:						
Infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei	1576	1685	1680	1667	1892	113,5
din acestea:						
omor	255	216	233	240	265	110,4
vătămări intenționate grave	409	408	385	369	416	112,7
Infracțiuni privind viața sexuală	389	423	474	402	557	138,6
din acestea, violuri	268	281	306	264	368	139,4
Infracțiuni contra patrimoniului	13184	12614	12540	12222	18104	148,1
din acestea:						
furturi	9419	9724	9642	9136	13646	149,4
tilhării	152	153	175	205	185	90,2
jafuri	950	868	986	1003	1204	120,0
escrocherii	1065	860	870	1066	1841	de 1,7 ori
pungășii	171	117	135	118	395	de 3,3 ori
șantaj	65	48	64	52	64	123,1
Infracțiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale	2310	2376	2382	2065	1983	96,0
din acestea, infracțiuni legate de droguri	2101	2182	2126	1879	1794	95,5
Infracțiuni contra familiei și minorilor	307	266	242	168	204	121,4
din acestea, trafic de copii	64	51	50	42	23	54,8
Infracțiuni economice	4296	2862	3015	2452	1053	42,9
din acestea:						
contrabanda	611	493	266	251	170	67,7
fabricarea banilor falși	114	87	177	292	376	128,7
Infracțiuni contra securității și a ordinii publice	1006	934	943	927	1122	121,0
din acestea, huliganism	848	780	772	767	955	124,5

În anul 2010, comparativ cu anul precedent, a crescut numărul infracțiunilor înregistrate contra patrimoniului (cu 48,1%), infracțiunilor privind viața sexuală (cu 38,6%), infracțiunile contra familiei și minorilor, a infracțiunilor contra securității și a ordinii publice (respectiv cu 21,4% și 21,0%). Din categoria infracțiunilor contra patrimoniului cele mai răspândite sunt pungășiile, numărul cărora a crescut de 3,3 ori, după care urmează escrocheriile (de 1,7 ori), furturile (cu 49,4%), șantajul (cu 23,1%) și jafurile (cu 20,0%). În același timp, rămân a fi în creștere cazurile de viol (cu 39,4%), huliganism (cu 24,5%), vătămări intenționate grave (12,7%) și cazurile de omor (cu 10,4%). Pe parcursul anului, s-a micșorat numărul infracțiunilor contra sănătății publice și conviețuirii sociale, precum și a infracțiunilor economice.

Comparativ cu anul 2009, au fost înregistrate mai puține cazuri a infracțiunilor săvârșite cu aplicarea armelor de foc, explozivelor și grenadelor. Numărul acestor infracțiuni prezintă o reducere cu 18 la sută și a constituit 33 cazuri în anul 2010, din care: 9 cazuri de huliganism, 6 cazuri de omor, 5 cazuri de vătămări intenționate, 4 cazuri de tâlhării, 1 caz de jaf.

În anul 2010 contra persoanelor au fost comise 5,8 mii crime, în urma cărora au decedat 621 persoane sau cu 83 persoane mai mult comparativ cu anul 2009. Principale cauze de deces fiind accidentele rutiere (46,2%), omorurile (36,4%) și vătămările intenționate (9,3%).

Din numărul total de infracțiuni înregistrate fiecare a treia este săvârșită de persoane în vîrstă aptă de muncă, dar fără ocupație. Ponderea infracțiunilor săvârșite de către minori sau cu participarea acestora a constituit 4,0%.

În anul 2010 au fost relevate 16,6 mii persoane care au comis crime, comparativ cu 14,1 mii persoane în anul precedent și 17,4 mii persoane în anul 2006. În anul de referință, numărul persoanelor care au comis crime pentru prima dată, cît și a celor care au comis crime în grup a crescut cu circa 20%. Se constată, o creștere impunătoare a persoanelor care au comis crime în stare de ebrietate – de 2,8 ori față de anul precedent.

Numărul persoanelor relevate care au comis crime

	2006	2007	2008	2009	2010	2010 în % față de 2009
Total	17372	15301	12904	14070	16575	117,8
din care:						
femei	2250	1870	1800	1664	1749	105,1
minori	2160	1815	1554	1353	1586	117,2
persoane apte de muncă, dar fără ocupație	13230	12006	10770	11967	14295	119,5
în grup	2854	2046	1477	1349	1653	122,5
în stare de ebrietate	672	399	224	374	1038	de 2,8 ori
au săvîrșit crime pentru prima dată	16093	14198	12353	13378	15941	119,2
anterior au comis crime	1279	1103	551	692	634	91,6

În anul 2010 au fost înregistrate 2921 accidente rutiere, numărul acestora fiind în creștere cu 6,0% față de anul precedent. În urma accidentelor rutiere și-au pierdut viața 452 persoane, inclusiv 38 copii; paralel fiind înregistrate 3735 persoane traumatate, din care 578 copii.

Conform datelor Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale a Ministerului Afacerilor Interne, numărul incendiilor în anul 2010, comparativ cu anul 2009, s-a micșorat cu 12,8 la sută, alcătuiind 1970 cazuri. În rezultatul acestora au fost înregistrate 168 cazuri de deces, inclusiv 7 copii. În urma incendiilor economiei țării au fost pricinuite pierderi în valoare de 41,5 mil. lei.

Numărul incendiilor și cazuri de deces

	2006	2007	2008	2009	2010	2010 în % față de 2009
Numărul incendiilor	2541	2652	2217	2259	1970	87,2
Persoane care au decedat în urma incendiilor	238	212	193	185	168	90,8
din care, copii	14	14	13	6	7	116,7
Persoane traumatate	53	54	58	60	40	66,7

VII. INFORMAȚIE SUCCINTĂ CU PRIVIRE LA SITUAȚIA SOCIAL-ECONOMICĂ A UTA GĂGĂUZIA

Industrie. Întreprinderile cu genul principal de activitate de industrie au fabricat în anul 2010 producție industrială (lucrări, servicii) în valoare de 521,8 mil. lei (în prețuri curente) sau cu 7,0% mai puțin decât în anul 2009. În luna decembrie 2010 în raport cu luna decembrie 2009 indicele volumului producției industriale a constituit 98,5% în prețuri comparabile.

Producția principalelor produse industriale

	Decembrie 2010		2010		
	cantitatea	în % față de decembrie 2009	cantitatea	în % față de 2009	ponderea în total pe țară, %
Mezeluri, tone	4,6	82,1	63,3	95,0	0,5
Sucuri de fructe și legume, tone	127,0	de 11,4 ori	666,3	78,5	2,3
Lapte și frișcă cu conținut de grăsimi <6%, tone	25,0	145,3	331,7	149,8	0,5
Unt, tone	0,7	77,8	20,6	117,0	0,5
Lapte prins, cremă de lapte prins, iaurt, chefir, smântână, lapte acru etc., tone	37,4	151,4	422,5	125,8	1,7
Făină, tone	2635,9	de 2,1 ori	17990,3	99,6	32,8
Crupe, grîșuri și aglomerate, tone	18,2	137,9	205,4	102,7	6,0
Paste făinoase, tone	6,2	31,8	203,2	126,9	4,8
Dinin, mii dal	0,2	100,0	5,7	103,6	1,3
Vinuri naturale din struguri, mii dal	119,3	95,7	1850,9	75,5	19,7
Vinuri de Porto, Madeira, Sheary, Tokay și altele, mii dal	37,0	de 3,5 ori	215,9	118,6	22,0
Articole tricotate, mii buc.	513,8	70,7	6233,1	105,5	32,9
Pantaloni lungi și scurți, salopete și șorturi, mii buc.	5,3	117,5	50,2	89,6	5,0
Fuste și fuste-pantaloni, mii buc.	1,2	23,3	13,8	49,0	6,9
Bluze și cămăși pentru femei și fete, mii buc.	4,2	x	23,4	101,9	1,4
Cherestea, mii m ³	0,5	de 5,7 ori	3,7	103,1	74,2
Energie termică, mii Gcal	1,9	112,9	7,7	98,6	0,3

Agricultură.

Fitotehnie. Recolta globală în întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier)¹ se prezintă prin următoarele date:

	2010		Ponderea Găgăuziei în total producția pe întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) ¹ pe țară, %	
	mii tone	în % față de 2009	2009	2010
Cereale și leguminoase boabe (exclusiv porumb pentru boabe) ²	62,2	104	7,9	8,3
Porumb pentru boabe	22,9	de 2,1 ori	9,0	9,8
Floarea soarelui ²	17,0	132	6,2	5,8
Tutun	1,6	157	23,2	24,4
Legume de câmp	0,4	de 3,2 ori	0,2	0,7
Fructe și pomușoare	2,6	de 5,7 ori	0,3	1,9
Struguri	10,4	47	14,9	14,5

Zootehnie. La 1 ianuarie 2011, comparativ cu aceeași dată din anul precedent, în gospodăriile de toate categoriile a scăzut efectivul de animale: de bovine – cu 2,8%, ovine și caprine – cu 5,1%, care a fost generat de diminuarea lui în gospodăriile populației, corespunzător cu 4,1% și cu 5,4%. În întreprinderile agricole s-a majorat efectivul de animale de toate tipurile.

Producția animalieră obținută în întreprinderile agricole se caracterizează prin următoarele date:

	2010		Ponderea Găgăuziei în total producția pe întreprinderile agricole pe țară, %	
	total, tone	în % față de 2009	2009	2010
Creșterea vitelor și păsărilor (în masă vie)	1458	120	3,6	3,6
Lapte de vacă	1670	135	7,9	11,6
Lână	8,7	99,0	19,3	21,3

¹ Cu suprafața terenurilor agricole de 10 ha și peste

² În masă după finisare

În întreprinderile agricole în anul 2010 în comparație cu anul precedent volumul creșterii vitelor și păsărilor și vânzării pentru sacrificare (în masă vie) au crescut, respectiv cu 20% și cu 7%. Volumul producției de lapte de vacă s-a majorat cu 35%, atât din cauza creșterii efectivului mediu de vaci mulgătoare cu 23%, cât și productivității lor.

S-a ameliorat păstrarea efectivului de ovine și caprine nivelul mortalității cărora a constituit 3,6% (în anul 2009 – 6,9%), totodată, nivelul de mortalitate a bovinelor și porcinelor s-a majorat, constituind, respectiv 1,5% (0,9%) și 3,2% (2,1%).

Investiții în capital fix. În ianuarie-decembrie 2010, din contul tuturor surselor de finanțare au fost realizate 264,7 mil. lei investiții în capital fix (în prețuri curente), din care au fost efectuate lucrări de construcții-montaj în sumă de 143,3 mil. lei, ceea ce a constituit, respectiv 57,3% și 48,3% (în prețuri comparabile) față de ianuarie-decembrie 2009.

În ianuarie-decembrie 2010 din contul mijloacelor populației au fost date în folosință 115 case de locuit individuale cu suprafața totală de 15,9 mii m² fiind în scădere cu 5,7% față de ianuarie-decembrie 2009.

Organizațiile în antrepriză au executat lucrări de construcții-montaj în sumă de 98,2 mil. lei (în prețuri curente) sau 115,8% față de ianuarie-decembrie 2009 și 2,5% din volumul total al lucrărilor executate în total pe țară. Cota-parte a lucrărilor de reparații capitale și curente a constituit 59,3% în volumul total al lucrărilor în antrepriză executate.

Transporturi. În anul 2010 întreprinderile de transport auto au transportat mărfuri în volum de 50,6 mii tone, sau cu 24,6% mai mult comparativ cu anul precedent. Parcursul mărfurilor a totalizat 32,1 mil. tone-km, sau cu 17,5% mai mult față de anul 2009.

Cu autobuze și microbuze au fost transportați 1355,2 mii pasageri, sau cu 8,3% mai mult față de anul 2009.

Comerț cu amănuntul și servicii cu plată prestate populației. În anul 2010 prin unitățile comerciale au fost vândute mărfuri cu amănuntul în valoare de 724,8 mil. lei (2,9% din volumul total de vânzări pe țară), sau cu 12,1% mai mult decât în anul 2009.

Stocurile de mărfuri în rețeaua de comerț cu amănuntul la 1 ianuarie 2011 s-au cifrat la 203,6 mil. lei, fiind la nivelul aceleiași dată din anul 2010.

În anul 2010 unitățile oficial înregistrate au prestat populației servicii cu plată în sumă de 370,1 mil. lei (2,6% din volumul total de servicii pe țară), înregistrînd, în termeni reali, o creștere de 6,6%, față de anul 2009.

Munca. Salariul mediu lunar al unui lucrător în ianuarie-decembrie 2010 a fost de 2081,5 lei, mărindu-se cu 9,2% față de perioada similară a anului 2009. În luna decembrie 2010 salariul mediu a constituit 2312,4 lei, fiind la nivel de 96,8% față de luna decembrie 2009.

Situația demografică. Conform datelor preliminare, în anul 2010 au fost înregistrați 2029 nou-născuți, 1865 persoane decedate și un spor natural al populației de 164 persoane. Rata natalității constituind 12,7 născuți-vii la 1000 locuitori, iar rata mortalității generale – 11,6 decedați la 1000 locuitori.

În această perioadă au fost înregistrate 1251 căsătorii și 497 divorțuri.

Director general adjunct

Vitalie VALCOV

PRECIZĂRI METODOLOGICE

PRODUSUL INTERN BRUT

Produsul intern brut (PIB) – principalul agregat macroeconomic al sistemului conturilor naționale care reprezintă rezultatul final al activității de producție din unitățile producătoare rezidente și care corespunde valorii bunurilor și serviciilor produse de către aceste unități pentru consumul final.

La etapa de producție PIB constituie suma valorii adăugate brute pe activități economice, iar la etapa de utilizare – valoarea bunurilor și serviciilor destinate pentru consumul final, formarea brută de capital și exportul net de bunuri și servicii.

Producția include toate produsele fabricate și serviciile prestate în cursul unei perioade contabile.

Consumul intermediar reprezintă valoarea bunurilor și serviciilor utilizate ca intrări în cursul producției, excluzând consumul de capital fix, și care sînt fie transformate, fie consumate în totalitate în timpul procesului de producție.

Serviciile intermediarilor financiari indirect măsurate (SIFIM) se măsoară indirect convențional prin soldul dintre dobînzile încasate și cele plătite de instituțiile financiare, fiind rezultatul activității de intermediere financiară a acestora. Deoarece serviciile de intermediere financiară indirect măsurate nu pot fi repartizate pe tipuri de activități, prin convenție, acestea sunt alocate consumului intermediar al unei unități speciale, numită unitate fictivă. Unitatea fictivă are o producție nulă, un consum intermediar egal cu valoarea SIFIM și o valoare adăugată brută egală, dar de semn contrar.

Valoarea adăugată brută corespunde producției totale de bunuri și servicii, diminuată cu consumul intermediar.

Impozite pe produse – impozite prelevate proporțional cu cantitatea sau valoarea bunurilor și serviciilor produse, comercializate sau importate de rezidenți. Din ele fac parte taxa pe valoarea adăugată, accize, impozite pe bunurile și serviciile importate.

Subvenții pe produse – sumele vărsate pe unitatea de bun sau serviciu produsă sau importată.

Impozite nete pe produse – impozite pe produse minus subvenții pe produse.

Consumul final reprezintă valoarea bunurilor și serviciilor utilizate pentru satisfacerea directă a necesităților umane, fie ele individuale sau colective. Consumul final acoperă consumul final al gospodăriilor, administrației publice și instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației.

Consumul final al gospodăriilor populației însumează toate bunurile și serviciile utilizate pentru satisfacerea directă a nevoilor individuale ale gospodăriilor rezidente.

Consumul final al administrației publice cuprinde cheltuielile administrației publice pentru procurarea bunurilor și serviciilor în folosul colectivității sau al unor grupuri de gospodării.

Consumul final al instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației reprezintă cheltuielile acestor unități pentru procurarea bunurilor și serviciilor în vederea furnizării lor gratis gospodăriilor populației cu titlu de transferuri sociale în natură.

Formarea brută de capital arată procurarea netă a bunurilor și serviciilor de către unitățile - rezidente, produse în perioada considerată, dar nu și consumate. Cuprinde formarea brută de capital fix, variația stocurilor.

Formarea brută de capital fix reprezintă valoarea bunurilor durabile dobîndite de unitățile rezidente în scopul de a fi utilizate ulterior în procesul de producție.

Variația stocurilor reprezintă diferența între stocul de la sfîrșitul perioadei considerate și cel inițial. Stocurile reprezintă bunurile, altele decît cele de capital fix, deținute la un moment dat de unitățile de producție.

Exportul net de bunuri și servicii se determină ca diferența între exportul de bunuri și servicii și importul de bunuri și servicii.

Produsul intern brut se calculează în prețuri de bază, de piață (PIB nominal) și prețuri comparabile (PIB real).

Prețul de bază reprezintă prețul primit de producător pentru o unitate de bun și serviciu, excluzînd impozitele pe produse și incluzînd subvențiile pe produse.

Prețul de piață include marjele comercială și de transport, impozitele pe produse și exclude subvențiile pe produse. Pentru excluderea influenței diferitor taxe pe impozite și subvenții în diferite activități economice asupra structurii producției și a exploatării veniturilor, indicatorii de ramură se calculează în prețuri de bază.

Recalcularea în prețuri comparabile (prețurile anului precedent) se efectuează atît pentru produsul intern brut pe resurse, cît și pe componentele de utilizări.

La recalcularea producției și consumului intermediar în prețuri comparabile se utilizează două metode:

- deflatarea datelor în prețuri curente în perioada de raport cu utilizarea indicilor de preț respectivi;
- extrapolarea datelor în prețuri curente în anul de bază utilizînd indicii volumului fizic sau indicatori naturali.

La recalcularea componentelor produsului intern brut pe utilizări se utilizează, atît indici de preț respectivi (indicii prețurilor de consum, indicele de preț pentru investiții ș.a.), cît și indicatori naturali.

Indicele-deflator al produsului intern brut – raportul produsului intern brut, calculat în prețuri curente de piață la volumul produsului intern brut calculat în prețurile anului precedent sau în prețurile perioadei respective a anului precedent. Spre deosebire de indicii de prețuri la bunuri și servicii, deflatorul produsului intern brut caracterizează schimbarea remunerării muncii, excedentului brut de exploatare / venitului mixt brut, consumului de capital fix în rezultatul modificării prețurilor, precum și a masei nominale a impozitelor nete.

Economia neobservată se definește ca ansamblul activităților „lipsă” în informația de bază utilizată la elaborarea conturilor naționale, fie din motivul că acestea sînt activități ascunse, ilegale, informale sau că reprezintă producția gospodăriilor casnice pentru consum propriu, fie în rezultatul neajunsurilor în sistemul colectării datelor. Includerea acestora în conturile naționale se numește **măsurarea (estimarea) economiei neobservate**.

Producția în sectorul informal se determină ca activitate economică efectuată de întreprinderi necorporative neînregistrate ale gospodăriilor casnice și/sau talia cărora după numărul salariaților e sub censul stabilit și care produc producție destinată pieței.

Producția ascunsă în sectorul formal reprezintă producția legală neînregistrată de organele administrative și fiscale și neraportată lor de către agenții economici cu scopul evaziunii impozitelor, contribuțiilor de asigurări sociale, nerespectarea legii în privința salariului minim, a numărului de ore lucrate, necompletarea chestionarelor administrative, fiscale sau statistice etc.

Producția gospodăriilor casnice pentru consum propriu este determinată ca activitate economică, în rezultatul căreia gospodăriile casnice consumă sau acumulează bunurile și serviciile produse de ele înseși.

Producția ilegală reprezintă producția de bunuri și servicii a căror vânzare, distribuire sau posesie este interzisă de lege sau care în mod obișnuit este legală, dar devine ilegală când se realizează de persoane neautorizate.

INDUSTRIE

Valoarea producției industriale în prețuri curente include:

- valoarea producției întreprinderilor industriale cu numărul personalului industrial 10 și mai multe persoane și venituri din vânzări peste 3 milioane lei, cuprinse în cercetare statistică lunară, care asigură peste 80% din volumul anual de producție;

- valoarea producției întreprinderilor cu numărul personalului industrial mai puțin de 10 persoane și venituri din vânzări mai puțin de 3 milioane lei, unităților secundare de producție, cuprinse în cercetare statistică anuală (calculat estimativ);

- valoarea producției întreprinderilor individuale, care nu prezintă rapoarte statistice (calculată estimativ).

Indicele volumului de producție în procente față de perioada corespunzătoare a anului precedent se calculează reieșind din valoarea producției în prețuri comparabile (prețurile medii ale anului precedent).

AGRICULTURĂ

Producția agricolă în expresie valorică este evaluată în prețuri curente, precum și în prețurile anului 2005 – pentru comparabilitate la calcularea indicatorilor relativi, și este determinată ca suma producției vegetale și animale.

Producția globală în prețuri curente include, de asemenea, și valoarea serviciilor destinate pieței, prestate de către întreprinderile de deservire a agriculturii și întreprinderile agricole, gospodăriile țărănești producătoare de producție agricolă și servicii nedestinate pieței, prestate de instituțiile și organizațiile bugetare.

Volumul producției vegetale se determină prin mărimea recoltei globale a culturilor agricole. În expresie valorică, la valoarea recoltei globale se adaugă sporirea (sau se scad pierderile) valorii producției neterminate în fitotehnie pe an, precum și valoarea cheltuielilor pentru înființarea și întreținerea plantațiilor multianuale pînă la intrarea pe rod.

Volumul producției animale se determină prin mărimea masei vii a prășilei obținute și sporului vitelor și păsărilor tinere crescute în curs de un an, a sporului în greutate al animalelor mature, obținut în urma îngrășării lor, precum și cantității de lapte, lînă, ouă și alte produse animaliere obținute în procesul folosirii gospodărești a animalelor și păsărilor.

INVESTIȚII ÎN CAPITAL FIX

Investițiile în capital fix reprezintă totalitatea cheltuielilor îndreptate la crearea și reproducerea mijloacelor fixe – construcția nouă, lărgirea, reconstrucția și reutilizarea tehnică a întreprinderilor industriale, agricole, de transport, comerț și altele în funcțiune, cheltuielile pentru construcția locuințelor și obiectelor cu destinație social-culturală.

La investițiile în capital fix se referă cheltuielile pentru lucrările de construcții de toate tipurile, cheltuielile pentru montarea utilajelor, pentru achiziționarea utilajului care necesită și nu necesită montaj, prevăzut în devizele pentru construcții; pentru procurarea uneltelor de producție și a inventarului gospodăresc, incluse în devizele cheltuielilor pentru construcții; pentru achiziționarea mașinilor și utilajelor care nu intră în devizele pentru construcție; pentru alte lucrări și cheltuieli capitale.

TRANSPORTURI

Volumul mărfurilor transportate – cantitatea de mărfuri transportate, în tone.

Parcursul mărfurilor – volumul mărfurilor transportate, în tone-kilometri, adică deplasarea unei tone de marfă la un kilometru. Se calculează prin însumarea produsurilor obținute de la înmulțirea cantității mărfurilor transportate în tone cu distanța de transport în kilometri.

Pasageri transportați exprimă numărul persoanelor care au constituit obiectul transportului cu mijloacele de transport în perioada de raport, inclusiv estimările pasagerilor beneficiari de gratuități de transport.

Parcursul pasagerilor – volumul transportului de pasageri, în pasageri-kilometri, adică deplasarea unui pasager la un kilometru. Se calculează prin însumarea produsurilor obținute de la înmulțirea numărului pasagerilor transportați cu distanța de transport în kilometri.

Mărfuri și pasageri transportați, parcursul mărfurilor și pasagerilor se determină în baza datelor centralizate pe transportul feroviar și aerian și prezentate, respectiv de Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, precum și datelor rapoartelor statistice centralizate pe transportul auto, fluvial și troleibuze.

Volumul mărfurilor transportate cu **transportul auto** cuprinde datele centralizate ale cercetărilor statistice exhaustive ale întreprinderilor cu activitatea principală transport auto, cît și întreprinderilor cu alte

genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri pentru terți (contra plată) și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate.

În **transportul feroviar** volumul mărfurilor transportate include transportul mărfurilor în trafic intern, mărfurile intrate (import) și ieșite (export) și cele în tranzit.

Pasagerii transportați și parcursul pasagerilor cu autobuze (inclusiv microbuze) – calculați în baza rapoartelor statistice primite de la persoane juridice și fizice care efectuează transportări de pasageri cu transportul public, exceptând transportările urbane realizate de întreprinderile individuale în orașele-reședință și orașele UTA Găgăuzia.

COMUNICAȚII

Indicatorii privind prestațiile și mijloacele de comunicații vizează întreprinderile de stat și societatea pe acțiuni care activează în acest domeniu.

TURISM

Datele privind capacitatea și frecventarea structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare turistică provin din rapoartele statistice prezentate de agenții economici care administrează efectiv structurile de cazare turistică colective.

Datele pentru activitatea turistică provin din rapoartele statistice prezentate de agenții economici titulari de licențe de turism.

Prin **structură de primire turistică** cu funcțiuni de cazare turistică se înțelege orice construcție sau loc amenajat, destinat, conform proiectării și executării, pentru cazarea turiștilor.

Capacitatea de cazare turistică în funcțiune (exprimată în locuri-zile) reprezintă numărul de locuri de cazare puse la dispoziția turiștilor de către structurile de cazare turistică colective, ținând cont de numărul de zile în care acestea sînt deschise în perioada de raport, adică zilele în care a fost posibilă cazarea turiștilor.

Numărul de turiști cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare turistică cuprinde toate persoanele (cetățeni moldoveni și străini), care se deplasează într-un loc, altul decît acela în care își au reședința, pentru o perioadă mai mică de 12 luni și petrec cel puțin o noapte într-o structură de cazare turistică colectivă în locul vizitat, scopul principal al vizitei fiind altul decît acela de a desfășura o activitate remunerată în locul vizitat.

Înnoptarea reprezintă fiecare noapte pentru care o persoană este înregistrată într-o structură de cazare turistică colectivă, indiferent dacă fizic este prezentă sau nu în cameră.

Indicii de utilizare netă a locurilor de cazare turistică se calculează prin raportarea umărului de înnoptări realizate la capacitatea de cazare turistică în funcțiune din perioada respectivă.

Turismul intern reflectă serviciile turistice prestate în locurile turistice din țară și vîndute de către titularii de licențe cetățenilor moldoveni.

COMERȚ CU AMĂNUNTUL ȘI SERVICII CU PLATĂ PRESTATE POPULAȚIEI

În **volumul total de vînzări cu amănuntul** se includ vînzările de mărfuri prin rețeaua de comerț cu amănuntul (inclusiv repararea autovehiculelor, obiectelor de uz casnic și personale), precum și cele comercializate prin sectorul neorganizat de comerț (piețe).

Evidența vînzărilor de mărfuri cu amănuntul se ține în prețuri curente, iar indicii care caracterizează evoluția acestora în diferite perioade de timp se calculează în prețuri comparabile.

În **volumul total de servicii cu plată** se includ încasările obținute de agenții economici și persoanele fizice (antreprenorii particulari) în urma prestării de către aceștia a serviciilor cu plată populației.

Evidența serviciilor cu plată prestate populației se ține în prețuri curente, iar indicii care caracterizează evoluția acestora în diferite perioade de timp se calculează în prețuri comparabile.

COMERȚ EXTERIOR

Datele din compartimentul "Comerțul exterior" sînt elaborate în baza declarațiilor vamale completate ulterior cu unele categorii de mărfuri (produse) transportate prin cablu, conducte (energie electrică, gaze naturale), evidența cărora se ține în baza rapoartelor statistice.

Volumul comerțului exterior reprezintă totalitatea bunurilor materiale care fac obiectul schimbului între țara noastră și alte țări, care măresc sau micșorează resursele materiale ale țării ca rezultat al intrării sau ieșirii lor din țară. În volumul comerțului exterior nu sînt incluse serviciile cu caracter material și nematerial.

Evaluarea exporturilor se efectuează în prețuri F.O.B. sau franco-frontiera țării exportatoare, a importurilor – în prețuri C.I.F. sau franco-frontiera țării importatoare. Exportul cuprinde și reexportul, adică mărfurile importate și apoi reexportate fără a fi supuse prelucrării.

Soldul balanței comerciale se calculează ca diferența dintre export și import.

PREȚURI

Indicele prețurilor de consum este un instrument de măsură care caracterizează și furnizează o estimare a evoluției de ansamblu a prețurilor mărfurilor cumpărate și tarifelor serviciilor utilizate de către populație pentru satisfacerea necesităților de trai într-o anumită perioadă (denumită perioadă curentă) față de perioadă fixă (denumită perioadă de bază).

Rata lunară a inflației reprezintă creșterea prețurilor de consum într-o lună față de luna precedentă.

Indicele prețurilor producătorului în industrie determină evoluția prețurilor produselor industriale în primul stadiu al comercializării (fără taxa pe valoarea adăugată). Indicii sînt calculați lunar în baza observării statistice a prețurilor la circa 866 de produse reprezentative în 221 întreprinderi industriale.

Indicele prețurilor în construcții – raportul prețurilor curente la lucrările de construcții montaj, înregistrate trimestrial în 100 organizații reprezentative, către prețurile de deviz ale anului 1991 (adoptate ca constante) și prețurile curente ale anului precedent.

FINANȚE

Bugetul public național reprezintă totalitatea veniturilor și cheltuielilor, formate ca elemente independente în sistemul bugetar.

Veniturile bugetului public național sînt impozitele și taxele, alte încasări, specificate de legislația în vigoare.

Cheltuielile bugetului public național sînt determinate de cheltuielile prevăzute de legea bugetară anuală în vederea satisfacerii necesităților societății, din care: acoperirea necesităților socialculturale și de cercetări științifice, întreținerea aparatului de stat, acoperirea necesităților militare, achitarea datoriei de stat, acordarea de subvenții, dezvoltarea sectorului economic al statului etc.

Deficitul bugetar reprezintă depășirea cheltuielilor asupra veniturilor.

Excedentul bugetar reprezintă depășirea veniturilor asupra cheltuielilor.

SITUAȚIA SOCIALĂ

Veniturile medii disponibile ale unui membru al gospodăriei reprezintă totalitatea veniturilor bănești și în natură (evaluate în lei) obținute din diverse tipuri de activități.

Cheltuielile de consum pe un membru al gospodăriei casnice reprezintă totalitatea cheltuielilor curente pentru produse alimentare, nealimentare și servicii.

Minimul de existență reprezintă volumul minimal de bunuri materiale și servicii, necesare pentru satisfacerea cerințelor primordiale, asigurarea menținerii sănătății și susținerea viabilității omului.

Salariu nominal – plăți brute în bani sau în natură acordate salariaților de obicei peste intervale regulate de timp pentru timpul lucrat sau lucrul efectuat. În salariu se includ de asemenea plățile pentru timpul nelucrat, primele anuale, sezoniere sau alte prime acordate neregulat.

Salariul mediu lunar nominal al unui lucrător din economie (pe activități economice, raioane, municipii) – raportul între fondul de salarii (calculat pînă la careva rețineri) și numărul mediu de salariați luat ca bază la calcularea salariului mediu.

Salariu real – puterea de cumpărare a salariului nominal.

Indicele salariului real – raportul dintre indicele salariului mediu nominal și indicele prețurilor de consum.

În numărul pensionarilor sînt incluse persoanele, cărora le-au fost stabilite pensiile conform Legii Republicii Moldova cu privire la asigurarea cu pensii.

Mărimea medie a pensiei se calculează ca raportul dintre suma pensiilor stabilite și numărul pensionarilor aflați la evidența organelor de protecție socială.

Populație activă din punct de vedere economic – persoane care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii, incluzînd populația ocupată și șomerii.

Populație ocupată – persoane care desfășoară o activitate economică sau socială producătoare de bunuri și servicii în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii sau alte beneficii.

Șomeri conform criteriului BIM – persoane de 15 ani și peste, care în cursul perioadei de referință îndeplinesc concomitent următoarele condiții:

- nu au un loc de muncă și nu desfășoară o activitate în scopul obținerii unor venituri;
- sînt în căutarea unui loc de muncă, utilizînd în ultimele patru săptămîni diferite metode pentru a-l găsi;
- sînt disponibili să înceapă lucrul în următoarele 15 zile, dacă și-ar găsi imediat un loc de muncă.

Rata șomajului – raportul dintre numărul șomerilor și populația activă (șomeri plus populația ocupată).

Șomeri înregistrați – persoane apte de muncă, în vîrstă aptă de muncă, care nu au un loc de muncă, un alt venit legal și sînt înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă ca persoane în căutare de lucru și care dau dovadă că doresc să se încadreze în muncă.

Numărul populației pentru anii intercenzitari se determină în baza rezultatelor ultimului recensămînt și a datelor referitoare la mișcarea naturală și migratorie dintre data recensămîntului și anul de referință. Totodată se ia în considerație și schimbarea numărului populației în rezultatul reorganizării teritorial administrative.

Sursa datelor pentru **mișcarea naturală a populației** sînt actele stării civile și buletinele statistice despre naștere, deces, căsătorie, divorț, întocmite de oficiile stării civile.

Ratele de natalitate, mortalitate, nupțialitate și divorțialitate sînt calculate ca raportul dintre numărul celor născuți, decedați, căsătoriți și divorțați pe parcursul anului și numărul mediu anual al populației stabile. Se calculează în promile.

Sursa datelor pentru **mișcarea migratorie a populației** este baza de date automatizată a Ministerului Tehnologiilor Informației și Comunicațiilor și a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

Morbiditate – cazuri de îmbolnăviri ale populației, înregistrate în anul curent cu diagnosticul stabilit pentru prima dată.

Criminalitatea – fenomen socialjuridic, care include infracțiunea săvîrșită pe un anumit teritoriu și pe parcursul unei perioade anumite de timp.

Infracțiune înregistrată – fapt obștesc periculos, relevat și luat la evidență oficial, în conformitate cu legislația penală în vigoare.